TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŽELEZAR

Jesenice, 26. marca 1987 ŠTEVILKA 12 ● XXXVI

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25 - letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaškja, lektorica — novinarka Cvetka Martinčič, novinarka Lilijana Kos, novinar — fotoreporter Borut Grce, novinarka Tanja Kastelic administracija — Mira Keserovič in Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Z Jeklarno 2 v korak z Evropo

Jeklarna 2 je prestala pravo preizkušnjo. Zaradi velikega zanimanja slovenske in širše javnosti že med pripravami in gradnjo so v petek, 19. marca, sklicali tiskovno konferenco. V razgovoru, ki je sledil ogledu nove Jeklarne , so sodelovali najodgovornejši predstavniki projekta Jeklarna 2, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovodnih organov Železarne in Slovenskih železarn ter predstavniki družbenopolitične skupnosti.

Najprej je predsednik poslovodnega odbora Železarne predstavil vzroke za odločitev za to veliko gradnjo.

»Na Jesenicah znamo izdelovati jeklo v količini, kvaliteti in obliki, kot jih danes zahtevajo predelovalci. Nova jeklarna pa bo omogočila nadaljnji obstoj železarstva na Jesenicah in boljše izkoriščanje že obstoječih agregatov. Omogoča nam preskok v višji kvalitetni razred, omogoča proizvodnjo najbolj iskanih jekel, ki jih mora sedaj kovinsko - predelovalna in elektro industrija uvažati, oziroma jih sploh ne uporablja, ker jih je težko dobiti.«

O energiji, potrebni za novo jeklarno smo v glasilu že pisali, poudariti pa velja, da se bodo zmanjšali tudi transportni stroški. Obstoječa tehnologija zahteva za vsako tono jekla tri tone vhodnega tovora (koks, ruda, apnenec. . .) S popolnim prehodom na preelavo jeklenega odpadka bomo na Jesenice letno pripeljali za 460 do 470 tisoč ton manj tovora. Tudi v zunanjetrgovinski bilanci pričakujemo več uspešnosti, ker bomo izdelovali tiste kvalitete jekla, s katerimi je smotrno nastopati na zunanjem tržišču, neposredno ali posredno. Ker je 10 odstotkov vrednosti projekta namenjenega za ekologijo (protihrupna zaščita, odpraševalna naprava, varovanje voda. . .), upravičeno pričakujemo, da jeklarna 2 ne bo onesnaževala okolja.

V sedanjem družbenoekonomskem položaju je zelo pomemben podatek, da je po vrednosti le 15 odstotkov vgrajenega materiala uvoženega, vse ostalo je delo jugoslovanske industrije. Za dosego potrebne kvalitete opravljenih del pa je bilo potrebno mnogo več kontrole, zlasti glede terminov, kot bi jo pričakovali. Šele ko bo v aprilu končana montaža celotne jeklarne, bo mogoče dati tudi oceno dela posameznih izvajalcev.

»S pričetkom proizvodnje v novi jeklarni« je poudaril Peter Kunc, predsednik projektnega sveta Jeklarna 2, »se bomo v zadnjem hipu , a s sedem letno zamudo priključili Evropi in to je tudi prelomni trenutek na Jesenicah.« Podatki, ki jih je navedel na tiskovni konferenci, kažejo, da se poraba jekla v zadnjih letih veča, spreminja pa se tudi struktura.

V letu 1988 pričakujemo iz nove jeklarne 210.000 ton jekla. Upamo tudi, da bosta procesno vodena proizvodnja in najmodernejša peč, ki na tono izdelanega jekla porabi najmanj električne energije, postali privlačni tudi za mlade delavce, ki so zadnje obdobje obračali hrbet Železarni.

Izmed številnih odgovorov na vprašanja o porabi energije, financiranju idr. velja posebej omeniti odgovor predsednika poslovodnega odbora Železarne Borisa Breganta na vprašanje, koliko delavcev bo z zagonom nove jeklarne v Železarni preveč.

»Preveč ne bo noben delavec. Po Sloveniji se širi podatek, da bo z novo jeklarno v Železarni preveč 2669 delavcev. Te številke niso prišle iz Železarne. Z ukinitvijo plavžev in SM jeklarne se zmanjšuje samo število potrebnih delavcev za proizvodnjo surovega jekla. Ko bomo prešli s sedanjih 465.000 ton surovega jekla po dograditvi jeklarne 2 na 410.000 ton se bo število potrebnih delavcev zmanjšalo za 300. Vendar nam že danes primanjkuje v Železarni delavcev za uvajanje nekaterih tehnoloških novosti, novih izdelkov. Manjka nam približno 200 ustreznih delavcev, da bi lahko uvedli nekatere nove nove tehnologije v predelavi pločevine, žice, v finaliziranju izdelkov in tudi na področju vzdrževanja, energije in transporta.«

Jeklarna 2 ŽelezarnaJesenice1987

Vsi podatki, ki smo jih slišali na tiskovni konferenci so spet potrdili, da je bila odločitev za to investicijo, ki bo dokončana v rekordnem času za jugoslovanske razmere, pravilna. Pa še en podatek je zanimiv: od vabljenih novinarjev se jih tiskovne konference ni udeležila niti polovica, kar bi lahko pomenilo, da bolj ko se bližamo zagonu v novi jeklarni, bolj upada zanimanje zanjo.

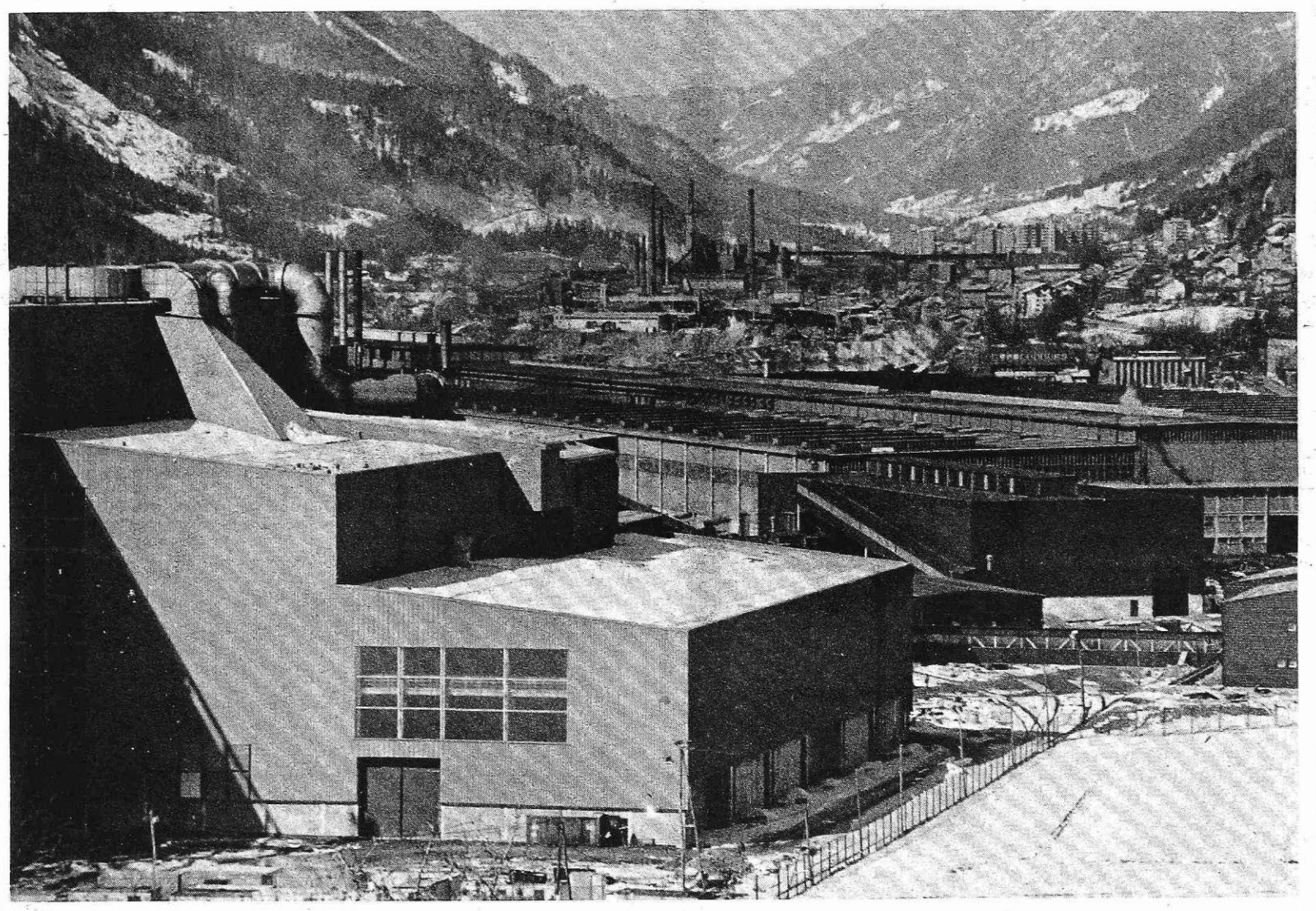

Panorama Železarne po novem (foto: I. Kučina)

Kadri za novo Jeklarno usposobljeni

V programu za usposabljanje kadrov za novo jeklarno smo predvideli, da bodo istočasno z zagonom nove jeklarne prenehale delati SM peči. Ker pa se resničnost ne ujema s predvidevanji, je prišlo do terminskega neskladja v programu, zato so obremenitve za tiste delavce, ki že delajo v novi in so ostali v stari jeklarni, toliko večje.

Delavce za dela pri hladnem testiranju, predvsem delovodje in operaterje ter talilce smo črpali iz obstoječe jeklarne, kjer smo usposobili tudi nadomestne delavce zanje. Zato s prehodom v novo jeklarno ni bilo večjih problemov. Problem pa je nastal, ko smo delavce s prejšnjih delovnih mest v stari jeklarni premestili na druga delovna mesta in je pri najbolj enostavnih delih nastala velika praznina. Problem smo reševali tako, da smo pogodbeno zaposlili nekaj delavcev iz Kovinarja, Vatrostalne in nekaterih zasebnih podjetij. Tako smo omogočili hkratno delovanje obeh jeklarn, čeprav to ni bilo predvideno.

V novi jeklarni bo delalo največ delavcev iz stare jeklarne in plavža, pa tudi iz valjarne bluming-štekel, jeklovleka, hladne valjarne Bela in Jesenice, energetike, OTK, vratnih podbojev in od drugod. Ti delavci, ne glede na to, iz katerega obrata so, so teoretično in praktično usposabljanje že opravili. Obisk je bil izredno dober, čeprav je usposabljanje potekalo v prostem času.

Teoretično in praktično usposabljanje je potekalo doma in v tujini, svoje znanje pa bodo morali delavci dokazati z izpitom na delovnem mestu. Usposabljanje vodijo večinoma tisti delavci, ki bodo kasneje vodili proizvodnjo in imajo tudi vlogo inštruktorjev. Poleg drugih nalog naj bi delavce motivirali, da si pridobijo tudi izobrazbo, zato je usposabljanje za delo v novi jeklarni že sestavni del programa za izobraževanje ob delu.

Za izobraževanje delavcev za novo jeklarno je bilo narejenih 21 različnih skript, ki so jih iz tuje literature priredili večinoma delavci železarne in CSUI, shranjene pa so v naši železarni in vsem dostopne.

Jeklarna 2 ŽelezarnaJesenice1987

Ker je v martinarni veliko delavcev, ki jim do upokojitve manjka le še nekaj let, in tistih, ki so delovni invalidi, jih bomo zaposlili v okviru celotne železarne. Pri tem bomo upoštevali njihove sposobnosti in poskrbeli, da pri osebnem dohodku ne bodo oškodovani.

Program usposabljanja delavcev za novo jeklarno je torej dobro realiziran, osvojeno znanje je dobro in preverjeno, ostane nam le še uvajanje v delovno funkcijo.

Lilijana Kos

Bo marec uspešen?

Do 23. marca smo po podatkih statistične službe izdelali 92.197 ton skupne proizvodnje in dosegli 101,9 odstotka družbenega plana in 102,1 odstotka nižjega operativnega programa. Plan izpolnjuejo naslednji obrati: jeklarna, valjarna bluming-štekel, HV Bela, profilarna in vratni podobji.

Na plavžu so izdelali 10.741 ton grodlja in dosegli 99,8 odstotka operativnega programa.

V jeklarni 1 je proizvodnja uspešna, saj s 30.973 tonami vlitega jekla presegajo družbeni plan za 12,7 odstotka, zvišani operativni program pa za 4,5 odstotka.

V jeklarni 2 so do sedaj izdelali 10 šarž, kar je 681 ton.

V sedemnajstih odpremnih dneh smo prodali 21.338 ton končnih izdelkov in storitev, kar je 90,5 odstotka družbenega plana in 94,3 odstotka operativnega programa, katerega izpolnjujejo le valjarna bluming-štekel, HV Bela, vratni podboji in žičarna.

Inovacijska dejavnost

V prvih dveh mesecih letošnjega leta so odbori za gospodarstvo na šestih sejah obravnavali sedemnajst predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek oziroma koristi so 35.460.965 din, zato je petintrideset novatorjev prejelo 1.954.225 din posebnih nadomestil ali 5,5 % od ugotovljenih koristi.

TOZD Talilnice

Jožetu Arhu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo platišč koles od prikolic tovornjakov za nakladače BOBCAT. Zaradi vse težje nabave koles z gumami iz uvoza in zaradi velike porabe gum je avtor predelal platišča in s tem odpravil uvoz koles. Predelava platišča z domačimi gumami povsem nadomeščajo uvožena, s tem, da so znatno cenejša.

Milanu Dabiču, Borisu Truhačevu in Marku Pezdirniku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za zamenjavo gibljivih visokotlačnih cevi z bakrenimi cevmi na vlečnih strojih KL naprave. Valjčnice vlečnih strojev se dvigajo in spuščajo s pomočjo hidravličnih cilindrov. Gibljive dele je potrebno dobro mazati, zato so priključeni na centralni mazilni sistem. Priključki so bili izvedeni z gibljivimi cevmi iz uvoza, vendar so cevi zaradi velikih temperaturnih razlik pokale in jih je bilo potrebno ob remontnih v večjem številu menjati. Avtorji so gibljive cevi zamenjali z bakrenimi, ki so se dobro obnesle in v enoletnem obratovanju še niso imeli nikakršnih težav.

Mihu Jurkoviču in Borisu Truhačevu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za nov način hlajenja ohišja in delovnih cilindrov vlečno ravnalnega aparata na KL. Med obratovanjem ravnalnega aparata se je večkrat zgodilo, da se je hladilec premaknil, se pritisnil ob gredico ter na njej naredil raze, zato se je stena hladilca neprekinjeno obrabljala toliko časa, da je prežrla steno in je voda prosto tekla na vročo gredico. Posledica tega je deformacija gredice — črne lise, razpoke. Zaradi pogostih vzdrževalnih posegov, ki so vezani na težko in mazano delo, sta se avtorja izboljšave odločila za nov način hlajenja. Ob bok ohišja vlečnega stroja sta vgradila cevi, jih bočno pritrdila tako, da pc notranji strani ohišja teče hladilna voda. S to izboljšavo se je zmanjšal obseg in stroški vzdrževanja.

Borisu Truhačevu in Mihu Jurkoviču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za zamenjavo gibljivih cevi za dovod hladilne vode na krivilne cone KL naprave s fiksno izvedbo. Na konti livu ima krivilna cona na spodnji strani prirobnico, preko katere doteka hladilna voda. Dosedanja izvedba z gibljivo cevjo je glede povezave vodov bila enostavnejša, vendar je bila njena življenjska doba kratka zaradi pogostih prodorov in vročine. Avtorja sta nadomestila gibljive cevi s fiksno izvedbo, za lažjo montažo pa na obeh straneh vgradila holandce. Z izvedeno izboljšavo je odpadla uporaba dragih gibljivih cevi in njihova težka montaža.

Francu Smoleju, Emilu Baumanu in Karlu Ravniku je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo pokrova ponovce za izdelavo nerjavnih jekel na VOD napravi. Tehnologija izdelave nerjavnih jekel v VOD napravi zahteva, da se ponovca z jeklom med vakumiranjem prekrije z obzidanim pokrovom. Pri originalnem pokrovu je bil notranji rob obroča direktno izpostavljen visokim temperaturam in brizganju jekla ter žlindre, zato je po nekaj saržah pregorel. Na teh mestih so nastajali manjše kovinske kose, ki pa so slabo vplivali na dobro tesnenje ponovce. Zaradi neredne in težke izvedbe je bilo popravilo požganih obročev kompliciranо in drago. Zaradi naštetih težav so se avtorji izboljšave odločili, da izdelajo enostavnejši in lažji obroč. Tako je posebno oblikovana venčna opeka prevzela velik del temperaturnih obremenitev, katerim je bil prej izpostavljen obroč pokrova.

Francu Hudolinu, Branku Berdenu in Ivanu Mežku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo presipov iz transportnih trakov. Originalni presipi so bili narejeni tako, da je bila med dvema transportnima trakovoma železna obložna plošča, po kateri je drsel material. Zaradi abrazivnih lastnosti tega materiala so se plošče zelo hitro izrabile in jih je bilo potrebno vsaj enkrat mesečno zamenjati. Avtorji so presipe predelali tako, da so naredili posebne žepe, v katerih ostane material in sedaj material, ki gre skozi presip, potuje po materialu in zaradi tega ne prihaja več do obrabe obložne plošče.

Janezu Markovcu, Marjanu Demšarju in Karlu Koblarju je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za novo izvedbo pritrditve izlivkov na vmesno ponovco konti liva. Prvotna izvedba pritrditve potopnih izlivkov na vmesnih ponovcah konti liva je bila izvedena z bajonetnimi nastavki. Tak način pritrditve je imel slabe lastnosti: velika poraba nastavkov, slabo prilagajanje, visoka nabavna cena ter nevarno delo ob prisilnem zapiranju. Zato so avtorji izvedli nov način pritrditve izlivkov in s tem dosegli cenejšo izdelavo, enostavnejšo montažo, boljše prileganje potopnih izlivkov in varnejše delo.

Vinku Begušu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo lamelne sklopke AWH 102 za pogon oscilatorja na KL. Na oscilacijskih strojih konti liva je med motorjem in reduktorjem vgrajena lamelna sklopka. Originalna sklopka je imela elastični del izveden iz tankih kolobarjev vzmetnega jekla. Zaradi velikih obremenitev so se sklopke zelo hitro obrabljale, zato je avtor sklopko predelal tako, da je sedaj bolj elastična, ima večjo vzdržnost, njena predelava pa je preprosta.

Mašu Ključaninu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za zaščito žičnih vrvi pred izpadanjem iz koluti na pristaniških žerjavih. Na žerjavih je med obratovanjem prihajalo do iztirjanj žičnih vrvi iz koluti. Posledica iztirjanja so bili pretrgi in poškodbe žične vrvi. Avtor je izdelal posebno zaščito nad koluti, kjer se žična vrv navija ter s tem odpravil iztirjanje žične vrvi. S tem se je zmanjšala poraba žičnih vrvi, zmanjšali so se zastoji žerjavov, delo pri menjavi žičnih vrvi je bistveno lažje.

Muju Rekiču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo transportnega voza za prevoz vmesnih ponovc, kokil in upogibnih con na KL. Avtor je izdelal posebna voza, s katerima je omogočen prevoz vmesnih ponovc, kokil in upogibne cone. Premik voza je izveden s posebnim vitlom in jekleno vrvjo. Pred tem so transport kokil izvajali z ročnim vozičkom, niso pa mogli prevažati upogibne cone.

Stanetu Škabarju in Borisu Truhačevu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za predelavo tesnenja vodohlajenega ohišja kokile na konti livu. Na konti livu spadajo kokile med najpomembnejši del celotne naprave, s katerimi dosegajo pravilno geometrijo gredic. Konstrukcija kokile, ampak skozi tesnjeni del, tako da bakreni del kokile ni bil enakomerno hlajen, zato se je pojavljala romboidnost gredic. Zaradi vedno večjih zahtev po kvaliteti gredic sta avtorja pristopila k rešitvi tega problema. Na plašču kokile sta predelala stranico tako, da ta veliko bolje naseda na gumijasto tesnilo, zato je ohlajanje gredic učinkovitejše, romboidnost pa v dovoljenih mejah.

Mihu Jurkoviču in Borisu Truhačevu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za novo izvedbo hlajenja cilindra potisne tace na škarjah konti liva. Pritisna taca na škarjah konti liva služi za držanje vroče gredice med rezom. Zaradi neposrednega stika z vročo gredico je hlajena z razpršenim vodnim curkom. Ker je voda odtekala na vročo gredico in pri tem povzročala napake v obliki razpok in črnih lis sta avtorja med obema cilindroma naredila plašč, po katerem se pretaka hladilna voda. Voda odteka ob strani in ne več na gredico.

Borisu Truhačevu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za vgraditev novega hidravličnega agregata na napravi za vpihovanje CaSi. Na pobudo avtorja so nabavili nov agregat moči 3 kW, ki se vklopi direktno na napravi, poleg komande za dvig in spust pokrova. Z nabavo agregata se je zmanjšalo obratovanje črpalk centralnega hidravličnega sistema in omogočilo vpihovanje CaSi tudi med remontom, ko so centralne črpalke izklopljene.

Borisu Truhačevu in Dragu Kodriču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za zamenjavo cilindra gibljivega nosilca zgornjega noža s fiksnim ploščatim nosilcem. Vsaka žila na konti livu ima škarje, ki služijo za vroč razrez gredic. Škarje so iz gibljivega jarma, ki nosi spodnji nož in gibljivega nosilca zgornjega noža. Namen zgornjega noža je, da bi ga uporabili le takrat, kadar se gredica preveč ohladi in ga dvignili, da bi lahko odstranili gredico. Že od začetka obratovanja KL naprave se dviganje zgornjega noža ni uporabljalo. Dogajalo se je, da je iz cilindra, gibljivih cevi ali cevnih spojev teklo olje in da zaradi vlage škarje niso delovale. Avtorja sta odstranila vse hidravlične in električne elemente, katere ne potrebujejo in vgradila nosilec, ki deluje namesto cilindra. Škarje odslej ne izgubljajo več signala za razrez in tudi iztekanja olja ni več.

TOZD Okrogli program

Martinu Komacu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za uporabo vložka Ø 2,80 mm za izdelavo žice VAC 60 Ø 1,0 mm na ESAB linijah. Za žičarja, ki mora istočasno posluževati pet linij, je program predelave žice iz Ø 2,80 mm na 1,2 mm prenaporen, vprašljiva pa je tudi kvaliteta gotove žice, po drugi strani pa ni bilo možno izpolnjevati rokov za izdelavo žice Ø 1,0 mm. Avtor je z uporabo vložka Ø 2,80 mm povečal storilnost stroja Beline, zmanjšal stroške izdelave žice in izboljšal varilno - tehnične lastnosti žice.

Sašu Pibru in Borutu Cegnarju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za pakirno napravo za pakiranje kartonov na lesene palete. Pred izdelavo pakirne naprave je morala delavka dvigniti karton z valjčnic in ga postaviti na paleto. Pri povprečnem številu 744 koluti v osmih urah to pomeni dvigniti in postaviti na paleto 11.160 kg žice. Oddelek za študij dela je ugotovil, da je to delo z ozirom na težo neprimerno za ženske. Po izdelavi pakirne naprave pa delavka samo nadzoruje avtomatsko nakladanje kartonov na paleto in s tem je odpadlo težko fizično delo.

B.

doseganje skupnega cilja poslovanja

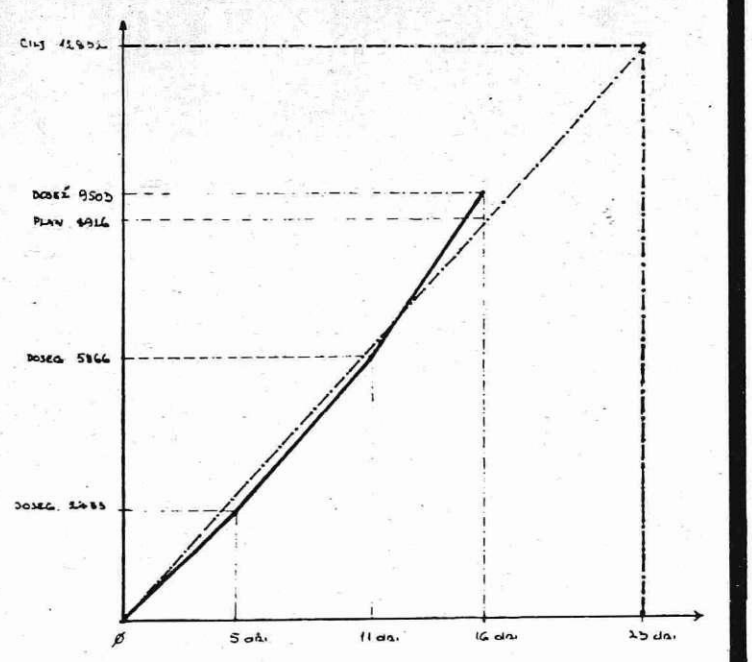

V šestnajstih odpremnih dneh meseca marca smo od načrtovanih 8926 mio din fakturirane realizacije dosegli 9503 din, kar je 106,5 %.

Posadka nove elektropeči (foto: B. Grce)

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI z dne 19. marca 1987

OBJAVLJAMO

proste delovne naloge

1. Strojnik energetske postaje Jeklarne 2, šifra 3339, D - 3, 11. ktg., 4 osebe

Pogoji:
IV. stopnja usmerjenega izobraževanja kovinske stroke, dve leti delovnih izkušenj

Delo se opravlja v sistemu 4 + 1. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, C. železarjev 8.

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti ETN in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge na OTK

1. PREIZKUŠEVALEC, šifra 5773, U - 3, 11 ktg., 1 oseba

Pogoji:
— srednja šola metalurške ali strojne smeri,
— eno leto delovnih izkušenj.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, C. železarjev 8, z oznako »za delovno skupnost ETN«.

Železarski globus

LR KITAJSKA

Kitajska vlada je v februarju letos podpisala nov sporazum o dobavi valjanih železarskih izdelkov iz japonskih železarn. Naročilo za prvo polletje letošnjega leta je 1,47 mio. ton. To je približno toliko, kot je bilo naročilo že v lanskem letu.

Pojasnilo

V Delu je 20. marca novinarka Vlasta Felc objavila članek o novinarski konferenci v Železarni. Na samem začetku navaja mojo izjavo, vendar napak:

Izjavil sem, da bo nova elektro obločna peč v novi jeklarni dajala okrog 9 šarž dnevno, kar je toliko kot obe sedanji elektro peči skupaj.

Nikakor pa je nisem primerjal s SM pečmi in plavži. V Železarni veno, da s prvo fazo gradnje Jeklarne ne bomo nadomestili proizvodnje vseh petih SM peči in z njimi povezanih dveh plavžev.

Novinarka ne bi smela po svoje krojiti moje izjave. Pojasnilo dajem zato, da ne bi železarji imeli občutka, da pretiravam.

Stanko ČOP,
sektor novogradenj

Občni zbor ED

Redni občni zbor Elektrotehniškega društva Jesenice bo v petek, 3. aprila, ob 18. uri v spodnjih prostorih Kazine.

UO Elektrotehniškega društva

Novinarji opazujejo zakladanje peči

Snemalci na delu

Skupščina ZIT in debatni večer o kadrih in izobraževanju

V sredo, 18. marca, je v Kazini potekala redna letna skupščina Zveze inženirjev in tehnikov Jesenice. Po skupščini so se udeleženci pogovarjali o izobraževanju in kadrih v naši občini. Problematiko so predstavili Jože Kobentar, vodja kadrovskega sektorja Železarne Jesenice, Severin Golmajer, ravnatelj CSUI, in Francka Thaler z Zavoda za zaposlovanje.

V preteklem letu je ZIT organiziral številna predavanja, ekskurzije in tečaje za svoje člane. V okviru predavanj so se seznanili s problemi onesnaževanja Jesenic, z uvajanjem kabelske in satelitske televizije, s projektom hitre železnice, s škodljivimi vplivi varjenja na varilca, z antikorozijsko zaščito konstrukcij, s problemi črne metalurgije in njeno usmeritvijo ter z gradnjo karavanškega predora. Bolj tehnično usmerjena predavanja so bila slabše obiskana, čeprav bi prav ta morla biti za inženirje in tehnike najbolj zanimiva. Sicer pa se je ZIT z organizacijo teh predavanj aktivno vključil v oblikovanje življenjskega in delovnega procesa v naši občini.

Številni člani ZIT so se v letu 1986 udeleževali tudi ekskurzij; obiskali so sejem elektronike v Pordenonu in železarno v Osopu, obrtniški sejem v Celju, sejem elektronike v Ljubljani, ogledali pa so si tudi novo jeseniško jeklarno, železarno v Nikšiču, tovarno Metalec v Čakovcu in gradbišče karavanškega predora. Organizirali so osnovni tečaj iz ročnoobločnega varjenja ter tečaj o industrijski elektroniki in hidravliki. Pomembno področje njihovega delovanja je bilo tudi sodelovanje s tehničnimi šolami v okviru CSUI, s fakultetama v Ljubljani in Mariboru ter z Institutom za varilstvo v Ljubljani.

Sredstva za omenjene dejavnosti dobiva ZIT večinoma od Železarne Jesenice in drugih delovnih organizacij iz sklada skupne porabe in v obliki dotacij za reklamne oglase. Lani je ZIT zbrala 752.000 dinarjev, kar je zadoščalo za nemoteno delo zveze.

V letu 1987 načrtuje ZIT 14 predavanj, ki jih bodo organizirala posamezna društva, stroške zanje pa bo krila zveza. Organizirati nameravajo tudi šest ekskurzij, od tega eno v tujino. Za nemoteno delo v letu 1987 bodo morali zbrati okrog 2.160.000 dinarjev.

Vodja kadrovskega sektorja Železarne Jože Kobentar je v svoji predstavitvi problema izobraževanja in kadrov dejal, da se bomo morali začeti drugače obnašati, če bomo hoteli razviti osnove dolgoročne strategije strukturne in kvalitetne razvojne preobrazbe; v nasprotnem primeru bomo ostali na nivoju porabniške družbe, v kateri so ekonomske zakonitosti potisnjene v ozadje. Pri oblikovanju in izvajanju omenjene razvojne strategije bomo morali dati poseben poudarek sanaciji metalurgije zaradi nadaljnjega razvoja strojništva in kovinsko - predelovalne industrije. Ta sanacija ni v povečanju proizvodnje jekla in nadaljnjem podpiranju neracionalnih programov strojništva in kovinsko - predelovalne industrije, ampak v visoki specializaciji črne metalurgije, ki bi zagotovila razvoj omenjenih panog. Za to pa bo potrebna ne samo strukturna preobrazba, ampak tudi sanacija sedanje razvojne politike s sanacijo kadrov in institucij.

Na kadrovskem področju bo treba zagotoviti strokovno delo na vseh nivojih, vodstvu pa vso družbenopolitično podporo pri uveljavljanju ekonomskih zakonitosti. V projekciji razvoja kadra smo postavili precej optimistične napovedi glede na to, da imamo že sedaj premalo strokovnjakov za kvalitetno obvladovanje obstoječe proizvodnje, medtem ko bo osvajanje nove proizvodnje potrebe po strokovnem kadru še povečalo. Strukturo kadrov naj bi v skladu s to projekcijo v petih letih spremenili z različnimi ukrepi: s povečanjem štipendiranja, z večjim številom zaposlenih, ki se izobražujejo ob delu, s populariziranjem raznih oblik funkcionalnega izobraževanja, z intenzivnejšim pridobivanjem novih delavcev z oglaševanje, z boljšim sodelovanjem s srednješolskimi centri, fakultetami in drugimi institucijami, z izboljševanjem delovne in tehnološke discipline in pa z izvajanjem stanovanjske gradnje vsaj v planiranjem obsegu. Na račun fuktuacije manj kvalificiranih delavcev naj bi zmanjšali tudi število zaposlenih.

Omenjene ukrepe smo v Železarni že začeli izvajati. Rezultati kažejo, da se stvari izboljšujejo v zaželeni smeri, vendar ne tako hitro, kot smo načrtovali. Na področju izboljšanja kvalifikacijske strukture delavcev nismo uspeli bistveno povečati števila kadrov z visoko, višjo in srednjo izobrazbo. Še vedno ne podelimo toliko štipendij, kot jih razpišemo, kar zlasti velja za šesto in sedmo stopnjo izobrazbe. Tudi šolanje ob delu v 1986. letu v primerjavi s prejšnjimi leti ni bistveno napredovalo; kaže, da delavci še vedno niso dovolj motivirani za tovrstno izobraževanje. Dobre rezultate pa smo v preteklem letu dosegli na področju funkcionalnega izobraževanja (razni tečaji, preverjanje znanja iz varstva pri delu, uvajalni seminarji, usposabljanje za varno in pravilno opravljanje začetnih del in nalog ipd.); udeležilo se ga je okrog 3000 delavcev.

Perspektiva razvoja Železarne je v zmanjšanju skupne proizvodnje ob sočasnem prehodu proizvodnje k večji kvaliteti. Jeklarna 2 in druge manjše naložbe nam dajejo možnosti za tako usmeritev. Ni vprašljivo, ali bomo v prestrukturiranju uspeli ali ne, pač pa, kdaj bomo to dosegli. Pri tem si bomo večji kos pogače lahko odrezali le, če bomo čimprej in čimbolj organizirano pristopili k prestrukturiranju. Za to pa bodo nujno potrebni visoko kvalificirani kadri, ki jim je treba zagotoviti optimalno ekonomsko in socialno varnost v naši sredini. Prihodnost je v znanju; tega pa bomo uspeli izboljšati le z dodatnim usposabljanjem in izobraževanjem ter obnavljanjem obstoječega znanja in s pridobivanjem novih sodelavcev.

Ravnatelj Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Severin Golmajer je predstavil delo in težave te naše izobraževalne ustanove. CSUI je bil ustanovljen leta 1983 z združitvijo Zdravstvene šole, Centra srednjih šol in Železarskega izobraževalnega centra. Ukvarja se s šolanjem mladine v dvo, tro in štiriletnih šolah, pa tudi z izobraževanjem odraslih. Trenutno je v CSUI zaposlenih 121 delavcev, od tega 72 učiteljev z višjo in visokošolsko izobrazbo. V nejm se šola 1077 učencev v šestih usmeritvah. Pouk poteka na štirih precej oddaljenih lokacijah, kar otežuje delo učencem in učiteljem. Center ima 45 učilnic in deset delavnic, praktični pouk pa se odvija tudi v delovnih organizacijah.

V letošnji jeseni bodo ob vpisu na eno izmed usmeritev CSUI pričele veljati nekatere novosti v učnem procesu. Tako se v srednji program ne bodo več mogli vpisati tisti, ki nimajo dokončane osnovne šole. Učenci se bodo morali takoj ob vpisu opredeliti za usmeritev in stopnjo šolanja. Kasnejše prestopanje iz usmeritve v usmeritev brez diferencialnih izpitov ne bo mogoče. Še vedno pa bodo možnosti za prestopanje iz ene stopnje v drugo: v prvem letniku bodo lahko učenci iz pete stopnje prestopili v četrto, če bodo ob polletju pozitivni; neomejeno bo prestopanje le za tiste, ki bodo dosegli odličen ali prav dober splošni učni uspeh. V višjih letnikih prestopanja ne bo več. V skrajšanih programih se bo šolanje podaljšalo na polni dve leti; tisti, ki bodo končali to dvoletno šolanje, se bodo lahko vpisali naprej v usmerjeno izobraževanje. Dvoletna šola ne bo imela več metalurške in kovinarske smeri, ampak bo za vse enotna. V metalurški usmeritvi bodo imeli po novem tri ure izbirnih predmetov po izboru šole, s čimer naj bi dosegli večjo specializacijo teh učencev. V vseh usmeritvah bo ob koncu šolanja spet potrebno opravljati zaključni izpit.

Francka Thaler z Zavoda za zaposlovanje je povedala, da je kadrovska problematika v jeseniški občini težja kot drugod na Gorenjskem. To je posledica manjše rodnosti in s tem manjšega naravnega prirastka, manj ugodnega selitvenega salda (velika fluktuacija prebivalcev) in še nekaterih drugih faktorjev. V občini smo v vseh planskih dokumentih zapisali, da bomo gibanja na področju zaposlovanja podredili naravnemu prirastku. Po približnih ocenah naj bi prebivalstvo Jesenic do leta 2000 naraščalo nekoliko hitreje kot doslej, potem pa bo rast spet počasnejša. Zaposlenost bomo sprva še lahko povečevali iz domačih virov, vendar je dolgo na ta način ne bomo več mogli dvigovati. Močno se bo povečalo število ljudi nad 60. letom starosti, ki večinoma predstavljajo neaktivno prebivalstvo. Naraščanje števila osnovnošolskih otrok se bo nadaljevalo in šele v zadnjem desetletju se bo umirilo.

V naši občini je ponudba delovne sile majhna. Čeprav smo zaposlovanje lani dvignili preko resolucijskih okvirov, smo zaposlovali manj, kot je želelo združeno delo. Tudi letošnji načrti zaposlovanja jeseniških delovnih organizacij so za dva odstotka višji od ponudbe.

V jeseniški občini govorimo na eni strani o skromni ponudbi delovne sile, po drugi strani pa ne moremo zaposliti celotnega priliva iz šol, predvsem žensk. V skupnem številu brezposelnih je kar tri četrtine žensk, največ v starosti okrog 26 let. Tako so tudi brezposelni pri nas skromen vir kadrov, saj zaposlitev iščejo večinoma ženske, delovne organizacije pa povprašujejo bolj po delavcih.

Letos naša občina po številu razpisanih štipendij za višje in visoke šole zaostaja za drugimi gorenjskimi občinami, pri čemer je Železarna izjema. Vendar pa Železarna računa na preveliko število učencev iz osnovnih šol; potrebuje kar dve povprečni generaciji fantov, ki končujejo osnovno šolo. Očitno je, da s politiko štipendiranja ne more pridobiti toliko ljudi, kot jih potrebuje, pa čeprav je pri pridobivanju kadrov precej agresivna. Kot vse kaže, bo treba v prihodnje zadovoljevati obstoječe kadrovske potrebe ne samo z domačim prirastkom, ampak tudi z migracijskim prilivom kadra.

Čeprav je interes za pridobivanje izobrazbe v osnovni šoli velik, saj večina mladih nadaljuje šolanje, pa je v srednjih šolah osip velik. Odločitve mladih za tehnične usmeritve so na prvem mestu, vendar zaradi velikega osipa primanjkuje prav teh kadrov. V naslednjih letih bomo rabili največ kadra s srednjo šolo, ki pa ga bomo težko dobili doma. Kaže, da bomo morali potreben kader uvoziti od drugod, kot je dejal eden od razpravljalcev, če ne bomo čimprej začeli z organizirano akcijo dolgoročnega planiranja kadrov.

Tanja Kastelic

Rezultati referenduma

	GLASOVALO		REFERENDUM				NEVELJ. GLAS.	
	Štev.	%	ZA	%	PROTI	%		%
1. TOZD Talilnice	942	759	80,6	503	53,4	233	24,7	23	2,44
2. TOZD Ploščati progr.	1120	951	84,9	631	56,3	298	26,6	22	2,00
3. tozd Okrogli program	875	745	85,1	562	64,2	172	19,7	11	1,25
4. TOZD Tehnične dejav.	1940	1600	82,5	971	50,5	585	30,1	44	2,26
5. TOZD Komerciala	160	139	86,9	108	67,5	25	15,6	6	3,75
6. TOZD Družbena prehr.	193	167	86,5	130	67,4	33	17,1	4	2,07
SKUPAJ	5230	4361	83,4	2905	55,5	1346	25,7	110	2,10

VOLILNI UPRAVIČ.

V torek, 17. marca, so se delavci temeljnih organizacij Železarne na referendumu odločali o sprejemu Samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v delovno organizacijo Železarna Jesenice.

Sporazum je bil sprejet v vseh TOZD. Zanj je največ delavcev glasovalo v TOZD Komerciala, najmanj pa v TOZD Tehnične dejavnosti.

Udeležba na referendumu je bila dobra oziroma celo boljša kot lani (v mesecu septembru), ko smo se odločali za novo samoupravno organiziranost.

R.M.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 30.MARCA DO 5. APRILA

30. marca, Jože KRAMAR, Energetika, Mojstrana, Dovje 112, ☎ 89-129.
31. marca, Albina TUŠAR, poslovodni odbor, Blejska Dobrava 16 b, ☎ 84-403.
1. aprila, Oskar KURNER, TKR, Jesenice, Tavčarjeva 9, ☎ 81-214.
2. aprila, Sašo MANDELJC, Valjarna bluming štekel, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
3. aprila, Valentin MARKEŽ, vzdrževanje, Jesenice, C. Talcev 4 a, ☎ 83-345.
4. aprila, Leon MESARIČ, Žebljarna,Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
5. aprila, Srečo MEŽNAR, Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107, ☎ 89-040.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po Železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 30. 3.	Igor Logar	Alojz Varl
Torek — 31. 3.	Rajko Petraš	Anton Burja
Sreda — 1. 4.	Marjan Endlihar	Franc Bernik
Četrtek — 2. 4.	Franci Zupančič	Sašo Dolžan
Petek — 3. 4.	Ivan Mežik	Marko Sušnik
Sobota — 4. 4.	Jože Ravnik	Jože Cej
Nedelja — 5. 4.	Miha Šlibar	Pavel Žmitek

Služba obratne ambulante

Od 30. marca do 4. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
POPODLNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
V soboto, 4. aprila, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik — Tili.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
Za borce: od 7. do 8. ure.
Za Vatrostalno: od 9.30 do 10.30.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 4. aprila, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. do 10.30, popoldan od 12. do 17.30.

Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

28. IN 29. marca, Rifet JAŠAREVIČ, Jesenice, Kurirska 1/a, ☎ doma 83-831, ☎ v službi83-281.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Novost v obratni ambulanti

Že nekaj časa ne dohajamo več napredka v svetu na področju zobozdravstva. Še vedno delamo po starih metodah, ki so za nas nekaj »normalnega«, po svetu pa so zastarele. Po temeljiti študiji in pripravi smo se končno odločili za korak napredka tudi v naših zobnih ambulantah, saj smo začeli in že izpeljali akcijo za pridobitev keramične tehnologije. To je poseben nov način izdelave manjkajočih zob. Keramična izdelava zob zagotavlja daljšo obstojnost in večjo kvaliteto zobnega nadomestka. Na svetovnem kongresu v Beogradu leta 1985 smo prišli v stik z jugoslovanskimi dobavitelji in smo tako naročili keramično peč. Po manjših in večjih zastojih in težavah smo peč v letu 1986 tudi prejeli. Dva sodelavca — terapevt in tehnik — sta se lani udeležila strokovnega izpopolnjevanja v Liechtenstainu. Njuno izpopolnjevanje je omogočila Železarna Jesenice in s tem potrdila vsesplošno razumevanje za željo po napredku v zobnih ambulantah. Prostorski problem smo uspešno rešili tako, da smo manjši del zobne čakalnice preuredili v keramični laboratorij. Še naprej si bomo prizadevali za strokovno usposabljanje zobnih terapevtov in tehnikov, da bo keramični laboratorij in sama tehnologija kar najbolj služila potrebam pacientov.

Radi bi se zahvalili Vatrostalni Jesnice, ki nam je finančno omogočila nakup keramične peči, in Železarni Jesenice, ki nam je omogočila strokovno izpopolnjevanje in nam pomagala pri ureditvi keramičnega laboratorija. Prizadevali si bomo, da bomo po svojih najboljših močeh upravičili zaupanje obeh financerjev in njune zahteve glede zdravega zobovja zaposlenih.

A.H.

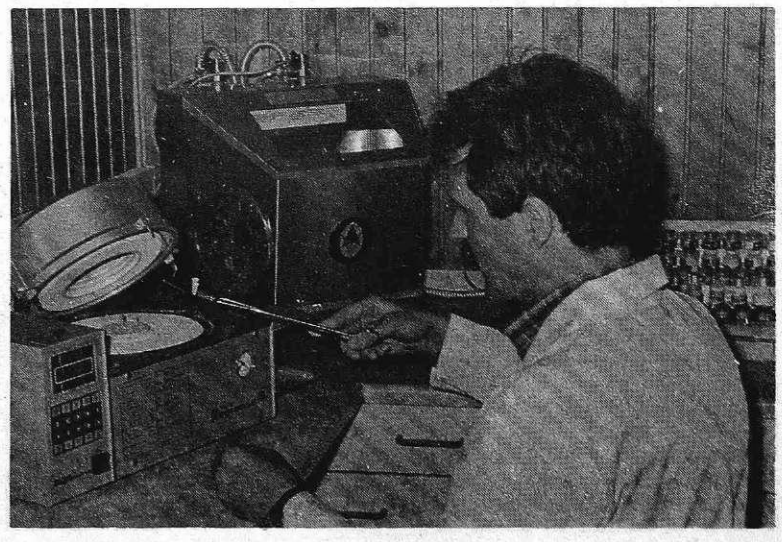

Odbori za gospodarstvo

TOZD Ploščati program

Odbor za gospodarstvo v TOZD Ploščati program se je na 2. seji 12. marca seznanil z osnovnimi podatki iz zaključnega računa TOZD Ploščati program in celotne delovne organizacije, pa tudi s podatki o gibanju osebnih dohodkov v medobčinski regiji.

Obravnaval je tudi več prošenj, ki so jih nanj naslovile različne organizacije in društva ter jih večinoma ugodno rešil. Osnovni šoli Karavanških kurirjev, ki je prosila za 50 kilogramov odpadkov, ki bi jih uporabljali pri tehničnem pouku, je podaril elektropločevino v debelini 0,3 milimetra. Gasilskemu društvu Blejska Dobrava je podaril mizo (za Železarno neuporabno). Športnemu društvu Jesenice, ki je zaprosilo za material za dograditev dvorane pod Mežaklo, je podaril osem vratnih podbojev in dva kosa pločevine 2 × 1000 × 2000 milimetrov. Planinskemu društvu Jesenice je podaril osem vratnih podbojev za dograditev Erjavčeve koče, četrtemu letniku zdravstvene šole CSUI pa en vratni podboj za izvedbo maturantskega srečelova. Odbojkarski klub Jesenice je dobil 500 kilogramov materiala iz hladne valjarne Jesenice.

Obravnavanje prošnje pašne skupnosti Mojstrana, ki je zaprosila za osem kosov nerjavne pločevine 0,50 milimetra za žlebove in za 56 kljuk debeline 5 mm in dolžine 1,10 metra, je preložil na naslednjo sejo. Preverili bodo, če tega materiala pašna skupnost ni že dobila. Tudi prošnje organizacijskega odbora »Svinjska glava« ni rešil, ker je prepozno prispela.

Pod točko razno je sprejel sklep, da se sklene pogodbeno delo za vgraditev svitka na navijalniku SSSL linije v hladni valjarni Bela in pogodbeno delo za demontažo mazutnih naprav na krožni in potisni peči — oboje z delavci TOZD Tehnične dejavnosti.

Potrdil je tudi predlog norme za ravnanje plošč na stiskalnici HRO-2-4000, in sicer v taki obliki, kot ga je pripravil oddelek za študij dela in časa.

TOZD Okrogli program

Odbor za gospodarstvo v TOZD Okrogli program je na 2. seji 9. marca obravnaval poslovno poročilo TOZD Okrogli program in DO ŽJ za leto 1986, izplačila posebnih nadomestil za tehnične izboljšave, prošnje za materialno in finančno pomoč ter pogodbena dela v TOZD Okrogli program.

Posamezni obrati v tej temeljni organizaciji so družbeni plan proizvodnje v letu 1986 izpolnile takole: valjarna žice 95,8 %, žičarna 96 %, jeklovlek 103 %, elektrode 102 %, žebljarna 89,8 %. Indeks gibanja osebnih dohodkov v istih obratih pa je bil takšen: valjarna žice 208,8 %, žičarna 211,2 %, jekovlek 212,4 %, elektrode 213,6 %, žebljarna 211,1 % (v celotni Železarni pa 215,4 %).

Tudi ta odbor je večino prošenj ugodno rešil. Srednji šoli za trgovinsko dejavnost, ki bo organizirala maturantski ples s srečelovom, je podaril 20 kilogramov nesortiranih žebljev in 2 zavitka elektrod Jadran (vsak po dva kilograma). Planinskemu društvu Jesenice je kot pomoč za obnovo Erjavčeve koče podaril betonsko železo dimenzij ⌀ 8 mm, ⌀ 10 mm in ⌀ 12 mm (vsake dimenzije po tri tone). Športnemu društvu invalidov iz Radovljice je za srečelov podaril 20 kilogramov nesortiranih žebljev, dijakom 4. a zdravstvene šole (CSUI) pa za maturantski ples s srečelovom dva kilograma elektrod Jadran in 20 kilogramo nesortiranih žebljev.

Na osnovi sklepa IO KOOS Železarne je za obiskovalce delovne organizacije Brodospas iz Splita podaril štiri kilograme elektrod Jadran, dva kilograma elektrod Inox ⌀ 2,5 in dva kilograma elektrod Inox ⌀ 3,25 ter še sto palic ⌀ 7 m × 1 m.

Za finančno pomoč so odbor zaprosili Društvo inženirjev in tehnikov Jesenice, invalidsko športno društvo Olimpija iz Ljubljane ter republiška konferenca ZSMS. Vse tri prošnje naj reši odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne.

Sprejel je tudi sklepe o pogodbenem delu v obratu jeklovlek (postavitev dveh vlečnih strojev Schumag), v obratu elektrode (remont elektrodne stiskalnice EP-11) in v obratu žičarna (postavitev strojev in naprav za proizvodnjo Elira žice). S katerimi delavci so pogodbe sklenili, v sklepih ni navedeno.

Potrdil je tudi cenik za razkladanje surovin in za opravljanje drugih del v obratu elektrode. Cenik omogoča dodatni zaslužek med delovnim časom (potem, ko se določena količina ton za redno delo odbije) in v prostem času.

CPSI — BL

Odbori samoupravne delavske kontrole

Odbor samoupravne delavske kontrole v TOZD Tehnične dejavnosti se je sestal na konstituantni seji 11. marca. Za predsednika odbora je bil izvoljen Svetina Bogomir iz strojnih delavnic, za njegovega namestnika pa Novak Alojz iz remontnih delavnic.

Sklenjeno je bilo, da se bo odbor sestajal po potrebi, obvezno pa ob koncu tromesečja, ko se obravnavajo poslovni rezultati. Na dnevni red bo vedno uvrščena tudi točka »Vprašanja — odgovori«. Odbor bo četrtletno pregledal tudi neizvršene sklepe samoupravnih organov TOZD Tehnične dejavnosti in vzroke, zaradi katerih sklepi niso bili izvršeni.

Na poslovno poročilo za leto 1986 odbor ni imel pripomb.

Vodja TOZD je člane odbora seznanil tudi z aktivnostmi, ki tečejo v zvezi z nagrajevanjem. Povedal je, da so pripombe, ki so jih sprejeli delavski sveti v zvezi s prekategorizacijo, obdelane in da bo mnenje strokovnih služb posredovano delavskemu svetu TOZD Tehnične dejavnosti. Individualne pritožbe, ki so bile naslovljene na delavski svet, bo ponovno obravnavala strokovna služba in komisija, stališča pa bodo razložena na sestanku z delavci-pritožitelji. Dejal je tudi, da bo treba vse sporazume in pravilnike o nagrajevanju prilagoditi spremenjeni zakonodaji. V zvezi z ureditvijo sistema nagrajevanja v Železarni se pripravlja nov predlog, pri izdelavi katerega bodo sodelovali tudi zunanji strokovnjaki.

CPSI — BL

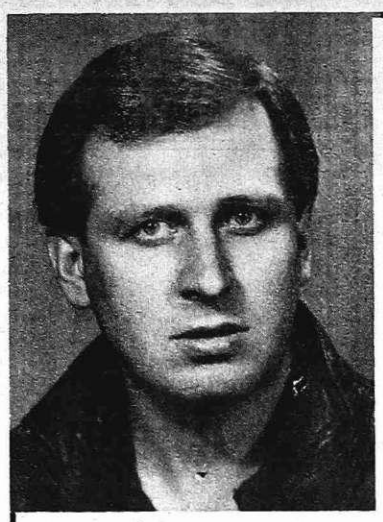

Sejadu Seferagiču v spomin

Delavci Železarne smo izgubili dobrega sodelavca. V ponedeljek se je med delom hudo ponesrečil in zaradi poškodb umrl naš sodelavec Sejad Seferagič, 32 - letni ključavničar z vzdrževanja Bela.

Tudi on je bil eden od mnogih, ki je iz Sanskega mosta prišel na Jesenice, da bi zaživel lepše življenje. Leta 1975 se je zaposlil v naši železarni in kmalu izkoristil možnosti za napredovanje. Ker je bil priden in vesten delavec, so ga imeli sodelavci radi, čeprav je včasih zaradi krivic tudi zelo naglo reagiral.

Zavedal se je, da za svoje delo potrebuje veliko znanja, zato je z izobraževanjem ob delu kmalu napredoval od ključavničarja specialista do strojnega tehnika. Že ob prvih stikih s tovarno si je zastavil cilj, da bo postal inženir, kar si je vedno želel. Le še tri izpite bi moral narediti in dosegel bi svoj življenjski cilj, saj bi dokončal prvo stopnjo na strojni fakulteti.

Najprej je stanoval skupaj z bratom v samskem domu naše Železarne. Kmalu se je seznanil z življenjem v njem in z možnostmi za rekreacijo ter delom mladinske organizacije, katere član je kmalu postal. Seznanil se je z mnogimi mladimi in skupaj so reševali probleme, ki tarejo vsakega mladega človeka. Z aktivnim delom v mladinski organizaciji ter na raznih športnih in kulturnih prireditvah je spoznaval nove prijatelje in se vključil v življenje mladih železarjev in Jeseničanov. Začel je bolj pogumno razpravljati o problemih pri delu in v okolju, v katerem je živel. Njegove predloge so radi sprejeli in jih uresničili, zato je občutek osamljenosti hitro splahnel.

Živimo v času, ko se nam vedno nekam mudi. Srečujemo se na poti v službo in domov, vendar so pozdravi kratki in ravnodušni, le poredko izmenjamo par besed. Ko pa smrt nenadoma in neusmiljeno prekine vsakdanjo ravnodušnost, se s sklonjeno glavo zavemo minljivosti človeškega hotenja in pričakovanj. In takrat nam je hudo, da našega sodelavca Sejada Seferagiča ni več med nami.

V Elektrodah (foto: I. Kučina)

Pregled sestankov SDS

Iz **OBRATA VALJARNA BLUMING ŠTEKEL** smo prejeli zapisnike SDS **vodstvo obrata bluming 1, 2, 3** in **4, adjustaža bluming 1,3** in **4, adjustaža štekel 1** in **2** ter **adjustaža in lužilnica Javornik.** SDS vodstvo obrata ocenjuje, da delo njihovega obrata v minulem letu ni bilo slabo, obenem pa poskuša analizirati tudi vzroke, zakaj niso bili bolj uspešni. Najprej ugotavlja, da je bil izplen v letu 1986 ne le pri njih, temveč v celotni Železarni, slabši kot prejšnje leto. Ovrednotiti bi bilo treba, ali so slabi valjavski ali metalurški izpleni, ter popraviti tiste, na katere lahko vplivajo v njihovem obratu. Vprašujejo pa se, »kako to doseči z zastarelimi napravami v obratu, ki se bo vsak čas podrl«. »Proizvodnja je improvizirana, negotova«, pravijo, in dodajajo, da je nujno treba modernizirati valjarne. V adjustaži bluminga je po njihovi oceni proizvodnja dobra, vendar ne tudi po stroškovni plati. Glede na stanje, kakršno je, so zahteve hladnih valjarn občasno prevelike, tako da presegajo njihove zmožnosti. Skupaj s hladno valjarno Bela bodo morali določiti tudi kriterije za II. a kvaliteto. Pri zaključnem računu jih moti postavka »premostitveni krediti«, ki se koristijo za zaloge. Obenem jih tudi zanima, če so zaloge pravilno razporejene in čigave pravzaprav so. Ne strinjajo se, da je delo jeklarjev še posebej stimulirano in to samo zato, da bi delali tako kot drugi TOZD, kar je pravzaprav njihova dolžnost. Stimulacijo dobijo, četudi ne delajo dobro. »Prav jeklarna je tista«, pravijo, »katere napake se vlečejo do končnega izdelka«. In nadaljujejo: »Kako naj zadnji v verigi naredi dober izdelek, z dobrim izplenom, če dobi nekvaliteten vložek?« Opozarjajo, da vse to ustvarja slabo vzdušje. Ugotavljajo tudi, da je treba za vso Železarno postaviti regulative za rabo potrošnega materiala oziroma zaščitnih sredstev (kaj komu res pripada, kaj kdo potrebuje). V zvezi z ustanovitvijo SIS za pospeševanje proizvodnje hrane ponavljajo staro pripombo: da naj zadevo obravnavajo službe in se določijo tako, da bo prav (»metalurg res nima pojma, da se mora zaradi zakona sklad preimenovati v SIS za hrano«). SDS bluming 1 pod razno predlaga (»kot že večkrat, vendar brez uspeha«), da naj bi se izplen računal po dninah. Menijo namreč, da bi bil potem vsekakor bolji kot sedaj. Člani SDS bluming 2 (valjavci) vprašujejo, kdaj bodo dobili zapenjalna sredstva in drugo potrebno orodje (rezalne pištole), ki je bilo naročeno. SDS adjustaža bluming 1 ocenjuje, da je njihov oddelek lani delal dobro. Krivdo za čiščenje večje količine slabov pa valijo na jeklarno. Od SDS adjustaža bluming 3 smo dobili kar štiri strani dolg zapisnik. Prva pripomba, ki so jo imeli v zvezi z zaključnim računom za leto 1986, se nanaša na sam rok obravnave. »Kako je mogoče«, se čudijo, »da ob večanju administracije in uvajanju vse več računalništva v Železarni naredimo poslovno poročilo vsako leto pozneje?« Podobno kot vodstvo se tudi ta SDS zaustavlja ob vprašanju izplena. Takole pravijo: »Izplen je še vedno negativna postavka v vsakem našem poslovnem poročilu. Zato vprašujemo, kdaj bomo nehali dobivati iz jeklarne cele sarže izmečka. Posebej zaskrbljujoče je, ker so to večinoma sarže iz elektrojeklarne oziroma izdelane na VOD napravi? Ali bomo tudi iz nove elektrojeklarne dobivali tako slabo narejene sarže? Kaj delajo tisti, ki sebe imenujejo »strokovnjaki«, ko gre za nagrajevanje, odgovorni pa so za kvaliteto izdelave sarž v pečeh in za kvalitetno vlivanje?« Da je bilo treba veliko denarja dati za plačilo obresti, jim je razumljivo, ne razumejo pa, zakaj tolikšen porast davkov in prispevkov. Zanimivo je tudi njihovo razmišljanje o osebnih dohodkih. »Vsi smo pričakovali še eno poravnavo osebnega dohodka«, pravijo, »sedaj pa vidimo, da je denar za morebitno poravnavo požrla prekategorizacija. Tukaj pa so eni pridobili več, drugi manj.« In nadaljujejo: »Negativni učinki prekategorizacije so se poznali tudi v januarju, verjetno pa bodo opazni tudi v februarju, saj je bil osebni dohodek delavcev v januarju na ravni oktobrskega. Enako bo tudi v februarju, medtem ko gredo inflacija in življenjski stroški vedno gor.« Glede obveznosti za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb ocenjujejo, da so »presegle vse razumne meje«. Za ilustracijo navajajo podatek, da smo za te namene dali v letu 1986 157 % več kot leto prej, čeprav je bila uradna inflacija manj kot 100 %, za osebne dohodke pa 120 % več. Skupina se je seznanila tudi s predlogom samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO ŽJ, ki smo ga sprejemali na referendumu 17. marca. Ob tej priložnosti je SDS izrekla naslednjo pripombo: »Edina pripomba je bila, da bomo s tem samoupravnim sporazumom in tudi z izvedeno reorganizacijo dobili v Železarni cel kup direktorjev in tudi podpredsednikov poslovodnega odbora, tako da izgleda, kot da je bila prekategorizacija in premik kategorij v razpon od 5 do 32 izvedena zaradi njih, ker bodo vsi ti našteti, in še marsikateri zraven, pridobili po štiri kategorije, ali pa mogoče tudi več, glede na vrednotenje pred reorganizacijo in prekategorizacijo.« V zvezi s SIS za pospeševanje proizvodnje hrane se med drugim pritožujejo, da sploh niso seznanjeni, za kakšne namene in na kakšen način je porabljen denar, ki se v ta namen zbira (0,8 % BOD). Opozarjajo, da gre za velike vsote denarja in izražajo sum, da »največji del tega denarja verjetno porabi administracija«. Pod razno je vodja SDS »zaradi nekaterih hujših nezgod v Železarni Jesenice in nezgode v Štorah« posebno pozornost namenil vprašanju varnosti pri delu. Ugotavlja namreč, da se pogostokrat predpisi kršijo zavestno, z izgovorom, češ, jaz odgovarjam za sebe. Posebna previdnost je še zlasti potrebna pri delu z žerjavi (zapenjanje bremen, ki so težja kot znaša nosilnost žerjava; zapenjanje z zasukanimi verigami; umikanje na varno razdaljo, ko žerjav nosi breme). Brusilci so opozorili na slabo stanje in na slabo vzdrževanje brusilnih strojev. Pravijo, da je za odpravo vsake okvare potrebno veliko jeze in prerekanja z vzdrževalci, še posebej, če je okvara taka, da stroj lahko dela, vendar z bistveno manjšo proizvodnjo. Kot primer takšnih »okvar« navajajo pogosto izklapljanje elektromotorjev za pogon brusne koluti, premalo zategnjena jermena, nedelovanje odpraševalne naprave in podobno. Nadalje opozarjajo, da vse odpraševalne naprave na brusilnih strojih tako zelo slabo delajo, da zaprašenost presega dovoljeno mejo in je že zdravju škodljiva. V zvezi z obračunavanjem premij za boljšo proizvodnjo so jim nekatere stvari nejasne. Zato je SDS zahtevala pravilnik na vpogled (omenjajo, da ga še nihče od članov ni niti videl in da niti ne vedo, kdo ga je sprejel in kdaj). Eden izmed članov SDS je na sestanku postavil tudi naslednje vprašanje: »Zakaj sindikat ni dal mnenja o pritožbah na izvedeno prekategorizacijo del in nalog in zakaj o sami prekategorizaciji ni razpravljala in svojega mnenja dala osnovna organizacija ZK?« Odgovora na samem sestanku ni dobil, ga pa pričakuje. Člani SDS adjustaža bluming 4 niso bili proti uvedbi tretjega občinskega samoprispevka, vprašujejo se pa, »ali se pri nas res ne da brez njega nič več narediti in kam gre ves denar?« Člane SDS adjustaža Javornik in lužilnica pri delu moti neenakomeren dotok materiala ter pomanjkanje delavcev. Opozarjajo tudi, da je njihovo delo, ki poteka pod zelo težkimi delovnimi pogoji, prenizko ovrednoteno.

V **OBRATU VRATNI PODBOJI** so se delavci sestali na skupnem zboru. Čeprav so imeli na dnevnem redu kar sedem točk, so imeli pripombo le v zvezi z »obveznostmi za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb v občini Jesenice v letu 1986«, in sicer v zvezi z zobozdravstvom, češ, da »je čakalna doba za popravilo zob po pet let, nazadnje pa najdejo izgovor, da nimajo materiala za popravilo zob«.

Iz **OBRATA PROFILARNA** smo prejeli zapisnike SDS **vodstvo obrata, profilarna 1** in **2** ter **predelava profilarne**. Na skupnem sestanku SDS vodstvo obrata, profilarna 1 in predelava profilarne je vodja obrata javno pohvalil delavce, ki delajo s strojem Alpina, ker so v mesecu januarju naredili rekordnih 860 ton. Največja proizvodnja, dosežena na tem stroju v marcu 1982, je znašala 655 ton. Delavci so bili tudi informirani o obisku in razgovoru s predstavnikom njihovega največjega izvoznega kupca Mannesmann Hondel. Ta kupec ima zelo stroge zahteve in ga tehnične pomanjkljivosti proizvajalca prav nič ne zanimajo. Želi, da so profili v merah zahtevnosti. Obratovodja Gasser je zato pozval vse, da se držijo toleranc, ki jih kupec zahteva. Le s kvalitetnim delom bodo kupca obdržali. Če bi ga izgubili, bi to pomenilo, da bi izgubili okrog 800 ton mesečne proizvodnje. Pogovarjali so se tudi o remontu, ki je bil opravljen na progi Rossi 2. Ugotavljajo, da je bil kljub zamudi opravljen zelo površno. Zato še enkrat opozarjajo vzdrževanje, da naj k popravilu strojnega parka pristopa resneje. Tudi na sestanku SDS profilarna 2 so bili delavci s stroja Alpina javno pohvaljeni. SDS je bila informirana tudi o zahtevah kupca iz tujine. Obratovodja je pozval vse delavce, naj bi zaradi zahtevnosti del in prebiranja delali tudi ob prostih sobotah, ker bi s tem nekako omilili kronično pomanjkanje delavcev.

Center za proučevanje samoupravljanja
in informiranje — Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SŽ — ŽELEZARNA JESENICE — z o. sol. o., c. Železarjev 8, 64270 JESENICE

razpisuje za šolsko leto 1987/88 naslednje štipendije

Usmeritev — program	Stop. zaht.	Štev. razp. štipendij
VISOKE ŠOLE		
dipl. inž. metalurgije	VII	20
dipl. inž. kemije (tehnolog)	VII	2
dipl. inž. strojništva	VII	8
dipl. inž. elektrotehnike	VII	10
dipl. inž. matematike	VII	4
dipl. ekonomist	VII	12
dipl. pravnik	VII	1
VIŠJE ŠOLE		
inž. strojništva	VI	4
inž. elektrotehnike	VI	3
inž. kemijske tehnologije	VI	1
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
METALURŠKA USMERITEV		
4-letni program	V	30
3-letni program (livar, talilec, valjavec)	IV	60
3-letni program — modelni mizar	IV	5
2-letni program	II	20
KOVINSKO PREDELOVALNA USMERITEV		
3-letni in 4-letni program	IV, V	100
2-letni program	II	10
ELEKTROTEHNIŠKA USMERITEV		
4-letni program — energetik	V	10
4-letni program — elektronik	V	10
3-letni program — elektrikar	IV	30
KEMIJSKA USMERITEV		
4-letni program	V	6
NARAVOSLOVNO-MATEMATIČNA USMERITEV		
(CSUI Jesenice)	V	20
GRADBENA USMERITEV		
3-(2)-letni program	V	5
KULTURNA USMERITEV		
4-letni program — fotograf	V	1
GOSTINSKO TURISTIČNA USMERITEV		
3-letni program — kuhar	IV	2
3-letni program — natakar	IV	2

1. Kandidati zaprosijo za štipendijo s posebnim obrazcem »Vloga za štipendijo v Železarni Jesenice«, ki ga je priredila Železarna za svoje potrebe in ga je mogoče dobiti na vseh osnovnih šolah, Centru srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice in kadrovskem sektorju Železarne Jesenice ali z obrazcem DZS 8.40, ki ga kupijo v knjigarni.

2. Osebne dohodke staršev za leto 1986 vpišejo delovne organizacije, v katerih so starši zaposleni; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer se smatra, da ga kandidat ne prejema.

Podatkov o osebnih dohodkih staršev ni treba vpisati učencem, ki so se vpisali v dve in triletne programe Centra srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah.

Za starše, ki so upokojeni, je treba priložiti odrezek pokojnine za december 1986 in napisati, če so upokojenci železarne.

3. Fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdila o opravljenih izpitih predložijo vsi kandidati ob zaključku šolskega leta oz. najkasneje do 30. junija 1987.

4. Kandidati naj prijave za štipendijo po možnosti oddajo do 31. maja 1987 na kadrovskem sektorju Železarne Jesenice.

ŽELEZARNA JESENICE
KADROVSKI SEKTOR

Veterani, mladinci in pionirji

Bliža se 1. april, dan brigadirjev. V počastitev tega brigadirskega praznika organiziramo zbor brigadirjev z družabnim večerom v soboto, 4. aprila, ob 16. uri v prostorih Kazine.

Brigadirski Z — D — R — A — V — 0 — !

Center za MDA

Balada

BALADA — epska pesem temačnega značaja. Pisana je v jedrnatem slogu in v zgoščeni pripovedi opisuje en sam dogodek. Junaku nasprotujejo temačne sile, zato tragično propade.

To je definicija in hkrati moje vodilo pri pisanju.

Temačnega značaja... Ne bo se mi treba zelo truditi, da jo prikažem takšno. Res, da imamo streho nad glavo (celo takšno, ki ne pušča!), da nas ne ogrožajo podgane, pa tudi stenic in podobnih živalic ni. Tudi umivalnike (z mrzlo vodo!) imamo (pa čeprav le v dveh nadstropjih), celih šest umivalnikov. Elektriko? Imamo! Celo centralno ogrevanje!

»Kaj torej še hočete?« boste rekli. Mogoče bi morali res biti zadovoljni, da živimo v tako ugodnem okolju — bolje se imamo kot v srednjem veku! A vseeno se nam zdi čudno, da medtem ostali živijo v 20. stoletju. Kako to, da imajo učilnice opremljene z učili in dodatnimi pomagali, ko pa smo mi zadovoljni že s klopmi, stoli (še srečni smo, da jih je slučajno dovolj in jih ni treba »uvoziti iz druge učilnice) in tablo. Zakaj so njim potrebni razni diaprojektorji, televizorji, računalniki — ko pa je za nas dovolj kreda in tabla.

Spominjam se, kakšen šok smo doživeli lani, ko nam je (prvim letnikom) profesor pokazal telovadnico. Mislili smo, da je spet ena njegovih šal... Kakšna zmota! Bila je, čisto zares, naša nova telovadnica! Telovadnica brez ene stvari, ki bi spominjala na svoje ime, če izvzamemo koša, ki sta žalostno visela izpod stropa. Velikost? Idealna! Če smo se postavile v vrsto druga ob drugi, je pet deklet lahko odšlo skozi vrata...

Pa smo se navadili. Tega in še marsičesa (na primer, da moraš imeti grozno srečo in pridirjati med prvimi v jedilnico, če slučajno hočeš sedeti...). Tako smo priromali v drugo leto našega izobraževanja v tej stavbi in priznati moram, da smo se že vdali v usodo. Pa kaj bi drugega.

A če se vprašamo, kakšna je lahko kvaliteta pouka v takšnih razmerah bo malo tistih (ali pa jih sploh ne bo), ki bodo rekli dobra. Nemogoče je namreč primerjati pouk jezika nekje, ker imajo za to posebej urejene razrede (magnetofon, trakovi...), kjer lahko poslušajo pravo izgovorjavo in jo primerjajo s svojo, delajo vaje s traki. Pa naš pouk, kjer smo srečni, če imamo dobro profesorico, saj nam je ta ob knjigi (za katere tudi vemo, da niso vedno najbolj kvalitetne) edina pomoč. Upoštevajmo zraven še to, da morajo nekateri profesorji po trikrat dnevno dobesedno frčati iz ene stavbe v drugo (na niti ne tako majhni razdalji) in tako pripravljeni ali ne takoj nadaljevati s poukom, pa bomo videli kakšna je (lahko) kvaliteta pouka.

Sedaj se tega zavedamo le mi (sodelujoči v igri). A kaj bo, ko bodo to ugotovili tudi drugi in nemara prišli do tega, da je v takih pogojih pouk nedopusten. Takrat ne bo nihče začel graditi novega centra (saj ne bo denarja — kot ga ni sedaj), ampak bo enostavno le izrečena prepoved pouka. In temu sledi...

Uka željni učenci bodo morali oditi v šole drugam — v Kranj, Škofjo Loko, Ljubljano... S tem se ne bodo le povečali stroški »brezplačnega« šolanja, ampak bodo posledice še večje. Kdo pravi, da se bodo potem ti, drugje šolani, zaposlil v domačem kraju? Ali ni bolj verjetno, da si bodo poiskali delo na območju, kjer so študirali in bili (če bo sreča) štipendirani. In tudi, če se ne bodo tam zaposlili vsi, bo vsekakor manj tistih, ki se bodo vrnili. Posledica — padec strukture prebivalstva. Nekvalificiranosti bo vse več, saj bo tudi vse manj staršev lahko šolalo svoje otroke (finančne zmogljivosti oz. nezmogljivosti!).

Pa smo spet pri starem — pomanjkanje inteligence, zaostajanje gospodarstva.. Mogoče so moje misli preveč pesimistične, a kdo pravi,da moramo biti večni optimisti? In to očitno smo, saj upamo da bo rešitev padla z neba, nam pa pri tem ne bo treba niti s prstom migniti...

Vsekakor, ostala sem pri bistvu — pisano je temačno, pisano je bolj kratko in jedrnato, bolj ne bi šlo, vse se vrti okoli enega dogodka (upam, da ni treba posebej napisati katerega). Samoprispevek! Ostane nam le še, da razpravljamo o junaku, ki tragično propade. Bo to res le stara gimnazijska stavba ali smo tragični junak morda MI?

Mojca Višak
2. b D

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

(TITO)

Določi jim smer gibanja, način označevanja meja rajona inducirane radioaktivnosti, kraje merjenja jakosti sevanja po globini rajona (sever — jug), objekte, ki jih je potrebno pregledati, določi prag jakosti sevanja oziroma jakost doze, ki jo izvidniki še lahko prejmejo brez škode za zdravje, določi mesta odvzema vzorcev zemlje in hrane za kemijsko analizo, čas trajanja pregleda ter določi zbirno mesto izvidniških patrol po opravljenem delu. Ker imajo patrole tudi UKV postaje, sproti javljajo komandirju najpomembnejše podatke. Komandir še določi mesto, kje voznik (šofer) počaka celotno ekipo. Najprej izvidniki nadaljujejo peš.

Ko izvidniki odkrijejo radioaktivno sevanje, namestijo zaščitna sredstva v sklepni zaščitni položaj (tedaj namestijo vsa zaščitna sredstva v dokončno stanje). Z odhodne točke (to je točka, kjer je bilo odkrito sevanje) se ekipa napoti k prednji meji okuženega zemljišča in ob tem nenehno ugotavlja naraščanje jakosti sevanja. Ko izvidnik št. 1 izmeri jakost sevanja 0,5 r/h, vodja patrole ukaže izvidniku št. 2, naj označi z zastavicami prednjo mejo kontaminiranega (okuženega) zemljišča.

Po merjenju jakosti sevanja na posameznih delovnih točkah (x1, x2, x3, itn.) se podatki sproti vnašajo na skico ali specialno karto v obliki ulomka.

Vodja izvidniških patrol med delom poleg vpisovanja izmerjene jakosti določa še delovne točke in objekte, kjer bodo vzeli vzorci, spremlja naraščanje jakosti sevanja in pazi, da izvidniki ne presežejo praga sevalne doze (množina dopustne — tolerantne doze), zbira podatke o zatrpanosti ulic, vodovodnem, kanalizacijskem in elektro ter PTT omrežju. Te podatke si sproti zapisuje.

Po končanem pregledovanju odidejo izvidniki na zbirno mesto. Vodja izvidnikov uredi podatke, poda poročilo v štabu CZ in izroči vzorce za kemijsko analizo.

Celotno ekipo odpelje vodja izvidnikov še na dekontaminacijo (razkuženje — radiološko ali kemijsko) na razkuževalno postajo za ljudi, opremo in vozila. Temu sledi še dozimetrijska kontrola o uspešnosti razkuženja.

Kemično izvidništvo, vsebina ukazov in delo izvidniške patrole po prejemu ukaza za izvidništvo na kemično okuženem terenu, je enako kot radiološko. Po prihodu (peš ali z vozilom) izvidnik št. 2 s kemičnim detektorjem ugotavlja vojne strupe v zraku in o rezultatu poroča vodji patrole, ki podatke vpiše v blok oziroma na skico terena.

Če je prizadeto večje območje, ga pregledujejo skupaj tri patrole. Prvi dve patroli zaznamujeta samo prednjo in zadnjo mejo okuženosti, postavljata oznake za obhodno in obvozno pot, tretja patrola pa ugotavlja vrste vojnih strupov. Druga možnost je tudi ta, da se rajon na več kvadrantov, v vsakem kvadrantu pa deluje po ena patrola.

Pregledovanje smeri

Pregledovanje smeri na radiološko in kemično kontaminiranem zemljišču zajema:

— magistralne smeri skozi naselje,
— smeri za delovanje enot CZ,
— evakuacijske smeri,
— smeri in dostopi k razkuževalnim (dekontaminacijskim) postajam,
— smeri za prevoz vojne tehnike.

SLAVKO TARMAN

10

Jedrski raziskovalci
S tragiko ovenčani kralji naših dni

Wirtz in Weizsäcker sta izdala še to skrivališče. Pocinkane kasete so potegnili iz straniščne jame na neki oddaljeni kmetiji. Lov za nemškimi raziskovalci pa še ni bil končan. »Tisočletno« Hitlerjevo carstvo se je sesulo.

General Groves je prekašal svoje raziskovalce: manj kot oni je podcenjeval začetne težave

Jeseni leta 1942 je bilo generalu Grovesu naloženo, naj z ekipo jedrskih raziskovalcev izdela ameriško atomsko bombo. Temeljna dela pri projektu A - bombe so bila končana.

V svojih spominih z naslovom ZDAJ SMEM GOVORITI opisuje general prve korake na strmi poti k uresničevanju sprejete naloge. Kot general je imel lažje delo z akademiki, prednosti činov pri raziskovalcih pa so bile pomembnejše kot med vojaki. V spominih je opisal, kako mu je vojni minister Stimson prepovedal potovati z letalom, da se ne bi ponesrečil. Nobelov nagrajenec Rabi je imenoval generala Grovesa administrativnega genija. Večina raziskovalcev ni imela prave predstave o tem, kakšen delovni način bo potreben: raziskovalcem je general Groves hotel vsiliti vojaška pravila in strogo omejevanje raziskovalnih informacij. Ko je general Groves organizacijsko pripravljal produkcijsko fazo, postavljal velikanske tovarne, strogo razčlenjeval dela, skrbel za varnost in vpeljeval vzporedno delo, so raziskovalci videli v tem samo preobsežne predpriprave. Groves je v tem prekašal večino svojih raziskovalcev: ni podcenjeval začetnih težav.

Večina raziskovalcev je imela namen izdelati jedrsko bombo kot obrambno sredstvo proti nemški bombi. Zadostovalo bi, če bi izdelali samo dve. Toda, ko so raziskovalci prišli pod vojaško upravo, so zvedeli marsikaj novega. Načelo vsakega orožja je bilo, da ga je treba izdelati v poljubnem številu. Orožje, ki bi bilo izdelano le v dveh kosih, vojaško nima pomena, ker ga ni mogoče uporabiti. Večina raziskovalcev se tega vnaprej ni zavedala. General Groves je bil imenovan za vodjo podjetja, ki se je prikrivalo pod imenom Manhattan Engineer District (Manhatansko tehniško okrožje). Torej je prevzel nalogo v času, ko je bilo treba preiti od laboratorijskih preskusov k velikim tehničnim razsežnostim.

General se živo spominja tistih usodnih časov začetnih del na projektu. Kot vodja projekta, ki je zaposloval čez sto tisoč ljudi, ponosno poroča, da se je skromno namestil v dveh prostorih vojnega ministrstva v Washingtonu. Precej časa je potoval in izdeloval načrte kar na vlaku, proučeval spise in izmenjaval mnenja s sodelavci. V ZDA je bilo le malo področij, ki bi ustrezala zahtevam tovarne plutonija, ker je povsod velika gostota naseljenosti. Ozemlje bi moralo biti daleč od človeških bivališč in ob veliki reki, potrebni za hlajenje tovarne. Na področju s premerom petdeset kilometrov je Groves izbral gradbišče za orjaške reaktorje in ločevalne tovarne plutonija. Po sredi, čez ozemlje Hanforda, je tekla mogočna reka Columbia. Pogoji so bili idealni in Groves je kupil zemljišče ter razlastil tisoč farmarjev.

Tako je general Groves urejal in vodil gradnjo tovarn. Dr. Oppenheimer pa je prevzel vodstvo koordinacije z raziskovalci in vojaško upravo. Takoj po nakupu se je začela na vsakem izmed troje ozemelj Oak, Ridge, Hanford in Los Alamos vročična gradbena dejavnost. Ozemlja so bila nedotaknjena in v dveh letih naj bi stekla proizvodnja in bila zgrajena ustrezna infrastruktura (kino dvorane, pralnice in čistilnice, cerkve, šole, poštni uradi, upravna poslopja, večpasovne hitre ceste, bolnišnice, stanovanja in kanalizacija.

Pošastni novi svet jedrske tehnologije

Ločevalne tovarne so stale v kanjonih hanforskega ozemlja, v varni razdalji od reaktorjev. Zaradi visoke stopnje radioaktivnosti reaktorskega pepela pri ločevalnem delu za plutonij so dela tekla za debelimi betonskimi in svinčenimi zaščitnimi stenami. Ljudje se niso smeli izpostavljati smrtnemu sevanju. Celoten proces je bil krmiljen iz daljave s periskopi in kontrolnimi napravami. Prav zato je bila razvita popolnoma nova tehnika daljinskega upravljanja.

Konec januarja 1945 je šla prva šarža iz reaktorja B skozi ločevalno tovarno. Vrsta vozil je prepeljala posode z nekaj sto grami sluzaste plutonijeve soli v Los Alamos, da se je tam reducirala v kovino in s produkti naslednjih šarž predelala v prvo jedrsko razstrelivo.

Oppenheimer, kot znanstveni vodja projekta A - bombe, je znal raziskovalcem razvnemati domišljijo in dosegati, da so njihove skrite želje postajale resnične.

Kaj je novega v sindikatu

V torek, 24. marca, se je sestal izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata in največ pozornosti posvetil analizi sistema nagrajevanja in zasnovi možnih sprememb na tem področju. Gradivo sta pripravila oddelek za študij dela in časa ter oddelek za nagrajevanje, obravnaval pa ga je tudi že kolegij delovne organizacije na ponedeljkovi seji. Seje izvršnega odbora so se udeležili tudi predsedniki sindikalnih konferenc in predsedniki tistih osnovnih organizacij, ki nimajo sindikalnih konferenc.

Uvodna pojasnila o zasnovi možnih sprememb na področju nagrajevanja so podali vodji oddelka za nagrajevanje in oddelka za študij dela in časa ter predstavnica poslovodnega odbora.

Celovito bo navedena problematika rešena šele z izoblikovanjem novega sistema nagrajevanja na popolnoma novih temeljih. V nasprotnem primeru nam ostane samo možnost krpanja sistema na tistih področjih, kjer bodo nastale razpoke, s tem pa postaja sistem nagrajevanja tudi vedno bolj kompliciran.

V tem času bo potrebno sprožiti vse priprave za strokovno uskladitev naših samoupravnih aktov, ki morajo biti po novo zakonodaji usklajeni do 30. junija 1987.

Posebno pozornost je potrebno posvetiti vsebinskim spremembam, ki morajo postati osnova za oblikovanje novega sistema nagrajevanja.

Program dela z usmeritvami, zadolžitvami in časovnimi okviri je potrebno pripraviti za obravnavo v sindikatu in ostalih družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih. Izvršni odbor je sklenil, da prvo ustno informacijo strokovna služba pripravi za jutrišnjo sejo delavskega sveta Železarne.

● V nedeljo, 22. marca, sta občinski sindikalni svet in izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata Železarne organizirala zimski piknik v Črnem vrhu. Piknika se je udeležilo okrog 130 udeležencev, ki so ob dobri organizaciji in lepem vremenu preživeli čudovit zimski dan. Pomerili so se v veleslalomu in tekmovanju z zračnicami, dobre volje in zabavnih iger pa ni manjkalo tudi na zaključnem delu v hotelu Planina pod Golico. Udeleženci in organizatorji so se razšli z željo, da podobne prireditve še organizirajo.

● Izvršni odbor je danes sprejel goste iz delovne organizacije Brodospas iz Splita. Ogledali si bodo muzej in Železarno, organizirali pa bomo tudi izlet na Vitranc in v Planico. Železarna Jesenice in omenjena delovna organizacija poslovno sodelujeta, izmenjava obiskov pa pomeni predvsem poglabljanje prijateljskih stikov.

● Izvršni odbor bo občinskemu sindikalnemu svetu posredoval predlog kandidatov za podelitev srebrnega znaka Zveze sindikatov Slovenije, in sicer za naslednje sodelavce: Ivana Molana iz Valjarne bluming štekel, Vojka Legata iz Jeklovleka in Bogomirja Ličofa iz Jeklarne. Omenjeni sodelavci so s svojim delom v sindikatu dali pomemben delež k uresničevanju delavskih interesov in uveljavljanju razvoja ter delovanja osnovne organizacije sindikata.

Predloge za podelitev tega znaka so za posamezne sodelavce iz obratov pripravile tudi osnovne organizacije in jih posredovale občinskemu sindikalnemu svetu.

● V tem tednu bo v okviru programa samoupravnih aktivnosti posredovan v obravnavo predlog sklada skupne porabe. Na podlagi številnih pobud izvršnega odbora in osnovnih organizacij so v sklad vključena tudi sredstva za praznovanje dneva žena. S tem je napravljen prvi korak k enotnemu praznovanju tega praznika.

● Osnovna organizacija sindikata hladne valjarne Bela je v korist Bolnice Jesenice nakazala 30.000 dinarjev.

Sindikat Železarne

Interpretaciji mnenja družbenega pravobranilca samoupravljanja na rob

»Sindikat ni ta ali ona definicija sindikata: sindikat postane neka določena definicija in torej privzame določeno zgodovinsko obliko, kolikor mu delavske sile in volje, ki ga sestavljajo, dajo smer in postavijo njegovemu delovanju cilj, ki ga vsebuje definicija.«

A. Gramsci

IO KOO sindikata je, ko je obravnaval odgovor svojega predsednika na naš članek »Prevrednotenju na rob«, sprejel tudi naslednji sklep: »Takoj je treba pridobiti mnenje družbenega pravobranilca samoupravljanja (arbitra) o vprašanju razlage 12. člena samoupravnega sporazuma iz leta 1973.« IO KOO se je tudi strinjal z oceno predsednika, da »odgovor nestrpno pričakujemo tudi na sindikatu, kajti sedaj res ne vemo več, pri čem smo!?«

Tudi podpisani pisci članka »Prevrednotenju na rob« smo mnenje družbenega pravobranilca nestrpno pričakovali. Pa verjetno ne samo mi, temveč tudi drugi člani sindikata Železarne. Z njim smo bili **posredno** seznanjeni v prejšnji številki Železarja v rubriki »Kaj je novega v sindikatu«. Člani sindikata Železarne smo torej z mnenjem družbenega pravobranilca samoupravljanja seznanjeni le **posredno** preko interpretacije izvršnega odbora. IO je mnenja, da odgovor družbenega pravobranilca ne daje natančnih pojasnil glede aktualne problematike, saj vprašanje tolmačenja 12. člena ni bilo konkretno obdelano, vendar v celoti ne spodbija odločitve in postopka prekategorizacije.

Avtorji članka »Prevrednotenju na rob« smo drugačnega mnenja in menimo, da interpretacija IO ne ustreza in zavaja. Predsednik IO je v odgovoru na naš članek ocenil, da se je ob pripravi na prekategorizacijo marsikaj zapletalo in da so točne in prave informacije počasneje prodirale v javnost od neformalnih.

Takšno stanje se nadaljuje, kar kaže na določen monopol nad viri informiranja, na določena razmerja moči in na različnost oziroma celo konfliktnost interesov, ki se ob tem vprašanju soočajo. Skrajni čas je, da se ta klobčič, ki obenem pomeni nesmiselno razsipanje energije, razplete in da si nalijemo čistega vina.

Zato moramo reči, da smo z mnenjem družbenega pravobranilca, do katerega smo prišli po neformalni poti, seznanjeni in da v bistvu potrjuje tisto, kar smo zapisali v članku »Prevrednotenju na rob«.

Pravobranilec v svojem mnenju povsem jasno pravi, da »urejenost samoupravne normativnosti ni samo princip, ampak obveznost do družbene skupnosti, še predvsem pa do delavcev, kar se je s konfliktom ponovno dokazalo«.

Povsem jasna je tudi njegova interpretacija 12. člena sporazuma. Citiramo:

»Postopek za spremembo določil je jasen in se ravna po načinu sprejema akta, zato posameznih določil, pooblastil in navedb ni mogoče spreminjati po enostavnejših ali krajših postopkih.

Določila Sas navajajo razvrščanje delovnih nalog — delokrogov v 28 kategorij v navedeni lestvici od 1 do 28 s točno določenimi rangi med kategorijami. Lestvica je sestavni del sporazuma in je ni mogoče spreminjati po delavskem svetu.

Da ima stabilnost lestvice neko strokovno podlago, ni potrebno posebej utemeljevati, saj so v njej postavljene kategorije v določenem medsebojnem razmerju, kjer cifra kategorije daje točen podatek le v okviru tega razmerja. (N.pr. 8. ktg v lestvici 1 — 28 je v bistveno boljšem vrednostnem položaju kot v lestvici 5 — 32). Zato naj bi kategorija pomenila stalen podatek za skupek del in nalog, ki po vrednosti sodijo vanje. Vrednosti del in nalog se lahko spreminjajo zaradi različnih razlogov, vendar pa naj bi bilo to strokovno opravilo le, če so samoupravno za to dani pogoji.

Osnova in merila za vrednotenje del in nalog ter razmerja med najmanj in najbolj zahtevnimi deli so delavčeve neposredne pravice, da o njih odloča.«

Ob vsem tem ostaja sicer grenak priokus, da zlorabljamo neformalne vire informiranja, vendar pa obenem menimo, da je to manjše zlo, kot če bi po napačni interpretaciji mnenja pravobranilca, objavljeni v rubriki »Kaj je novega v sindikatu«, enostavno molčali. Hkrati pa tudi pričakujemo, da bo sindikat mnenje pravobranilca v celoti predstavil delavcem Železarne in da ga ne bo več varoval kot privatno last ozkih posvečenih krogov.

Delavci delovne skupnosti KSI: D. Bradaškja, M. Crnovič, N. Dejak, B. Erjavšek, S. Ferjan, B. Grce, D. Huseinbašič, M. Kalan, M. Keserovič, T. Konobelj, B. Lakota, M. Polc, I. Puc.

Železarski globus

PERU

Perujska rudarska družba Hierro Peru je lani nakopala 4,14 mio. ton železne rude. Še leta 1985 jo je nakopala 5,16 mio. ton. Vzrok za tako zmanjšanje je manjši izvoz, čeprav so domače potrebe po tej železarski surovini narasle s 345.000 ton v letu 1985 na 404.000 ton lani. Število držav, v katere so še v letu 1985 izvažali železno rudo, se je lani zmanjšalo od devet na sedem. Tudi države, ki še uvažajo perujsko železno rudo, so zelo zmanjšale njeno količino. Najbolj sta uvoz zmanjšali Južna Koreja (s 339.000 ton v letu 1985 na 184.000 ton lani) in naša država, ki je še leta 1985 uvozila 598.000 ton, lani pa le še 266.000 ton.

Iz glasil delovnih organizacij SOZD SŽ

Informativni Fužinar

V Železarni Ravne so z lanskoletnim delom kar zadovoljni. Izdelali so 239.120 ton jekla, kar je za 1,4 odstotka več kot leta 1985. Skupna proizvodnja je znašala 552.964 ton in je manjša za 0,2 odstotka, produktivnost (t/zap./m) pa za 1,5 odstotka. Dosegli so 165 milijard din celotnega prihodka, dohodek je znašal 37,4 milijarde din, čisti dohodek pa 23,6 milijarde din. Poprečni osebni dohodek za 182 ur dela je znašal 143.878 din, decembrski pa 185.888 din.

Letos bi radi izdelali 580.809 ton skupne proizvodnje in 157.854 ton blagovne proizvodnje in izvozili za 36,9 milijona dolarjev. Celotnega dohodka načrtujejo 357,8 milijarde din, dohodka 60,5 milijarde din, sredstev za osebne dohodke 27 milijard din, za poslovni sklad, sklad skupne porabe in rezervni sklad pa 16,9 milijarde din.

V valjarni končujejo novo peč: Ravenčani že težko pričakujejo dograditev ogrevne peči v Valjarni, ki bo omogočala neprekinjeno obratovanje lahke proge. Po načrtih naj bi mehanski del montaže dokončali do konca februarja, istočasno pa montirajo tudi električno napeljavo in regulacijsko opremo. Delo opravljajo delavci Hidromontaže in ravenski elektrikarji. Ali bo peč pripravljena za delo konec marca, kot je načrtovano, je odvisno od rezultatov tlačnih in drugih preizkusov. Nova peč bo omogočila, da bosta tržišče in TOZD Jeklovlek dobivala dovolj profilov.

— — —

Bodoča hala strojev in delov in SGV: Na Ravnah gradijo novo industrijsko halo, v kateri bosta TOZD Stroji in deli in TOZD SGV našla prostore za linijo obdelave torzijskih gredi, za del oddelka montaže stiskalnic, za oddelek lahkih konstrukcij in za delavnico SGV. Novi prostori bodo odpravili prostorsko stisko in omogočili bolj funkcionalno razmestitev proizvodnih zmogljivosti. TOZD Stroji in deli bo lahko oblikovala tudi samostojen oddelek valjev.

— — —

Diplomant razvil ciklo gonilo: Bojan Krautberger, študent Tehnične fakultete v Mariboru, si je za diplomsko nalogo izbral razvoj ciklo gonila. Da je nalogo lahko opravil, se je zaposlil v TOZD Armature ravenske železarne kot praktikant. Svojo nalogo je zelo dobro opravil, saj je v kratkem času razvil ta zelo zahteven izdelek.

O ciklo gonilu v strokovni literaturi že dolgo pišejo, vendar ga le redki izdelujejo, ker je izdelava njegovih sestavnih delov zelo zahtevna. Tudi na Ravnah ga do sedaj niso bili sposobni izdelati, boljše možnosti pa jim daje novi CNC erozimat v TOZD TRO na Prevaljah.

V TOZD Armature so novi izdelek začeli razvijati zato, ker morajo dopolniti in razširiti svoj proizvodni program. Ne zadoščajo več le zaporne armature z ročnim krmiljenjem (zasuni, ventili, krogelne pipe), ker kupci zahtevajo avtomatizirane. Te armature pa poganjajo gonilniki. Zaradi svoje konstrukcije in lastnosti je za namestitev na armaturo najprimernejše prav ciklo gonilo. Zato so se v TOZD Armature odločili prav zanj. Ciklo gonilo je trikrat lažje oziroma manjše, kot so klasični reduktorji, ima velik izkoristek (tudi do 95 %), pri njem ne nastopa problem odvoda toplote, je zelo dobro uravnovešeno in ni čutiti vpliva zamašnih mas kot pri klasičnih gonilih. Zaradi majhnega vztrajnostnega momenta se hitro odziva pri vklopu, izklopu in spremembi smeri vrtenja.

Ciklo gonilo ne bo dopolnilo le proizvodnega programa TOZD Armature. Uporabljali ga bodo tudi v TOZD Pnevmatični stroji za pogon gosenične hidravlične lafete strmica.

Z domačega trga so dobili že okrog sto naročil za armature z novim ciklo gonilom. Razvoj gonilnikov pa se je v Železarni Ravne šele začel in strokovnjake, tudi mlade, ki šele prihajajo, čaka še veliko dela.

(Iz 3. štev. Informativnega fužinarja, marec 1987)

Štorski Železar

Štorski železarji so načrtovali, da bodo v letu 1986 izdelali 378.553 ton skupne proizvodnje, dosegli pa so celo deset ton več in tako za 11 odstotkov presegli dosežek leta 1985.

Za 8,4 odstotka so presegli tudi načrtovano blagovno proizvodnjo (211.256 ton), kar je za 14,2 odstotka več kot leta 1985. Produktivnost, izražena v tonah na uro (0,05824 t/uro), je bila za slab odstotek boljša od načrtovane in za 4,9 % večja od produktivnosti v letu 1985.

Doseženi celotni prihodek v letu 1986 je bil enak načrtovanemu in za 83 % večji kot leta 1985 — glede na inflacijo je bil realno manjši. Izvozili so za nekaj več kot 19 milijonov dolarjev, kar je za 3 odstotke manj, kot so načrtovali (za načrtovanim konvertibilnim izvozom so zaostali za 5,3 %, izvoz na klirinško področje pa so presegli za 5,8 %).

V letu 1986 so uvozili za 17,7 milijona dolarjev surovin in polizdelkov, kar je za 4 odstotke manj, kot so načrtovali. Za 133.481 dolarjev so uvozili tudi opreme. Pokritje skupnega uvoza z izvozom tako znaša 1,07.

(Iz Štorskega železarja štev. 2, marec 1987)

Plamen

Tudi Kroparji so lahko kar zadovoljni s poslovnimi uspehi v lanskem letu. Fizični obseg proizvodnje so povečali za 6 odstotkov, hkrati pa porabili za odstotek manj delovnih ur — torej so povečali storilnost. Povečali so tudi izvoz, in sicer na konvertibilno področje za 15 odstotkov in na klirinško za 25. Celotni prihodek je bil večji za 94 %, rast stroškov pa je bila manjša od rasti prihodka — dohodek in čisti dohodek je porastel za šest odstotkov.

Investicije v letu 1986 in delni vpogled v leto 1987: V petletnem načrtu so zapisali, da bodo zamenjali strojni park in povečali proizvodnjo termično obdelanih izdelkov. Svoje načrte izpolnjujejo, saj so lani montirali več novih strojev.

Letos bi radi do konca aprila montirali še pet novih dvoudarčnih stiskalk, ki so jih že lani dobili iz ČSSR, čaka pa jih še veliko dela. Zaradi montaže štirih novih dvoudarčnih stiskalk, linije za termično obdelavo izdelkov in vakuumske peči za kaljenje orodja morajo prestaviti kar 21 strojev na nove lokacije. Pred montažo kalilne linije bodo morali prestaviti še pralne stroje ter pripraviti temelje in napeljati vodo, plin, elektriko in odtočno kanalizacijo. Dokončan je že prizidek orodjarne, kamor bodo prestavili obdelovalne stroje, prestavili bodo tudi brusilnico, del prostorov sedanje brusilnice in kalilnice pa bodo odstopili proizvodnji in kontroli. Skladišče vlečene žice v spodnjih prostorih novega prizidka bodo dokončali, ko jim bo to dovoljevalo vreme.

(Iz Plamena štev. 1, marec 1987)

Pri družbeni samozaščiti premajhna osveščenost

V naši železarni v okviru splošnega sektorja deluje tudi referat za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Njegov vodja je že osemnajst let Angel Žnidarčič.

»Oddelek je obstajal že prej, nastal pa je predvsem zaradi velikosti Železarne in velike fluktuacije, ki je bila včasih večja kot danes. Ažurno je bilo treba voditi evidenco vojaških obveznikov, kar naj bi uredili na enem mestu. Ocena občinskih organov je bila, da mora imeti Železarna svoj štab ter svoje enote civilne zaščite in teritorialne obrambe. Ko je prišlo do podružbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, so mnogi samoupravni in drugi organi morali opravljati naloge tudi s tega področja. Skratka, pokazala se je potreba, da v Železarni ustanovimo strokovno službo, ki bo skrbela za izvajanje nalog na tem področju in temeljnim organizacijam pomagala pri njihovih obveznostih.

Delo oddelka je zaradi opisanih nalog usmerjeno predvsem v nabavo opreme, njeno skladiščenje in popravila. Pripravljamo tudi gradiva za samoupravne organe in obrambne načrte ter druge dokumente s področja SLO in družbene samozaščite.

Osnovo koncepta SLO in DS naj bi poznal vsak občan, zato pri podružbljanju SLO ni ovira poznavanje, temveč osveščenost občanov oziroma delavcev. Osveščenosti se ne da predpisati z nekim aktom, ampak je dolgotrajen proces, njegov rezultat pa je, da se vsak posameznik zaveda svojih dolžnosti in jih opravlja brez prisile, oziroma ne da bi mu kdo to posebej naročil. Čeprav je osveščanje delavcev in občanov prvenstvena naloga družbenopolitičnih organizacij, te niso storile vsega.

V preteklih letih smo organizirali usposabljanje za SLO in DS za vse tiste delavce v Železarni, ki tudi v primeru vojne nevarnosti ostanejo na svojih delovnih mestih. Odziv je bil sicer zelo dober, vendar menim, da takšno informiranje oziroma usposabljanje za osveščenost delavcev ni dovolj. Dokler namreč vsak delavec ne bo čutil, da je sodelovanje v SLO in DS njegova dolžnost, toliko časa tudi družbena samozaščita ne bo zaživela.

Pri svojem delu zelo dobro sodelujemo s predsednikom poslovodnega odbora kot vodjo obrambnih priprav, v bivših temeljnih organizacijah pa je bilo sodelovanje zelo različno v nekaterih so bili odgovorni za področje SLO in DS preveč ravnodušni, kar je zelo otežkočalo delo referata. Ker velikokrat zahtevanih podatkov nismo dobili v predpisanih rokih, smo zamujali pri pripravi posameznih obrambnih načrtov. Roki za izvedbo nekaterih nalog so izredno kratki, zato je bilo večkrat treba delati tudi v prostem času.

Delavce razporejamo v enote civilne zaščite in teritorialne obrambe v soglasju z občinskimi organi, vendar to še ni povsem urejeno. Velikokrat namreč pride do podvajanja posameznih funkcij, ker se vse krajevne skupnosti ne držijo dogovora, da pred razporeditvijo občanov v posamezne enote najprej vprašajo, ali so ti občani že razporejeni v naši železarni in za kakšne naloge.

Kljub omenjenim težavam smo v zadnjem času dosegli tudi nekaj uspehov: za vse delavce, ki ostanejo tudi v vojnih razmerah na delovnem mestu, smo nabavili osebne zaščitne komplete; priskrbeli smo že okrog osemdeset odstotkov sredstev za potrebe SLO in DS; s sprotnim usposabljanjem popolnjujemo enote civilne zaščite, ki so svojo pripravljensot dokazale tudi z zelo dobrimi uvrstitvami na republiških tekmovanjih.

Če se ozrem na začetek, je v naši železarni na področju SLO in DS narejen velik napredek — obrambne priprave so veliko bolj kvalitetne, delavci pa koncept splošnega ljudskega odpora počasi le sprejemajo za svojega. Seveda pa na tem področju stvari nikdar niso dokončno rešene in urejene, saj vsaka sprememba zakona ali nov predpis pomeni korak k bolj kvalitetni obrambni pripravljenosti.« Lilijana Kos

O družbeni pomoči

V letu 1986 je bilo obravnavanih 657 zahtevkov občanov za delno nadomestitev stanarine; 57 jih ni izpolnjevalo pogojev, 600 občanom pa je bila pravica odobrena.

Število prejemnikov je v letu 1986 glede na leto 1985 močno poraslo, od 310 na 600, to je za 93 %. Struktura upravičencev je bila naslednja:

	Leto 1985		Leto 1986	
	štev.	%	štev.	%
delavci	199	64	409	68
upokojenci	103	33,5	180	30
občani brez doh.	8	2,5	11	2
	310	100	600	100

K takšnemu porastu števila delne nadomestitve stanarine je v veliki meri vplivala dokončna uveljavitev oziroma dosledno izvajanje samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic v letu 1986, v katerem je določen vrstni red za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic. Vloga oziroma zahtevek za uveljavljanje socialnovarstvenih pomoči je en sam — obrazec SPN 1 ali 2 — za vse oblike pomoči. Služba ali organ, ki ugotavlja upravičenost do pomoči, mora upoštevati določen vrstni red, v katerem je delna nadomestitev stanarine na tretjem mestu, štipendija iz združenih sredstev na četrtem, razlika h kadrovski štipendiji je na petem, družbena pomoč otrokom na šestem itd. Po navedenem vrstnem redu se določi ena ali več socialnovarstvenih pomoči do višine dogovorjene ravni socialne varnosti. Ker je delna nadomestitev stanarine pri vrhu vrstnega reda, se je število povečalo. Drugi, prav tako pomemben razlog za večje število primerov, je rast življenjskih stroškov in s tem slabšanje socialnih razmer.

O pravici do delne nadomestitve stanarine je razpravljala skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti. Prav zaradi velikega števila primerov so sprejeli sklep, da se spisek prejemnikov te oblike pomoči objavi. Objavljen je bil meseca oktobra 1986 v ŽELEZARJU, da bi vsi občani lahko ocenili upravičenost. Odziv na objavo je bil velik. Občani so posredovali pritožbe za 174 upravičencev, večina je bila sicer anonimnih, v pretežni večini pa je bilo navedeno le ime in priimek, brez bivališča, ali brez navedbe vzroka, zakaj je upravičenost do pomoči vprašljiva. Zato so dopolnili postopek, preverili ugotovitve in pridobili nova dokazila za 64 upravičencev. Po objavi v Železarju je pet upravičencev samih podalo izjavo za prenehanje subvencije, preostalih 59 je na podlagi novih dokazov obravnaval odbor za solidarnost in za 11 sprejel sklep o ukinitvi delne nadomestitve stanarine; v 9 primerih je odločil o povrnitvi izplačanih zneskov, v dveh pa je pravica prenehala s 1. februarjem 1987. Za vse ostale primere, kjer ni bilo ustrezne podlage za preverjanje za leto 1986, bomo posebej pozorni pri uveljavljanju za leto 1987.

Javna objava seznama upravičencev je občane dokaj aktivirala, vendar precej nekorektno; večina prijav je bila, kot že rečeno, anonimnih, brez potrebnih podatkov o upravičencu (primer: moj sosed v Bosni oddaja hišo v najem), brez navedbe domnevnega vzroka o neupravičenosti do pomoči, manjkalo ni tudi pripomb na račun službe, ki to delo opravlja, češ da daje denar po vezah itd. Nekaj primerov je bilo prav na nivoju obrekovanja. Manjkalo pa je sodelovanje pristojnih organov krajevnih skupnosti, temeljite pripombe je posredovala samo KS Cirila Tavčarja, povsem odsotne pa so bile delovne organizacije.

V mesecu marcu pripravljamo nov izračun in odmero pomoči za leto 1987, zato pozivamo vse pristojne v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, da bolj poglobljeno proučijo primere in dajo svoja mnenja o potrebi po socialnovarstveni pomoči. Predvsem pa opozarjamo vse vlagatelje, da so za vse podatke, ki vplivajo na pridobitev, spremembo ali ukinitev socialno varstvenih pravic, kazensko in odškodninsko odgovorni.

Le s skupnimi prizadevanji bomo uspeli, da bodo socialnovarstvenih pomoči deležni le tisti delovni ljudje in občani, ki si iz objektivnih razlogov ne morejo zagotoviti socialne varnosti; s tem pa bomo dosegli tudi kar najbolj smotrno porabo družbenih sredstev.

Ivanka Hudovernik

Težave zaradi materialnih stroškov

V ponedeljek, 16. marca, je bil na pobudo DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela sklican razgovor o delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Razgovora so se udeležili predstavniki občinske kulturne skupnosti, ZKO občine Jesenice, samoupravnih organov krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij ter DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela.

V uvodni besedi je bilo poudarjeno, da je bil delavski dom Julke in Albina Pibernika na Javorniku prej kulturni dom, zgrajen v letih 1960—1970, pozneje, nekako pred 10 leti, pa so sedanji uporabniki prostorov uredili svoje prostore tako, da niso več neizkoriščeni. Za preureditev so uporabniki prostorov, teh je osem, dali lastna sredstva. V prvih letih je pri krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela deloval tudi odbor uporabnikov prostorov, ker je vsa vprašanja glede poravnave materialnih stroškov urejevala takratna krajevna skupnost. Vendar so že takrat ugotavljali, da delavski dom nima pravno urejenega lastništva, zato je bil posredovan izvršnemu svetu SOb Jesenice, in Samoupravni stanovanjski skupnosti predlog, da delavski dom uvrsti med objekte, s katerimi upravlja sklad hiš, ki so v družbeni lasti. Predlog je bil realiziran 1. julija 1986. Od takrat dalje je ta sklad pri Samoupravni stanovanjski skupnosti uveljavil plačevanje najemnin, ki pa so iz meseca v mesec višje, tako da nekateri uporabniki prostorov ne zmorejo več plačevanja stroškov, določenih z najemnimi pogodbami. To še posebej velja za DPD Svobodo France Mencinger Javornik-Koroška Bela, ki naj bi mesečno plačevalo po 200.000 dinarjev. Tako visoka najemnina za omenjeno društvo je zaradi velike kvadrature (dvorana, oder in kulisarnica).

V sproščenem pogovoru je bilo nanizanih nekaj predlogov, kako naj bi to problematiko rešili, saj tudi Kulturna skupnost in ZKO vedno težje zmoreta tako visoke stroške.

Razprava je opozorila tudi na problematiko premajhne izkoriščenosti dvorane, kar bi lahko znova uredili prek programskega sveta, ki naj bi ga ustanovili pri krajevni skupnosti Edi Giorgioni Javornik-Koroška Bela.

Pri krajevni skupnosti bi ponovno moral začeti delovati svet uporabnikov — hišni svet, ki bi urejal vse odnose med uporabniki prostorov na eni strani ter Samoupravno stanovanjsko skupnostjo oz. že omenjenim skladom na drugi strani. Med razpravo je bila večkrat poudarjena potreba, da ponovno uredimo vsa vprašanja glede porabe vroče vode za ogrevanje prostorov. Potrebno je namestiti ustrezne števce. Prevelika je tudi poraba električne energije, ki jo doslej ugotavljajo prek merilne garniture.

To so najbolj pomembna vprašanja, ki naj bi jih skupaj z Elektro Žirovnica, DO KRES Jesenice in DOMINVEST Jesenice uredili v najkrajšem možnem času. Vsa druga vprašanja, kar zadeva oživljanje dejavnosti v dvorani delavskega doma, naj bi urejali prek že omenjenega programskega sveta.

Edo Žagar

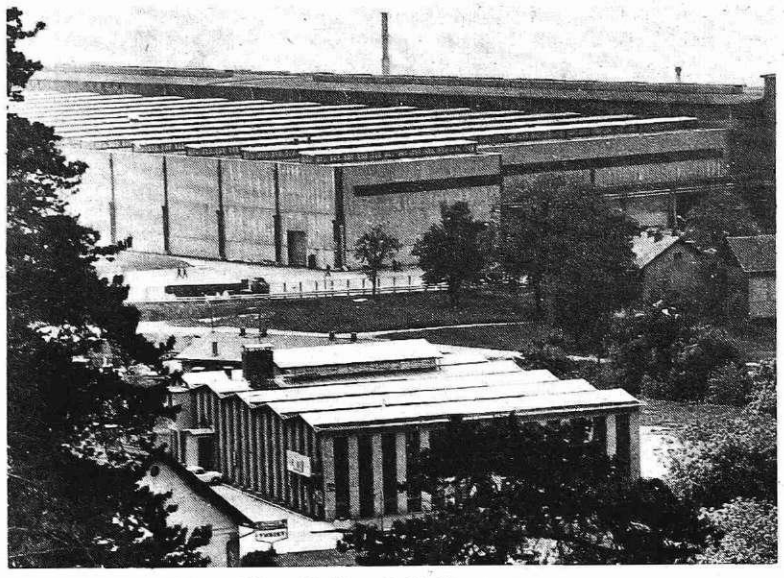

Dom Julke in Albina Pibernik (foto: I. Kučina)

Še o dvigalih – z druge strani

V 9. številki Železarja smo prebrali članek tovariša Federla, sekretarja DO KRES Jesenice, o problemih z dvigali. Strinjamo se, da je tak vandalizem neopravičljiv in res radi bi vedeli, kdo so osebe, ki se na tak način izživljajo.

Povzetek tega članka je bilo moč prebrati tudi v Ljubljanskem dnevniku 14. marca 1987. Novinar Miran Šubic je ponovil le tisto, kar je prebral v Železarju. Žal nam je, da se ni potrudil še do stanovalcev kake stolpnice, ki so navedene v članku. Povedali bi mu, da kljub prošnjam, intervencijam in zahtevam drugo dvigalo v stolpnici na Tavčarjevi cesti 1/a stoji že od novembra 1986. Pred meseci je bilo tudi vzporedno dvigalo skoraj vsak dan v okvari (vendar brez vložkov papirja in pd.). Redno je obtičalo v III. nadstropju. Serviser je sicer popravil napako — vendar za en dan, dokler na sestanku stanovalci niso z ogorčenjem zahtevali, da napako popolnoma odpravijo, ker bodo drugače obvestili javnost.

Zgodilo se je celo, da je težak bolnik, ki se je vračal iz bolnice, nemočno obstal v pritličju, ker ni bil sposoben povzpeti se po stopnicah v deveto nadstropje. To se je zgodilo celo dvakrat in pri tem gre vsa zahvala hišniku Balkovcu in njegovi ženi, pa tudi ostalim sostanovalcem, ki so bolnika na nosilih odnesli v deveto nadstropje. Kaj bi bilo, če bi dobri sosedje ne bili pripravljeni pomagati?

Da se mora serviser javiti hišniku ali pooblaščeni osebi ob vsakem popravilu pa je bilo sklenjeno na že omenjenem sestanku stanovalcev.

Tako se mesece vozimo le z enim dvigalom in vsi skupaj držimo pesti, da ne bi tudi to spet odpovedalo, saj starejše stranke ne morejo prinesti niti najnujnejših potrebščin in so odvisne od pomoči sosedov. Zdi se nam, da zadolženo podjetje premalo skrbi za stavbe in vse, kar spada zraven. Naj omenimo še to, da nam ob nalivih vedno vdre v kleti voda, ki prinese s seboj vsemogočo nesnago, ki širi neznosen smrad. Vse to čistijo stranke, da ne govorimo o škodi na ozimnicah. O tem je bilo podjetje vsakokrat (že nekaj let!) opozorjeno. Rezultat je enak ničli: voda nam še naprej vdira v kleti in bojimo se pomladi ter novih poplav.

Občani Jesenic naj sami presodijo, kako to podjetje posluje z družbenimi sredstvi. Ob nenehnih podražitvah stanarin bi stanovalci pričakovali tudi boljše vzdrževanje zgradb in naprav.

Prizadeta stranka

I. Predsedstvo OK ZSMS Jesenice objavlja

RAZPIS

1. Priznanje MESECA MLADOSTI

a) Priznanje MESECA MLADOSTI je najvišje priznanje OK ZSMS Jesenice in se podeljuje:

— mladim družbenopolitičnim aktivistom, ki s svojim večletnim in uspešnim delom v ZSMS prispevajo pomemben delež k idejni in akcijski krepitvi;

— mentorjem, ki s svojim večletnim družbenopolitičnim in vzgojnim delom dosegajo izrazite uspehe pri vključevanju mladih v aktivno družbenopolitično delo in delo na interesnih področjih;

— osnovnim organizacijam ZSMS, ki so v preteklem obdobju z dobro organiziranostjo mladih v svojem okolju najuspešneje prispevale k izvajanju aktivnosti ZSMS in izrazito izstopale po svojih uspehih;

— družbenim organizacijam in društvom v občini, ki so v preteklem obdobju dosegala pomembne uspehe pri organiziranju in vključevanju mladih v oblike interesnega delovanja in s tem prispevala h krepitvi ZSMS kot najširše demokratične fronte mlade generacije.

b) Priznanje se praviloma podeli kandidatom, ki so že prejeli srebrni znak ZSMS.

2. SREBRNI ZNAK ZSMS

a) Srebrni znak ZSMS se podeli:

— mladim družbenopolitičnim aktivistom v občini, ki s svojim aktivnim in uspešnim delom prispevajo pomemben delež k idejni in akcijski krepitvi ZSMS;

— mentorjem, ki s svojim družbenopolitičnim, vzgojnim delom dosegajo izrazite uspehe pri vključevanju mladih v aktivno družbenopolitično delo na interesnih področjih;

— osnovnim organizacijam ZSMS, ki so v preteklem obdobju z dobro organiziranostjo mladih v svojem okolju najuspešneje prispevale k izvajanju aktivnosti ZSMS in izrazito izstopale po svojih delovnih uspehih;

— družbenim organizacijam in društvom v občini, ki so v preteklem obdobju dosegla pomembne uspehe pri organiziranju in vključevanju mladih v oblike interesnega delovanja in s tem prispevala h krepitvi ZSMS kot najširše demokratične fronte mlade generacije.

b) Srebrni znak ZSMS se praviloma podeli kandidatom, ki so že prejeli bronasti znak ZSMS.

c) Predloge za oba priznanja lahko predloži vsaka OO ZSMS, organi OK ZSMS ter druge družbenopolitične in družbene organizacije in društva.

d) Bronaste znake ZSMS podeljujejo OO ZSMS in ostale osnovne organizacije svojim najzaslužnejšim članom.

II. Predsedstvo republiške konference ZSM Sloveniej objavlja

RAZPIS

1. Zlati znak ZSMS

Zlati znak ZSMS se podeli:

— mladim družbenopolitičnim aktivistom, ki s svojim večletnim in uspešnim delom v ZSMS prispevajo delež k njeni idejni in akcijski krepitvi ter so za to praviloma že prejeli priznanje srebrni znak ZSMS;

— mentorjem, ki s svojim večletnim družbenopolitičnim in vzgojnim delom dosegajo izrazite uspehe pri vključevanju mladih v aktivno družbenopolitično delo in delo na interesnih področjih ter so za to praviloma že prejeli priznanje srebrni znak.

2. Plaketa ZSM Slovenije

Plaketa se podeli:

— družbenim organizacijam in društvom, ki več let zaporedoma dosegajo uspehe pri organiziranju in vključevanju mladih v oblike interesnega delovanja in s tem prispevajo h krepitvi ZSMS kot najširše fronte mlade generacije ter so za to praviloma že prejeli priznanje srebrni znak ZSMS;

— občinski konferenci, univerzitetni konferenci ZSMS, ki je v preteklem obdobju v družbenopolitičnem delu in aktiviranju mladih dosegla najboljše uspehe;

— osnovnim organizacijam ZSMS, ki več let zaporedoma z dobro organiziranostjo mladih v svojem okolju in po delovnih uspehih izjemno prispevajo k uresničevanju aktivnosti ZSMS;

— izjemoma se lahko plaketo podeli tudi družbenopolitičnim in samoupravnim skupnostim, organizacijam združenega dela in enotam JLA.

III. Republiška konferenca ZSMS in tednik Mladina objavljata

RAZPIS

priznanj Zlata ptica za leto 1987.

a) Zlata ptica je priznanje mladim ustvarjalcem in poustvarjalcem za izjemne dosežke na različnih področjih umetniškega ustvarjanja, ki delujejo v slovenskem kulturnem prostoru.

b) Priznanja podeljujemo za področja:

— likovno (slikarstvo, grafika, plastika);
— literarno (poezija, proza, dramatika, kritika, prevodi);
— glasbeno (komponiranje, izvajanje, dirigiranje);
— film (režija, scenarij, igra, snemanje);
— ples (izvedba, koreografija);
— gledališče (igra, režija, scena);
— fotografija;
— arhitektura;
— oblikovanje.

c) Za priznanja zlata ptica konkurirajo vsi mladi ustvarjalci in poustvarjalci, ki jih predlagajo kulturne, družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela, interesne skupnosti družbenopolitičnih skupnosti, društva in posamezniki.

IV. Vsa priznanja in nagrade bodo podeljene v okviru praznovanj meseca mladosti.

V. Vse predloge pošljite na naslov:
OK ZSMS Jesenice
Titova 86, 64270 Jesenice
najkasneje do 6. aprila 1987.

VI. Vse dodatne informacije dobite na sedežu OK ZSMS Jesenice, Titova 86, tel. 81-596.

Predsedstvo
OK ZSMS Jesenice

Železarski globus

ZDA

V lanskem letu so ZDA uvozile 20,7 mio. ton različnih železarskih izdelkov. To je za 15 % manj kot leta 1985, ko je bila ta številka še 24,3 mio. ton. To je rezultat restriktivne politike, ki jo je že v letu 1985 začela izvajati ameriška vlada.

ZDA

Mednarodni Inštitut za železo in jeklo je objavil prve podatke o lanski proizvodnji surovega jekla in železarskih izdelkov po svetu. Skupna svetovna proizvodnja surovega jekla je bila 712 mio. ton, kar je za 0,7 % manj kot v letu 1985. Zanimiv je podatek, da je prvih 30 držav proizvedlo lani za 4,3 % manj kot leto poprej. Proizvodnja surovega jekla je torej narasla v državah, ki sedaj še ne pomenijo veliko. Od glavnih svetovnih proizvajalk surovega jekla (za Sovjetsko zvezo še ni podatkov) so v ZDA proizvedli za 8 % manj kot leta 1985. V državah EGS je ta številka 7,2 % in na Japonskem 6,7 %.

Pionirčki

Koncert Martina Krpana

Plesalci

Dr. Miha Potočnik

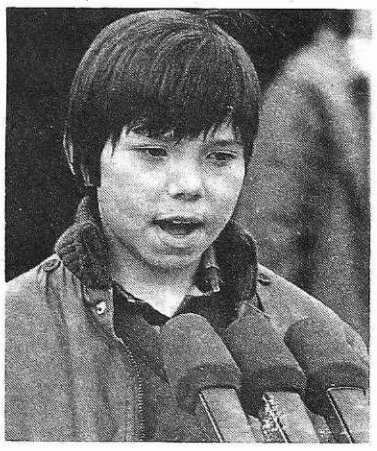

Aljoša Avsenek

Pevski zbor

štafeta mladosti '87

Mladi šahisti

Štafeta je odšla na pot

Štafeta je odšla na svojo pot. Kljub vsem nesmislom, ki so spremljali priprave na letošnjo štafeto mladosti, je gotovo še kako smiselno zastaviti si vprašanje, kaj novega nam ponuja nova podoba štafete. Kiparsko stvaritev je zamenjal izdelek industrijskih oblikovalcev, ki pa (značilno?) ni deloval, ker je nekdo v naglici pozabil vstaviti baterije. Ob listu kamelije, ki (kot pač večina listov kamelije) visi navzdol, se je v zveznem odboru za pripravo praznovanja dneva mladosti vnela burna debata o tem, ali je prav, da list visi navzdol, ali bi moral rasti navzgor. Prešernova Zdravica je nenadoma postala ideološko oporečna, hkrati pa jo po mnogih letih spet prepevajo vsepovsod, ne le na proslavah.

V vsem, kar je in kar ni povezano z letošnjo štafeto, se nenadoma ponuja v branje brezmejno bogastvo simbolov, množica pomenov, ki jih je mogoče brati tako in drugače. Ob tem pa bi kaj hitro lahko spregledali, da je štafeta letos vendarle drugačna in da drugačnost podobe še ni vse. Izkazalo se je, da mladina ni več, kar je bila, brezimna množica s specifičnimi problemi, ki so le deloma tudi problemi naše družbene skupnosti. Ob štafeti so postale očitne tudi razlike znotraj množice mladih, razlike, ki so kajpak obstajale že ves čas, pa se jih nekako nismo hoteli zavedati. Prav v tej razslojenosti, v tej množici različnih interesov se morda skriva bistvo sporočil letošnje štafete, bistvo, na katerega opozarjamo že nekaj časa: mladina je del naše družbene skupnosti, ki bo moral že jutri sprejeti na svoja pleča vse breme protislovij našega družbenega razvoja. Zato mora priti do besede že danes, sicer bo morda prepozno.

Juriš na nebo je bil od nekdaj domena mladih. Prave tarče pa so postavljene nekoliko nižje.

Borut Grce

Mladi in vrhunski šport

Ko je v soboto, 22. marca, z vrha Triglava krenila na pot letošnja zvezna štafeta mladosti, so jo mladi na Gorenjskem počastili s številnimi prireditvami, srečanji, pohodi, okroglimi mizami in drugimi manifestacijami. Jeseniški mladinci so poleg ostalega organizirali v naravnem zdravilišču Triglav v Mojstrani okroglo mizo na temo Mladi in vrhunski šport, s katero naj bi spodbudili reševanje te problematike. Povabili so številne strokovnjake, športnike in športnice iz vse Slovenije, ki se s problemi vrhunskega športa vsakodnevno srečujejo in bi jih zato lahko tudi najbolje predstavili ter nakazali načine za njihovo reševanje. Udeležba je bila skromnejša, kot so pričakovali, a so mladi kljub temu prišli do nekaterih pomembnih sklepov in novih spoznanj.

Telesna kultura v Sloveniji postaja sestavni del našega gospodarskega in kulturnega življenja. Šport kot sestavni del telesne kulture je tesno povezan z gospodarstvom: po eni strani je finančno odvisen od gospodarstva, po drugi strani pa bogati in pospešuje naše gospodarstvo.

»Vrhunski šport je fenomen, ki mu dobnih družbah ni mogoče ute- je dejal Ivo Zorčič, predsednik eze telesnokulturnih organizacij Slovenije. »On je tu in z njim moramo živeti, skrbeti zanj ter ga pospeševati, saj ga ob športni rekreaciji nedvomno potrebujemo.«

Slovenci naj bi po nekaterih načrtih telesnokulturnih institucij do leta 2000 postali športni narod. To pa ne zahteva samo doseganja vrhunskih rezultatov v najrazličnejših panogah, ampak predvsem visoko razvito potrebo po športni kulturi med ljudmi. Aktivirati bo treba čimveč prebivalstva, da se bo vključevalo v različne športne dejavnosti.

Na področju vrhunskega športa smo v Sloveniji precej razviti. Vendar dosegamo dobre rezultate predvsem v pionirskih, mladinskih in kadetskih kategorijah, ne pa tudi pri članih. Jasno je, da je mogoče vrhunske dosežke pričakovati le ob vlaganju naporov in znanja v mlade. Tu ima posebno mesto šola in njena vzgoja, saj je treba pričeti delati z mladimi že zelo zgodaj. Pri tem pa ne smemo ubrati poti nekaterih zahodnih držav, ki jim je prvi in zadnji cilj vrhunski dosežek športnika. Upoštevati je treba razvojne možnosti mladega človeka, ne pa zahtevati od njega več kot zmore, vrhunske rezultate je treba dosegati na čimbolj human način. V skladu z našimi samoupravnimi vrednotami je nujno v proces pripravljanja mladega športnika za vrhunski šport vključiti tudi njegovo poklicno usposabljanje. Človek se namreč lahko z vrhunskim športom ukvarja samo določeno življenjsko obdobje, kasneje pa se mora vključiti v vsakdanje življenje svoje okolice.

Vrhunski šport je pomemben za življenje vsake dežele. Z njim se utrjuje identiteta naroda in afirmira država, ki jo športniki predstavljajo. Ni naključje, da je Jugoslavija v svetu znana prav po uspehih naših smučarjev in nekaterih drugih športnikov. Zato je treba ne glede na današnjo krizno situacijo posvečati doseganju vrhunskih športnih rezultatov posebno pozornost.

Jadralni pilot iz Alpskega letalskega centra Lesce in trener športne gimnastike v TVD Partizan Jesenice je poudaril, da vrhunski športniki predstavljajo narodne junake, s katerimi se narod ponaša. Vprašanje pa je, v kolikšni meri jim je pripravljen ta narod tudi pomagati. Za poseganje športnikov v sam svetovni vrh je namreč potrebna množica strokovnjakov in ogromno sredstev. In ker pri nas obojih primanjkuje, se lahko prerinejo v vrhunski šport samo tisti posamezniki, ki so sami bolje situirani ali pa imajo sponzorja v kaki delovni organizaciji.

V vse vrhunske športe, ne glede na panogo, bi morala biti po prepričanju tovariša Mesariča, vključena akrobatika. To bi moral biti že predmet v osnovni šoli, saj daje mladini osnovo za ukvarjanje s katerokoli drugo športno panogo. Zavedati se moramo, da vrhunski šport ni več rekreacija, da terja resno in vztrajno delo. Pri mladih, ki praviloma tudi dosegajo vrhunske dosežke, še prihaja do izraza njihov talent, starejši pa se morajo dokopati do njih z garanjem na treningih. Zato je treba mlade že v najzgodnejših letih navajati na delavnost, vztrajnost in napore, če želimo, da bodo tudi kasneje dosegali dobre rezultate. Nešportni izpadi nekaterih gledalcev in športnikov kažejo, da nam še vedno primanjkuje športne kulture. Dokler pa narod v celoti ni na dovolj visoki kulturni stopnji, ni zrel za vrhunski šport. Za vzgojo vrhunskih športnikov kot samostojnih, celovitih osebnosti je potrebno predvsem znanje. Tudi za razvoj športa je treba uporabiti znanost, brez katere danes ni več pravih rezultatov.

Posamezni športniki so v razgovoru navrgli svoje izkušnje in opisali težave, s katerimi se srečujejo pri ukvarjanju z vrhunskim športom.

Iztok Pergarc, akrobatski smučar iz Mojstrane, je dejal, da se letos o akrobatskem smučanju sliši precej manj kot v preteklih letih, pa tudi doseženi rezultati so slabši. To je rezultat slabih materialnih pogojev. Če se športnik ne more ves posvetiti svojemu športu, ampak ga tarejo skrbi glede pridobivanja finančnih sredstev za delo, potem razumljivo ne more dosegati maksimalnih rezultatov.

Padalci si želijo rešiti problem odsotnosti z dela. V delovnih organizacijah, v katerih so zaposleni, ne morejo dobiti več kot sedem dni dopusta na leto, ki jim pripada kot vrhunskim športnikom. Edino s tesnejšim povezovanjem ZTKOS in delovnih organizacij bi lahko odpravili te težave.

Tomaž Lasič, vratar zagrebškega vaterpolskega kluba Mladost, je opozoril, da namenjamo v Sloveniji premalo denarja kolektivnim športom, zato v teh panogah dosegamo tudi slabše rezultate. Tudi on je bil prisiljen oditi v zagrebški klub, ker v Kranju ni imel pravih možnosti za razvoj.

Predstavnik športnega društva Novinar oziroma njegove sekcije alpskega smučanja se pridružil mnenju ostalih udeležencev okrogle mize, da so slabši rezultati starejših športnikov posledica nizkega nivoja našega znanja, ki ne more biti izhodišče za vrhunske dosežke. Premalo vlagamo v usposabljanje vrhunskih strokovnjakov, ki naj bi vzgajali mlade športnike, pa tudi izbor posameznikov, v katere bomo vlagali sredstva, je večkrat neustrezen. Ob vsem tem ni čudno, da naša prizadevanja nimajo pravega učinka.

Za izboljšanje položaja mladih športnikov v naši družbi bo potrebno še marsikaj storiti. Povezati bo treba vzgojne in telesnokulturne organizacije in tako omogočiti mladim boljše pogoje pri poklicnem usposabljanju in doseganju vrhunskih športnih rezultatov. Vsem športnikom, ki osvajajo medalje na evropskih in svetovnih prvenstvih, moramo zagotoviti status vrhunskega športnika ter jih spodbujati z nagradami in dodatki za športne dosežke k čim boljšim rezultatom. Jasno pa je, da se problemi ne dajo reševati na kongresih in podobnih zborih. Tako je tudi sobotna okrogla miza le nakazala položaj mladih športnikov, naloga udeležencev tega razgovora pa je prenesti ugotovitve in spoznanja, do katerih so prišli, v svoja okolja in si prizadevati za čimprejšnjo rešitev nakazanih problemov.

Tanja Kastelic

Dogajalo se je v Kranjski gori

V soboto, 21. marca, ko je s Triglava krenila na pot po Jugoslaviji štafeta mladosti, smo se učenci iz kranjskogorske šole ter ekipe košarkarjev iz vseh osnovnih šol naše občine zbrali v OŠ Jeseniško - bohinjski odred Kranjska gora, kjer je bil organiziran košarkarski turnir ob proslavi dneva mladosti.

Vsa moštva je na začetku tekmovanja pozdravil Gvozdič, predstavnik ZSMS Jesenice, ter spregovoril nekaj besed o letošnji štafeti. Vsem udeležencem turnirja je tudi razdelil priponke dneva mladosti.

Na turnirju je ekipa osnovne šole Tone Čufar z Jesenic osvojila pokal, ostali udeleženci pa so za sodelovanje dobili diplome.

Srečali so se tudi učenci — šahisti iz Kranjske gore in vojaki JLA s karavel Edvarda Kardelja in Korenskega sedla.

Učenci OŠ Kranjska gora so se vključili tudi v igre, ki sta jih pripravila Kompas in Delo. Nastopili so člani dramskega krožka, folklorna skupina, skupina učencev pa je oblikovala skulpture iz snega. Smučarji so se pomerili v paralelnem slalomu.

Učenci planinskega krožka so se udeležili tudi pohoda v Završnico. Srečanja likovnikov so se udeležili člani likovnega krožka, prav tako pa so se srečali tudi člani literarnih krožkov v Vrbi.

Damijan Hrovat
7.a, COŠ Jes. - boh. odr.
Kranjska gora

štafeta mladosti '87

Ona je tu

Bistvo štafetnega dogajanja naj bi ne bilo več transmisija štafetne palice, temveč festivalsko dogajanje: okrogle mize, prireditve, koncerti itd. Štafeta se torej sramežljivo umika, se giblje, vendar le »točkovno«, od ene regije do druge. Na TV je skoraj ne vidimo.

Toda tako je le na prvi pogled. V resnici pa je vsem namenom navkljub ravno nasprotno: kaže, da je štafeta šele sedaj, po raznih križih in težavah, zagorela v vsem svojem sijaju. Šele umaknjena in zavita v tenčico skrivnosti je postala vseprisoten predmet poželenja. Karkoli naredimo z njo, ona je tu. Zanikana, omadeževana, oklevetana, oskrunjena, odpisana... je še močnejša, mogočnejša, čistejša, ponosnejša, neizprosnejša... Po dolgih letih so se nam ob Prešernovi Zdravici zopet zasolzile oči, zavedli smo se, da smo Slovenci ljudstvo pod Triglavom. Štafeta je postala slovenski simbol.

Gledališče Sester Scipion Nassice v predstavi Krst pod Triglavom govori o treh prekrščevanjih ljudstva pod Triglavom. Plebiscitarno smo zavrnili »prekrščevanje«, kot si ga zamišljata Nova revija in Novi kolektivizem. Smo za »prekrščevanje«, kot ga opeva bivši predsednik RK ZSMS in sedanji predsednik izvršilnega odbora Planinske zveze Slovenije Andrej Brvar: »Triglav je bil v zgodovini vedno simbol boja za naprednejše in humanejše odnose. Trdno upamo, da se bo del Triglava kot simbola prelil v štafetno palico, ki naj postane združevalni dejavnik vseh tistih mladih, ki se danes borijo za demokratičnejše in humanejše odnose. Triglav se ni nikoli pokoril, tudi mladi, ki hočemo boljši jutri, ne bomo nikoli odnehali.«

Sporočilo štafete mladosti 1987 se končuje z retoričnim vprašanjem in odgovorom:

— MAR JURIŠAMO NA NEBO?

— SEVEDA, NEBO OSVOJIŠ NA JURIŠ!

Triglav se ni nikoli pokoril. Del Triglava kot simbola se je prelil v štafeto. S Triglava je lažje jurišati na nebo. Ali bo /je/ mladina žrtev tega juriša?!

Ivan Puc

Sporočilo štafete mladosti 1987

Čas je, da se spomnimo, kaj je Broz pred 50 leti rekel sebi in zgodovini. Svoboda ni nikomur podarjena. Prihodnost nikoli ne čaka na omahljivce.

Zato to sporočilo naslavljamo predvsem nase.

Stojimo na pragu prihodnosti in od nas je odvisno, kakšna bo.

Rasli smo skupaj s krizo kot priče slehernega njenega giba. Po prvem berilu in partizanskih zgodbah so bile naše prve družbene izkušnje podedovani dolgovi, neenotnost, neskončni seznami uradov za zaposlovanje... Neprijazne gospodinje v tesnih podnajemniških sobah so v našem dozorevanju prevzele vlogo novih, prepričljivih političnih predavateljev.

Iz posameznikov, ki ne zaupajo družbi in sebi, smo postali generacija, ki ne zaupa lastni in družbeni prihodnosti. Zdaj, ko je treba BRANITI Jugoslavijo, bratstvo in enotnost in našo štafeto, se sami pogosto počutimo nemočne, ujete v tuje napake in lastne dvome.

Kaj je s kažipoti?

Ne želimo nenehno ponavljati, kako smo najmočnejši, kadar je najhuje, in se tako tolažiti s preteklostjo. Najljubša nam je bodoča zmaga.

Želimo soustvarjati zgodovino.

Podpirati revolucijo pomeni — GRADITI jo!

Biti za samoupravljanje pomeni — RAZVIJATI ga!

Ne moremo več biti generacija, ki skomiga z rameni.

Ponosni smo na lastno, kritično razmišljanje o svetu, socializmu in naši samoupravni stvarnosti. Prihodnost nam tega ne bo zamerila. Ne zamerite nam tudi vi, ki še zmeraj omahujete, ali bi prisluhnili našemu glasu.

— MAR JURIŠAMO NA NEBO?

— SEVEDA, NEBO OSVOJIŠ NA JURIŠ!

PIONIRJI IN MLADINA JUGOSLAVIJE

Štafeta mladosto v naši občini

Štafeta mladosti ni le palica, ki kroži po Jugoslaviji, ampak simbol, ki povezuje vso mladino naše domovine.

Čeprav je ne sprejme več tovariš Tito, mora biti »originalna« in ne sme delati spora med mladinci raznih republik, tako kot je bilo to letos, saj smo ena država.

Tokrat so odhod štafete pripravili Slovenci in štafeta mladosti je na pot krenila z naše najvišje gore Triglava.

Čeprav je njena pot delno spremenjena, je vsak dan v drugem kraju. Povsod jo počastijo z razpravami o problemih mladih v različnih dejavnostih: turizmu, športu, ekologiji...

Prvi dan so bile okrogle mize o teh temah na Gorenjskem: v Mojstrani, Bohinjski Bistrici, Radovljici in v Kranju. Prva postaja štafetne palice je bila v Mojstrani, kjer smo ji priredili krajši program. Z Jesenic je prišel mladinski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc pod vodstvom Mire Mesarič, recital pa so pripravili učenci osnovne šole 16. december iz Mojstrane.

Štafeto je na nadaljnjo pot spremil pevski zbor s pesmijo Oj Triglav, moj dom, ki je izzvenela prav mogočno, kakor stoji Triglav, kakor ponosno stojimo Slovenci.

Za učence naše šole pa je bil ta dan delaven. Na šoli in izven nje so potekale razne dejavnosti:

— srečanje likovnih krožkov osnovnih šol na naši šoli;

— turnir ŠŠD v košarki — dekleta na OŠ 16. december Mojstrana;

— turnir ŠŠD v košarki — fantje na OŠ Jeseniško - bohinjski odred Kranjska gora;

— turnir ŠŠD v malem nogometu na OŠ Tone Čufar;

— pohod v Završnico do Milovanovičevega spomenika;

— ogled gledaliških in filmskih predstav, video kaset, in še mnogo drugih dejavnosti. Nekateri učenci so si ogledali tudi železniško postajo in se seznanili s poklici železničarjev.

Janina,
novinarski krožek
OŠ Prežihov Voranc

Sprejem štafetne palice karavanških kurirjev

Prvo spomladansko jutro v soboto, 21. marca, nas je pozdravilo s snegom; bilo je sončno, a hladno. Člani planinskega krožka iz osnovne šole Karavanških kurirjev na Koroški Beli smo ta dan skupaj z mladino drugih osnovnih šol iz naše občine, z borci in ostalimi občani spremili na pot štafeto karavanških kurirjev. Svojo pot je pričela v Žirovnici ter jo zaključila v spominski vitrini na naši šoli.

Na začetku poti, v Žirovnici, nam je borec pripovedoval o požigu tamkajšnje postaje: »Minilo je natanko 45 let, odkar smo obkolili Nemce in sežgali to železniško postajo, ki je bila takrat le majhna, lesena baraka. Obkolili smo jih proti jutru, vendar je bila še črna tema. Prva zaseda je odšla v tabor Nemcev z namenom, da jih prestrašimo in pripravimo na boj. Druga zaseda je bila na nasprotni strani vasi in tretja ob železniški postaji. Postajo smo obkolili in do tal sežgali. Premagali smo jih.« Kolona se je z zastavami na čelu ter venci v rokah odpravila do spomenika padlim talcem v Mostah.

K spomeniku smo položili venec, nekdanji partizan pa nam je pripovedoval, zakaj so porušili železniški most ter o krutem maščevanju sovražnikov. Pot nas je nato vodila mimo vojašnice, ki nosi ime heroja z Jesenic Matije Verdnika — Tomaža. Za trenutek smo se ustavili tudi na tem mestu, položili venec k plošči, vojak pa je doživeto prebral življenjsko zgodbo heroja, ki je umrl za našo svobodo med Slovenci na Koroškem.

Sonce se je igralo s tisočerimi kristalčki novo zapadlega snega, ko nas je pot pripeljala do zadnega počivališča sekretarja SKOJ - a Dragoljuba Milovanoviča. Smrt ga je doletela v tem lepem kotičku naše dežele pri ilegalnem prehodu državne meje.

Ko je mladinec prebral njegov življenjepis, smo pod vtisom pripovedi o težki mladosti sekretarja Dragoljuba ter o njegovem junaškem političnem delovanju pred 2. svetovno vojno, predvsem pa zaradi kar malce skrivnostne smrti tako blizu kraju, kjer živimo, položili venec ter nadaljevali pot v tišini.

Dobili smo tudi značke letošnjega dneva mladosti. Zelo so nam bile všeč. Odpravili smo se proti naši šoli na Koroško Belo in tako končali kar dolgo pot, katere pa se bomo še dolgo spominjali.

Moji sošolci so pripravili lepo proslavo ob sprejemu štafetne palice in jo s ponosom, ker se štafetna palica imenuje tako kot naša šola — po karavanških kurirjih, neustrašnih mladih borcih, postavili v vitrino. Tu bo nas in vse kasnejše generacije dijakov spominjala na srčnost, borbenost in prijateljstvo med ljudmi. Obljubili smo, da jo bomo skrbno čuvali tudi kot zagotovilo za nadaljnjo gojitev tradicij, za boljši danes in jutri, za mir, bratstvo in večno mladost.

Vanja Vulelija — 6.a
Lidija Fabjan — 7.a
O.Š. Karavanških kurirjev NOB

Ob štafeti mladosti na CSUI Jesenice

Tudi na CSUI Jesenice smo odhod štafete mladosti proslavili v delovnem vzdušju. Srečali so se najboljši dijaki na področjih slovenščine, obrambne vzgoje, računalništva in praktičnega pouka. Predsedniki in tajniki razrednih skupnosti in mladinske organizacije so se zbrali za okroglo mizo. Dva razreda sta se udeležila pohoda v Završnico.

Na okrogli mizi smo se pogovarjali o novem pravilniku, ki naj bi urejal odnose med učitelji in učenci. Na koncu je bil predstavljen tudi program aktivnosti mladine v CSUI v času bivanja štafete v Sloveniji in praznovanja meseca mladosti. Kot gosti so se okrogle mize udeležili tovariši Golmajer, Cundričeva, Vindišar in Oblak.

Pri obrambni vzgoji so si učenci ogledali film Top Gun, pri slovenščini pa so pisali spise o problemih, ki tarejo mlade. Nova znanja so si pridobili tudi računalničarji in kovinarji, ki so pod vodstvom svojih mentorjev opravljali zahtevne naloge.

Z udeležbo smo lahko zadovoljni, saj se je aktivnosti udeležilo 182 učencev.

Milan Kunčič
CSUI Jesenice

Štafeta 1987

Karavanška štafeta

Prešernova Zdravljica

Konec prireditve v Bohinjski Bistrici

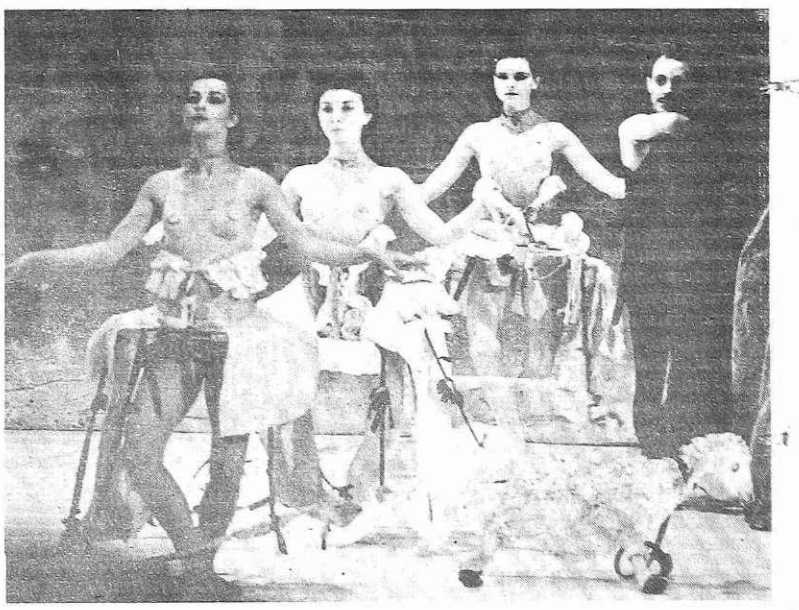

Alpsko sanjarjenje

Franc Sever

Neko jutro je šlo v dan in dan v večer

Ja, všeč jim je bilo, ko si takole izginjal med vrati, všeč, všeč pa še kako!

Lepo je bilo, ko te je jemala noč popoldneva in se je obup raztegnil v razsežnost krika. Toliko, da boš vedel.

Od nikogar ne pričakovati usmiljenja. Če si v riti, frendi lepo stojijo, špalir naredijo, pred sveto luknjo in dobro mahajo z betiči, ko se prikažeš. Pazi na glavo, glava ni žoga! Ko si noter, si noter čisto, popolno, popolnoma not si. Treba je počakat, če hočeš ven, počakat, da te pozabijo prijatelji, da se svet trikrat razpolovi okrog tebe. In ne pusti se oddrajsat vsakemu dreku, ki bruhne mimo, ker kakorkoli; malce smrdi, oči se nekoliko zarosijo, a na toplem si in glava je cela, zunaj pa v takem sončnem vremenu preveč dežujejo udarci in skloniti se je treba pregloboko pod pripeko prijateljstva. Amen.

Kompro Nihil Wolf Optimus

Zdaj na drugi strani vrat. Kam? Malo bolj betežno je vse skupaj. Avtobus! Gremo tja, vozit se, aaananan tutu, vozit se objadrat širni svet podolgem in počez. Pustemu šoferju-kondukterju dam denarja in me peljá.

Polno je ljudi pa je vseeno čisto prazno, ničesar ni.

Na koncu si čisto sam.

In, evo, se mi vse podre. Lahko rečem, da se mi vse začenja gradit znova. Čim je vse podrto. Spet zidarji, pa gremo.

Takole. Ena ženska pade v avtobus in se postavlja nekam poleg mene, za mano, nekam rine, kajvemkam.

Sam mejhn greva midve tlele zadaj tlele je še frej a ne miši na papej še kr še papej dobidobidobi cicicicici dobidobi . . .

Ne vem kaj ji to baba daje da je tako fino za jest. Cmokanje se sliši, vedno razločneje se sliši, cmokanje.

A so kakšna krvava telečja jetrca, za kri dobra, a je faširano meso, a so ribje glave, da tako pogoltno mljaska?

Pa se obrnem in vidim detece v plenice povito in v oprtnik položeno. Čips grizljajoče. Skapo na glavi.

Mama ima okoli vratu toliko drobcenih čipskov, da sem najprej pomislil, o nesramnost, da ima glavo iz krompirja in da je to prhljaj. Pa ni bil. Bil je, kot že rečeno, čips, v šumeči vrečici, zlatorumeno zapečen in . . . hrustljav.

O, če pomislim s kakšnim, kako bi rekel, veselim pričakovanje, s kakovim upanjem sem se vzpel v tole škatlo zrukano. Sem mislil, da bom vsaj par postaj lahko bluzil po svoje pa pride baba s ta malo. Klinc, dol bo treba.

Alpinistka z malim čipsgrizljačem in z dobidobiji, mi je zlezla že tako globoko pod kožo, tako globoko v mojo ranjeno so segali tile škrtljaji in tile spremno govoričenje, da sem moral takoj sestopiti. Na naslednji postaji grem dol.

Phhhh zarežijo pnevmatična vrata, zavalim se na cesto in takoj odskočim. Pod nogami se mi je še pred sekundo motal črn pes, ki zdaj glumi eno piko v daljavi, neka stara pa se mi dere na uho ala Rozi, lulat pa nazaj, ala greva, Rozi boš pridna, Rooozi . . .

Gospa sploh ne šteka, da je že mali kuža ne šmirgla več, da je zbrisal (kakšen karakter!) in, da pride spet, ko se njemu zahoče grizljanja njenih copat, ki v tem trenutku drobno brodijo po blatu, a se kljub previdnim korakom lastnice čisto nič manj ne zasvinjajo.

Grde jih dela že način hoje. Naj stopi v blato in zašiba za svojim cuckom, če ji je kaj do tega, da ga ulovi, če ji pa ni, kaj hudiča potlej sploh hoče ostati čista sredi te kasnozimske razprodaje blata in svinjarije. Naj gre gor in se pogreje ob toplem radiatorju, psa naj čaka, pa čaj naj sreba.

Dolgo jo takole zijam, čisto zanalašč. V dreku v kakršnem sem, mi vsak, ki mi da vedet, da je tudi on (ona) tam, kar prav pride.

Ena : ena zame, gospa.

Ena taka pomijasta tolažba je to, kot slab golaž, pa še za zajtrk.

Lačen nisi, tako nekako. Pa da je brez kruha. Ja. Pa brez zamere.

In me stara ubriše s pogledom čez oči, da se mi samo zabliska.

Usta odpre in, da, če sem tako dober, če ji hočem . . .

Opala, to pa ne, šibnem proč in kričim, da nisem dober, to, da sem slišal pred slabe pol ure partisočkrat in, da ji nočem, da ji nič nočem in ji nikoli nisem nič hotel, še najmanj pa pomagat lovit tistega cucka. Tako lepo je že bilo, tako lepo sem se že pomiril, pa spet en takle šus, ki me čisto zbega.

Japaja, figo pa take uslužnosti, takle lov, gospe pomagat s pomadami pomazanimi, še ne čisto zbujeni gospe pomagat lovit kužka tisto črno piko, ki ne šmirgla scene, niti . . ., kaj niti, nič je ne šmirgla, niente, nič. Eno figo pasjo ga briga tale gospa, na pol speča še po postelji dišeča, s copati v blatu in rokami v šlafroku. Jaz naj pa pomagam.

Če je kdo potreben pomoči v tem trenutku, je to kuža. Sočustvujem z njim in ga razumem. Tovariš tovarišica.

Ne vem, koliko časa je še gledala za mano, če sploh je. Gledala. Gotovo je mislila, da sem čisto nor. Za kakšne bolj sočne označitve pa niti v mislih ni bilo prostora, čeprav je vedela, o ja, to pa, zanje. Ves prostor v glavi ji je zapolnil kuža — pika na eni strani in morda sem se v njeno rezerviranost, nekolikanj razprto v nemoči, zagozdil še jaz, ki sem postajal pika na drugi strani horizontne linije. Ženska postane mrežica na igrišču za tenis, žogice pa ni in ni, le igralca bežita vsaksebi.

Do Novih poljan sem prišel zadihan in skoraj prijetno sem se počutil zaradi napora, ki me je tako samodejno zapeljal v ritem hitrejšega dihanja.

Pomislil sem že, kako neumno je biti slabe volje zaradi malenkosti, zakaj poglej brat; toliko je trenutkov v življenju, toliko psov, toliko krompirčka, toliko blatnih copat, brat, toliko nesrečnih gospa, ki se jim skozi skupni lov na psička lahko zavlečeš pod odejo, lahko nosiš pižame njihovih mož, če so jih imele, če jih imajo še in so jim taki torej taki posteljni artikli v lasti. In so tvoje velikosti.

Ja, ja vse lepo in prav, vendar pazi, kajla!

To se lahko naredi le, če zjutraj po totalno zaklobasani noči odvlečeš svoje ubogo truplo ven in se daš v oglede. To se naredi, če si v bluzu, če si v riti.

V temi si, bolj je treba paziti, da se ne spotakneš, bolj si pazljiv in, ko iz teme pogledaš v dan, so barve precej bolj izrazite.

Lepo je hodit po rumeni, lepo po oranžni in sinji . . .

Narobe je le to, da te nabijejo z občutki samozadovoljstva in kompletne samozadostnosti, rataš patron, ki bo zdaj zdaj počil od same svetlobe. Deluješ na principu kapseljna, ki se napihuje v bombo in postajaš vse bolj nevaren za okolico in, oh ja, bil sem kar vesel, da sem bil žalosten.

Tako gre to.

Zdaj grem pa pit.

Sledi epizoda v barčku, kjer nisem bil prvič, čisto lahko pa, da bom zadnjič. Pred vrati odlašajoč neogibno. Tole bo bolj zares, če je sploh še kaj v meni kar bi resnobnost lahko pogojevalo.

No, zaviješ v prčvarnico in tam si, na mrtvo zavezan prijateljem, spet na začetku, do kolen v scalini pogovorov, v kloaki glasnih iskanj, ki butajo vate še preden odpreš vrata do polovice. Odpreš in vpnejo te, posrkajo, z vseh strani te vlečejo štrikci. Veš da so, veš, da so z različnih koncev, držijo te vkopanega pa kljub temu gobcaš.

Gobcaš, da se dim dela okrog ušes, da ti usta zažarijo in paše ti, o, pa še kako ti paše; kar raztapljaš se v tisto usedlino besed, kar topiš se in vedno manj te je. Vedno manj tebe je v tem vklenjenem človeku.

Hudo tlako biješ, težak ceh plačuješ za svojo pripadnost.

Po štrikcih se odmotavaš v en pogovor, zamotavaš v drugega in kdo ve, če je še pot nazaj, ko je cilj neznan in začetek pozabljen.

Saj ni moja roka tale, ki se tukajle naslanja na šank. Vem čisto točno, da ni, samo povedat ne smem tega nikomur. Da nisem več sam svoj. Sebi lastna materija, tuja energija vodi tujo maso v čudne spakedrane gibe. Zakaj imam sploh ime? Ga imam? Kako se pišem, odkod sem in zakaj tako, zakaj bi sploh rad skončal nekaj česar že zdavnaj ni več, čemu bi rad izničil tuje misli, tuje gibe, telo, obraz, ki mi je tuj? Zakaj sem tolkel po ogledalih, zakaj sem bil jezen na pomite izložbe v katerih mimohodeč ujameš obraz, ki ti je dodeljen za tisti dan. Med plašči in ženskimi oblekami.

Letos polno umirjenih, tudi pastelnih, par jarkih tonov vmes, hit sezone pa so cvetlični vzorci, ki nas popeljejo na sončne Havaje, lahki materijali, vzorčasti, krila z razporki, krila brez razporkov, krila ozka, krila široka, vmes pa kakšna glava, kakšna cela peršona, izgubljena v tem strahovito barvastem vesolju, siva v sramoti svoje majhnosti in nebogljenosti. Vsak dan bolje vidiš, kako se kos za kosom, zdaj že čisto posušenih lastnikov telesa, ki naj bi bilo tebi dano, lušči, plesniva masa pa dela čudne fleke na baržunastih tleh izložb. Tako se zagledaš, gnilega, vsak dan bolj, v mimohodu.

Čisto razumem tisto žensko, ki je skočila v izložbo. Nekje v istem filmu sva. Tisti večer je raztrgala svoje odpadke, ki pa so jo na jutranjem iztreznilnem sprehodu spet ujeli nepripravljeno. Spet se je srečala v šipi, spet je kar frčalo od nje, plesnivi kosi včerajšnjega življenja. Skočila pa ni še enkrat.

Zapuščaš se, vsak dan znova, nepreklicno in do konca in vendar se nikoli ne zapustiš. Saj je zanimivo, nekaj časa, zato traja, zato ne končaš. Ampak zdaj je pa zadost tega, kurba jasna, prekinit je treba, zdaj, dokler je še tako kakor je. Pretrgat tale krog; iz bunkastega krogca se zapičiš v univerzum, da postaneš glavna senca v kakšni črni luknji in te ni. Takrat si najbolj. Zlit v eno z vsem. To poskušaš doseči, generacije pa ni. Ne bi nihče čakal.

IZBRANA PESEM

Rado Bordon

V TEJ ČUDNI DRUŽBI

V tej čudni družbi ni prostora zame:
zagledani ste skozinskoz le vase,
stremeč samo, da vam veljava zrase,
ko bližnjim se povzpenjate na rame,

da kdo od njih vam blišča ne odvzame,
če žarek sonca rad imel bi zase,
da v vašem svetu bi na večne čase
me zmlinčili in pozabili name.

Vsega ste si v življenju nagrabili,
oblasti in moči in bogatije,
le da ste se v računici zmotili:

Ko zdajšnji časi bodo potonili
in z vami vaša veličina zgnije,
se v pravi luči vaš obraz razkrije.

Pesem izbrana iz zbirke »Sipine« — Izbrani soneti, R. B., Partizanska knjiga, Ljubljana 1985. Sonet izbral Tomaž Iskra.

JOŽE VIDIC 3

Srhljiva noč na jeseniškem pokopališču

Po toliko letih želim razčistiti še vprašanje, po kaj se je Benedičiču tako mudilo domov, če vemo, da je bil po hajki v Sedmih grabnih zaradi prehlada kar 14 dni doma. Dva dni pred smrtjo je ponj prišel Izidor. Iz doslej zapisanega vemo, da je bratu na večer pred smrtjo rekel, da je prišel po civilno obleko, v kateri bo neki ilegalec šel v Ljubljano. Vendar Franc bratu ni povedal resnice, ker je pred vsakomur skrival največjo partizansko skrivnost tistih dni. Najožje vojaško in politično vodstvo je sklenilo, da je treba jeseniškega župana Karla Luckmanna kaznovati s smrtjo. Prostovoljca za to akcijo so že izbrali. Pri izbiri atentatorja so upoštevali, da mora biti Jeseničanom manj znana oseba. Prav zaradi teh priprav je na sobotni večer, dva dni pred smrtjo, Izidor prišel po svaka Franca.

Ko so razmišljali, kje naj bi za atentatorja dobili civilno obleko, je Benedičič dejal: »Moje postave je in jaz mu bom posodil svojo obleko.« To je bil vzrok, da je usodnega večera za dve uri zapustil vod in odšel domov. Potem so obleko za atentatorja dobili od smokuškega aktivista Ivana Gašperina-Mitja.

O pokopu Franca Benedičiča mi je pripovedoval Ciril Košir:

»14. aprila 1942 so gestapovci ukazali nadzorniku občinskih delavcev Trilarju, da mora ob desetih zvečer pred gestapo pripeljati nekaj delavcev. Kaj bodo delali ponoči, niso povedali. Trilar jih o tem sploh ni smel vprašati, kajti takšen je bil zakon gestapa.

Po policijski uri, ko civilistov ni bilo več zunaj, smo Benedičičevo truplo pripeljali na pokopališče, kjer je bila jama že izkopana. Z nami je bil gestapovec Zwick. Vzel sem v roko palico in z njo izmeril dolžino jame, da bi lahko iz mrtvašnice prinesli pravo krsto; da ne bi bila krsta daljša od jame.

Med vrati mrtvašnice je stal trebušasti Zwick in v rokah vrtel pištolo. S sodelavcem sva se mu približala, ker sva hotela po krsto.

Kaj hočeta? je vprašal.

Po krsto greva, sem odgovoril.

Marš! Pokopljite ga brez krste. Je ni zaslužil.

Vrnila sva se k jami precej poparjena in užaljena. Kot psa naju je nagnal.

Trilar naju je miril in šepetal: Pokrijta ga s plahto!

V temi Zwick ni videl, da smo truplo zavili v plahto, s katero je bilo pokrito na vozu, ko smo ga peljali proti pokopališču. Moram reči, da se je v tistih hudih časih Trilar izkazal za pravega rodoljuba, humanista in junaka. Če bo kdo zinil le besedico, kam ste ga pokopali in da ste ga sploh pokopali, ga bomo obesili pod brado na mesarski klin! nam je po pokopu zabičal Zwick. Sam po vojni ni visel na mesarskem klinu ne na vislicah, ker si je sodil sam. Iz strahu pred sodnim pregonom si je po vojni v zavezniškem taborišču na Koroškem pognal kroglo v glavo.

Mesec dni po tem polnočnem pokopu, o katerem nismo smeli nikomur pripovedovati, mi de Trilar: V Ljubljani živi Benedičičeva žena. Kaj bo rekla, ko bo zvedela, da smo ga pokopali brez krste?

Nismo mi krivi, sem odvrnil mirne vesti. Tako so nam ukazali. Trilar pa ni odnehal, rekoč:

Nekega dne bo konec vojne. Nemci bodo odšli nazaj čez mejo, partizani se bodo vrnili iz gozdov, interniranci iz taborišč, izgnanci na svoje domove. In tedaj nam bodo ljudje očitali, da smo bili v nemški službi in kako smo pokopavali tiste, ki so padli v boju.

Trilar me je več dni nagovarjal, naj bi s pomočjo še kakega delavca skrivaj odkopal Benedičičev grob.

Če bodo gestapovci to zvedeli, bodo še naju položili v tisto jamo, sem godrnjal, vendar je v tistih kritičnih dneh zmagala vest.

Neke mirne majske noči 1942 sva se z občinskem delavcem Karlom Gardnom kljub policijski uri priplazila na pokopališče.

Kot strahova sva, sem pomislil.

Toda koga pravzaprav strašiva? Žive ali mrtve? V glavi mi je zvenelo. Vse pripovedi starejših o duhovih in strahovih, ki se opolnoči začno motoviliti po pokopališču in čez eno uro spet izginejo, so se mi začele sukati po glavi.

Po polnoči sva začela kopati jamo. Počasi, da se v nočni tišini ne bi predaleč slišali udarci krampa in vihteče lopate. Previdno, da ne bi poškodovala trupla in da naju ne bi zasačili gestapovci ali mimoidoča patrulja.

Iz mrtvašnice sva prinesla krsto, položila vanjo truplo in jamo spet zasula. Bilo je grozljivo, vendar sva bila zjutraj oba zadovoljna, ker sva opravila človekoljubno delo.«

Pred prvim majem 1942 je Eva Benedičič v Ljubljani dobila dopisnico, ki je šla skozi cenzuro, in na kateri je pisalo: »Sporočam ti žalostno vest, da je na Jesenicah umrla teta Francka.«

Vedela je, da je teta Francka njen mož Franc. Obvestilo je napisal komandant gorenjskih partizanov in prijatelj Benedičičeve družine Jože Gregorčič, ki se je podpisal z izmišljenim imenom.

Ciril Košir je bil večkrat prisiljen biti grobar. Oglejmo si še naslednji primer:

Marca 1943. leta so gestapovci ujeli člana jeseniškega okrožnega komiteja KPS Janeza Šmida, ki je pred odhodom k partizanom stanoval na Koroški Beli. Čez štiri dni je Šmid naredil samomor. O tem mi je Ciril Košir povedal tole:

»20. marca 1943 mi je nadzornik Trilar ukazal, da moramo ob devetih zvečer pri Jasencu na Murovi na Jesenicah vzeti konja in voz ter priti do sedeža gestapa. Ko sem zvečer prišel tja, sta me tam že čakala Trilar in občinski delavec Slemenšek. Gestapovci so nas poklicali v prvo nadstropje. Na hodniku so bili zbrani vsi jeseniški gestapovci in njihov tolmač Franc Kompan s Štajerskega. Dva brata Kompan sta bila pri Nemcih na Jesenicah za tolmača. Eden na gestapu, drugi pri orožnikih. Družina Kompan je živela na Jesenicah. Oče je bil delovodja v kamnolomu Železarne.

V prvem nadstropju je bila poleg drugih prostorov majhna soba, ki so jo nekoč Stanovnikovi uporabljali za shrambo. Gestapovci so prostor izpraznili in vanjo postavili vojaško posteljo z žično mrežo. Sobico so uporabljali za samico za najpomembnejše zapornike.

Druschke mi je ukazal: Pojdi notri in ga privleci ven!

Nisem vedel, kdo je notri, niti to, ali je živ ali mrtev. Tisti, ki je bil notri, je posteljo premaknil iz vogala v vogal, tako da so se vrata lahko le delno odprla. S težavo sem se zrinil v sobo. Joj, kako grozovit prizor sem zagledal! Ob postelji je sedel Janez Šmid. V obraz je bil moder, jezik je imel čudno zavit in bil je že trd. Zmešalo se mi bo, sem pomislil, za trenutek otrpnil, kot bi se v hipu spremenil v kamen, nato pa sem začel drhteti kot riba na trnku.

Prepričan sem bil, da je naredil samomor. In to nenavadno; kaj takega še nisem videl, niti o čem podobnem bral. Slišal sem že, da se je ta ali oni obesil za kljuko vrat ali okna in nato sedel, toda do tam je samomorilcu manjkalo vsaj še centimeter ali dva. Šmid pa je sedel in to trdno sedel tik ob postelji. Iz planinskih gojzeric je vzel usnjeno vezalko, napravil zanko in si jo zategnil za vrat, nato pa drugi konec zvezal za posteljo. Še prej je posteljo zrinil do vrat, kolikor se je dalo, da bi zadržal tistega, ki bi skušal priti v sobo in mu preprečiti namero.

Po teh pripravah je verjetno silovito trznil z glavo in s telesom nazaj in vlekel, dokler se ni zadušil.

Položili smo ga v krsto in pokopali, ko je ura odbila polnoč. Gestapovci so nam zabičali, da o tem ne smemo črhniti niti besedice . . .«

Ciril Košir je bil tudi med tistimi štirimi delavci, ki so julija 1942 morali na Belem polju znositi 45 postreljenih talcev na dva tovornjaka, ki sta pomorjene odpeljala na begunjski vrt.

Ciril je bil občinski delavec do aprila 1943. leta, ko so ga mobilizirali v nemško vojsko. Bil je na Norveškem, na Danskem in na Madžarskem, kjer je bil ranjen. Iz bolnišnice je prišel na dopust in šel takoj k partizanom, kjer sta že bila njegova brata Srečo in Tone.

Po vojni je bil precej zagrenjen in ni razen redkim nikomur pripovedoval, kaj vse je moral med vojno delati na Jesenicah. O svojih mučnih doživetjih je spregovoril šele, ko so odkrili, kje živi Druschke. Meni je te svoje spomine pripovedoval v navzočnosti Vike Ambrožič na Hrušici julija 1977. leta. Štiri mesece pozneje je nenadoma umrl.

konec

Jože Vidic

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Delegati vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica so na ločenih (osmih po vrsti) sejah 25. marca proučili informacijo o gospodarjenju v občini v letu 1986, nato pa sprejeli osnutek dopolnitev družbenega plana občine za obdobje 1986 — 1990. Potrdili so tudi dopolnitve lovskega gospodarskega načrta lovske družine Kropa za srednjeročni plan 1986 — 1990. Vsi trije zbori so obravnavali tudi poročilo o delu občinske skupščine, zborov in delovnih teles v letu 1986 in sprejeli periodični načrt za svoje zbore za drugo tromesečje 1987 ter opravili več kadrovskih razrešitev in imenovanj. Sprejeli so še sklep o tem, da se na predlog predsedstva SFRJ začne postopek za spremembo ustave SFRJ, o katerem se je izrekla tudi že skupščina SR Slovenije.

● Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Radovljica sta na ločenih sejah sprejela osnutek odloka o zaključnem računu občine za 1986, odlok o proračunu občine za leto 1987, osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov, osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah in o davku na promet z nepremičninami v občini Radovljica. Sprejela sta še osnutek odloka o okvirnem obratovalnem času v občini, osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča v občini in še osnutek odloka o poprečni gradbeni ceni stanovanj in poprečnih stroških komunalnega urejanja na območju občine Radovljica.

● V poročilu komisije za razvoj občinskega in delegatskega sistema, ki so ga vzajemno pripravili predsedniki in sekretarji zborov občinske skupščine Radovljica, je zapisano, da je bil začetek dela delegatov IV. mandata razmeroma uspešen. Lani in letos so zbori zasedali na osmih sejah in to na eni skupni seji zborov in eni skupni seji občinske skupščine ter na šestih ločenih sejah. Udeležba delegatov je bila v zboru združenega dela 85 %, v zboru krajevnih skupnosti 88 % in v družbenopolitičnem zboru 80 %. Največ razprav so imeli delegati zbora KS, in sicer kar 141, v zboru združenega dela 130 in v družbenopolitičnem zboru 61. Delegatskih vprašanj so postavili 45: — 28 v zboru KS, v zboru združenega dela 14 in v družbenopolitičnem zboru 3.

● Izvršni svet OS Radovljica je na 32. seji 17. marca presojal izvajanje dogovora o skupnih temeljih planov gorenjskih občin. Na dnevnem redu je bila razprava o samoupravnem sporazumu za opravljanje del in nalog iz pristojnosti upravnih organov občine s krajevnimi skupnostmi Begunje, Podnart in Kropa, ki ga podpišeta predsednik izvršnega sveta in sekretar SNZ Radovljica. Na seji so razen tega proučili informacijo o gradnji drugega tira železnice Ljubljana — Jesenice in dosedanje aktivnosti v zvezi s to gradnjo. Sprejeli so dogovor o srednjeročnem programu geodetskih del, poročilo o oblikovanju blagovnih rezerv v letu 1986 in plan za leto 1987.

● V Radovljici je bilo pred dobrim tednom posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij ZK. Razpravljali so o vsebini člankov v Novi reviji št. 57. Izogibajoč se črnobelim ocenam, so ostro obsodili tiste trditve, ki pomenijo odkrit napad na prvine NOB in naše socialistične revolucije. Menili so, da bi morali energijo namesto za takšna filozofiranja, ki nimajo nobene osnove, nameniti odpravljanju gospodarskih in družbenih težav, predvsem pa stabilizaciji.

● Svet za družbeno ekonomske odnose v kmetijstvu pri P OK SZDL Radovljica je pod predsedstvom Antona Tomana na seji 11. marca presojal dosedanje delo oz. potek javnih razprav o ustanovitvi SIS za intervencije v proizvodnji hrane in preskrbe. Sklenili so, da je treba takoj pristopiti k podpisovanju samoupravnega sporazuma o ustanovitvi te SIS. Proučili so tudi prispevek GG Bled TOK o problemih pokojninsko - invalidskega zavarovanja žena kooperantov GG Bled.

● Na 12. seji predsedstva občinskega sveta ZSS Radovljica 19. marca so udeleženci najprej obravnavali poročilo o dejavnostih med obema sejama, nato pa razpravljali o poročilu družbenega pravobranilca samoupravljanja Radovljica in o gradivu za sprejem stališč na 8. seji družbenopolitičnega zbora. Podrobno so obravnavali tudi poročilo službe pravne pomoči. Razen tega so bili člani predsedstva seznanjeni s sklepom 11. korespondenčne seje o finančni pomoči v znesku 100.000 din prizadetim zaradi zemeljskega plazu v Zagorju, s katerim so vsi soglašali.

● Gasilsko društvo Radovljica, ki obstoja že častitljiva 104 leta, ima v svojih vrstah 59 operativnih članov. To je za njihovo požarno območje razmeroma malo, zato si prizadevajo privabiti čimveč mladih, vendar nimajo sreče. Očitno jim manjka pomoči SZDL in drugih DPO, ki bi bile dolžne zagotoviti ustrezne kadre.

● Po zgledu TD Bled bo tudi TD Lesce letos postavilo v svojem kampu Šobec elektronsko tablo s panoramsko podobo bližnje in daljnje okolice z najpomembnejšimi izletniškimi točkami, trgovinami, kulturnimi in drugimi zanimivimi središči za turiste. Te točke bodo označene s posebnimi lučkami, ki se bodo zasvetile po pritisku na gumb.

● Delovna organizacija Triglavski narodni park na Bledu je v okviru svoje informacijske dejavnosti že lani izdelala Vodnik po Triglavskem narodnem parku v slovenščini, angleščini in nemščini. Kljub visokim ocenam te publikacije se večkratni pobudi Triglavskega narodnega parka za sodelovanje ni odzvala nobena turistična organizacija iz jeseniške, radovljiške in tolminske občine, v okviru katerih je področje tega parka.

● Po prednostni listi gospodarskega odbora Zveze kulturnih organizacij Radovljica je Kulturna skupnost Radovljica v letu 1986 namenila del denarja v višini 1,2 milijona din za nujna vzdrževalna dela v kulturnih domovih na Brezjah, v Radovljici, v Mošnjah, Kamni gorici, na Bohinjski Beli, v Gorjah in v Stari Fužini. Za leto 1987 je predvideno, da bo Kulturna skupnost Radovljica namenila za te namene 1,8 milijonov din ali 50 % več kot lani.

● Kljub razmeroma skromnim materialnim in finančnim pogojem športniki iz radovljiške občine dosegajo kar dobre uspehe na raznih domačih in mednarodnih tekmovanjih. Lani so osvojili 29 naslovov republiških, 19 državnih, 1 balkanskega in evropskega ter dva naslova mladinskih svetovnih prvakov. Po številu vrhunskih športnikov je radovljiška občina na 7. mestu med 64 slovenskimi občinami.

● V dvorani DO Veriga Lesce so se 13. marca zbrali na rednem občnem zboru delegati Gasilske zveze občine Radovljica. V poročilu je predsednik zveze Jože Smole poudaril, da so gasilska društva opravila pomembne strokovne in operativne naloge, žal pa imajo premalo opore v krajevnih DPO, zlasti pri SZDL in ZSMS. O uspešnem delu je poročal tudi poveljnik Ivan Lunar. Na občnem zboru so sprejeli program dela in finančni načrt za leto 1987.

● Delavska univerza Radovljica bo v dogovoru z OK ZKS Radovljica organizirala trodnevni seminar za nove člane ZK, ki so bili sprejeti od 1984. leta naprej. Seminar naj bi potekal po novih metodah za posamezne skupine. Pričakujejo udeležbo okoli petdeset slušateljev.

● Skoraj 85 tisoč britanskih turistov je tudi v letošnji anketi Yugotoursa v Londonu izbralo Grand hotel Toplice na Bledu za najboljši jugoslovanski hotel v letu 1986.

● V radovljiški galeriji Šivčeva hiša je od 13. marca do 5. aprila na ogled razstava slik in grafik akademskega slikarja Franca Goloba in zlatarskih izdelkov Irene Zupan — Ambrožič in Doroteje Zupan — Šubelj, oblikovalk celjske zlatarske šole.

● Med kulturnimi dogodki v radovljiški občini velja omeniti uspel koncert v dvorani glasbene šole, na katerem so se prejšnjo sredo predstavili učenci kljunaste flavte iz razreda Klemena Ramovža, ter srečanje z Vikijem Grošljem v knjigarni DZS v Radovljici, na katerem je govoril o svojih popotovanjih v prostranstvih črnega granita.

● V Bohinjski Bistrici so ob dnevu žena v prostorih Društva upokojencev odprli zanimivo razstavo ročnih del. Na ogled je bilo kar 380 izdelkov moških in ženskih ustvarjalcev, med drugimi tudi znamenite gorjuške čedre.

● Na gorenjskem strelskem prvenstvu v Kranju in Škofji Loki so med pionirji presenetljivo dosegli prvo mesto člani SD Partizan Julek iz Radovljice, med pionirkami pa SD Stane Žagar Podnart in med posameznicami Tadeja Bizjak iz Podnarta.

Stari Bled se naglo umika novemu

Stari Bled se kaj hitro umika novemu, sodobnejšemu, želeli bi tudi prijetnejšemu. Če se bodo uresničili načrti, ki so jih in jih še pripravljajo naši gostinci, urbanisti, komunalci v svojih študijah, potem naši mladi, pa tudi ostali prišleki skoraj ne bodo več poznali starega Bleda, lahko trdimo, da ga ne bodo poznali niti pravi domačini.

V zadnjih desetih letih je bilo porušenih precej gostišč, stanovanjskih in počitniških hišic. Tako so na Mlinem podrli stari hotel Petran, enega prvih hotelov na Bledu. Razvil se je iz furmanske gostilne, nato pa postal središče turizma v tem delu Bleda. Danes je Mlino zamrlo, sedaj ga poskušajo oživeti z Vilo Bled in zajetnim novim programom, ki ga bodo na Bledu težko zmogli. Porušili so hotel Evropa na Rečici in hotel v Zaki, ostal je le še hotel Triglav, v katerem preživljajo počitnice vojvodinski otroci. Turizem je na Rečici zaživel ob gradnji turske železnice, pri tem ima največ zaslug blejski župan Jakob Peternel. Danes je na Rečici turizma konec kljub precejšnjemu negodovanju krajanov. Vse to poskušajo nadomestiti z ureditvijo sodobnega rekreacijskega središča v Mali Zaki. Za to bo potrebno še marsikaj uresničiti. Tudi starega hotela Park, za katerim mnogi še danes žalujejo, ni več. Mogoče je bil stari, prvi blejski hotel iz pred več kot 140 let, res mnogim bolj pri srcu, vendar imamo danes novega, ki dopolnjuje blejsko turistično središče. Stari se je pač moral umakniti.

Tudi stare vile »Nade« Bogatina ni več, zrasel pa je pod cerkvijo nov sodobnejši hotel v okviru hotela Jelovica.

Te dni podirajo dependanso hotela Union, nato bo na vrsti še gostišče Union. To je bilo staro gostišče, katerega lastniki so se menjavali, začel pa je tu svojo gostinsko kariero Jakob Peternel. Na tem mestu naj bi zrasli centralna recepcija blejskega letovišča, prostori turističnih agencij in gostišče. V Betinu ob glavni cesti čaka na rušenje mala graščina »Boben«, nekdanji sedež blejske občine, pa tudi pošta je bila nekoč v njej. Namesto nje naj bi zrasel moderen salon pohištva »LIP Bled«. In to na lepem prostoru ob samem vhodu v Bled.

Tudi zadnji ostanek Riklijevega Bleda čaka enaka usoda, če se ne bo kar sam porušil zaradi nevzdrževanja. Velika škoda bi bilo zanemariti takšno enkratno lokacijo in jo opustiti.

Potrebno bo še marsikaj porušiti, če bodo na Bledu želeli uresničiti vsaj nekaj tega, kar je zapisanega v programih: hišo bivše lekarne na Ljubljanski cesti, da bi pridobili prostor za trgovsko središče, pa dependanso Mežaklja, ki prazna sameva že nekaj let, medtem ko pripravljajo še nove načrte za adaptacijo pravkar obnovljene Jelovice. Ta naj bi doživela novo obnovo, težko je prešteti, katera naj bi bila že na vrsti. Tu so še Belvedere nad hotelom Toplice, pa povečanje hotela Park, gradnja nove "00Savice« ali Vile Golf ob hotelu Golf. Načrtov je še precej in če bo le nekaj uresničenega, potem bomo dobili nov Bled, ki ga bomo le težko spoznali.

Le hotel Toplice s svojima dependansama Korotan in Jadran bo ostal kot spomenik starega Bleda, ki nas bo vse spominjal, kako so nekoč gradili na Bledu, kakšne hotele so imeli in kako so jih vzdrževali. In zanimivo je, da je prav hotel Toplice v vrhu ne le blejskega, ampak slovenskega turizma.

Najbrž ni nikogar na Bledu, ki ne bi želel Bledu lepše prihodnosti, da se hitreje razvija, obnavlja, modernizira. Nekaj drugega zaskrbljuje naše krajane na Bledu, pa mogoče še katerega prijatelja Bleda. To je velika arhitekturna neusklajenost. Koliko imajo na Bledu pripomb ne samo preprosti ljudje, ampak tudi tisti, ki naj bi se malo razumeli na zunanji izgled kraja, na hotel Golf z vsemi objekti, od katerih je vsak drugačen, na hotel Bogatin pod cerkvijo, na hotel Park. Vse to že stoji, zato jih skrbi, kakšni bodo šele novi objekti. Ali bo spet vsak povsem drugačen od svoje okolice. Ta naša blejska kotlina vsekakor ne zahteva uniformirane arhitekture, malo več usklajenosti pa ji vendar ne bi škodovalo. Nikakor ne bi želeli, da se ponovi stari Baumgartnerjev slog (arhitekt iz avstrijske Vrbe, ki je krojil usodo Bleda v 30 letih). Ker izgled Bleda skrbi vse krajane, ne bi bilo napak, če bi se o tem pogovorili tudi s krajani, da povedo svoje mnenje in sodelujejo pri nadaljnji usodi našega Bleda.

Božo Benedik

Programska skupščina

Na Srednji Dobravi je bila v soboto, 21. marca, programska skupščina KO ZZB NOV Sr. Dobrava, ki ima še 46 članov. Na skupščini so potrdili uspešno delo upravnega odbora v minulem letu.

Pridružili so se obsodbi piscev Nove revije in izdelovalcev plakata. Sprejeli so program dela za letošnje leto, ki med drugim predvideva pregled dosedaj zbranega gradiva za kroniko NOV za krajevno skupnost Sr. Dobrava, kjer je pred vojno od 1923. do 1940. leta učiteljeval in zelo aktivno delal na političnem področju narodni heroj Stane Žagar, član glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in voditelj gorenjskih partizanov. Ob 45 - letnici njegove smrti se bodo 27. marca ob 16. uri udeležili komemorativne slovesnosti, ki bo pri osnovni šoli Stane Žagar v Lipnici.

Tudi letos bodo sodelovali na raznih prireditvah, na katerih se spominjamo težkih medvojnih dni. Vodili bodo nadzor pri vzdrževanju spominskih obeležij in grobišč na svojem območju. Predvsem pa bodo aktivno sodelovali pri pripravah in izvedbi sedmega smučarskega teka patrulj v spomin na Staneta Žagarja in soborce. Še predvsem pa bodo tudi v prihodnje aktivno sodelovali v krajevni skupnosti, družbenopolitičnih organizacijah in društvih.

Ciril Rozman

Popolni elektronski MRK

Naše stoletje je stoletje informatike, čas računalništva. Navadno nepismenost je zamenjala računalniška, zato je skrajni čas, da izveste, kaj je to računalnik, kaj je mogoče z njim početi, kaj od njega pričakovati in česa ne.

Morda vse to že veste. Nič hudega, nekateri vedo to še bolje od vas in vam bodo z veseljem razkrili svoje skrivnosti. Drugi pa se bodo hoteli učiti iz vaših izkušenj.

Čas igre je minil, zdaj je čas za resno delo, pravi čas za to, da odkrijemo nove možnosti računalništva, nove prostore za našo ustvarjalnost. Vse ljubitelje in sovražnike računalnikov vabimo v elektronsko okrilje Mikroračunalniškega kluba. Vabljeni ste vsi, ki

— imate svoj mikrič, pa bi radi z njim počeli še kaj drugega, kot se samo igrali z njim, — bi radi kaj počeli, pa mikriča nimate, — bi radi izvedeli, kaj se z mikričem sploh da početi, — bi se radi naučili programirati, — bi radi izmenjavali svoje izkušnje, programe in literaturo z drugimi zasvojenci, — ste prepričani, da vam edino računalniška pismenost lahko zagotovi dostojno življenje in nesmrtno slavo, — vse ostale zagnance, ki bi si radi pri ustvarjalnem delu pomagali z mikričem,

Vse KiberGospodične, ElektroViteze in MikroVeseljake torej vabimo, naj

v petek, 27. marca, ob 18. uri

sprehodijo svoje cenjene osebe do velike sejne sobe radovljiške občinske skupščine, kjer bomo družno ustanovili popolni elektronski Mrk in se temeljito pogovorili o tem, kdo (in zakaj) bo v njem kaj počel.

MikroUstanovni odbor

Programsko - volilna skupščina društva upokojencev Podnart

V soboto, 14. marca, je bila v Podnartu programsko - volilna skupščina Društva upokojencev Podnart, ki ima nad 170 članov. Po pregledu dela in finančnega poslovanja v minulih štirih letih in še predvsem v letu 1986 so sprejeli program dela za letošnje leto. V program so med drugim zapisali, da bodo organizirali za člane tri izlete in piknik. Sprejeli in pogostili bodo vse nad 80 let stare člane društva. Za upokojence bodo organizirali tekmovanje v kolesarjenju in smučanju.

Za predsednika upravnega odbora so izvolili Jožo Ješeta, za tajnico Marijo Faganel in za blagajničarko Miro Lušina.

Predsednik občinske zveze Albin Koman je pohvalil delo društva.

Ciril Rozman

Počastitev 45 - letnice smrti narodnega heroja Staneta Žagarja

V petek, 27. marca, ob 16. uri bo v Lipnici pred šolo Staneta Žagarja spominska svečanost. V kulturnem programu bodo sodelovali moški pevski zbor iz Krope, godba na pihala iz Gorij in učenci osnovne šole Staneta Žagarja iz Lipnice. Slavnostni govornik bo sekretar občinskega komiteja ZKS Radovljica Vaso Koman.

Narodni heroj Stane Žagar, član glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet in voditelj gorenjskih partizanov, je padel 27. marca 1942. leta skupaj z osemnajstimi tovariši na Rovtu pri Planici nad Crngrobom.

Ciril Rozman

Jeseniški borci zaskrbljeni zavoljo napadov na dediščino revolucije

V četrtek, 12. marca, je bila tretja seja občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, ki so se je poleg članov odbora udeležili predsednik RO ZZB NOV Slovenije Jože Božič, predsednik in sekretar OK ZKS Jesenice Dante Jasnič in Igor Mežek, predsednik OO SZDL Jesenice Alojz Kalan in sekretar OSS Jesenice Jure Klančnik.

Prisotne je pozdravil predsednik OO ZZB NOV Jesenice Stanislav Križnar in dejal, da so bile letošnje krajevne skupščine ZB NOV dobro obiskane. Na skupščinah so borci obravnavali splošno politično in družbeno problematiko, razpravljali o socialno - zdravstveni problematiki, o prenašanju tradicij NOB na mladi rod, o spomeniškem varstvu in govorili o raznih drugih organizacijskih problemih. Na vseh skupščinah so obravnavali najnovejše politične pojave in izpade. Skupščine so dajale poudarek tistim družbenim dogajanjem, ki zavirajo razvoj samoupravne socialistične družbe, ki se gradi na idealih revolucije in narodnoosvobodilne borbe. Borci so ugotavljali vzroke za ekonomske zastoje in stagniranje družbenopolitičnega življenja družbe, ker se krepijo malomeščanske ideje. Razraščata se birokracija in tehnokracija, ki trgata iz rok delavskemu razredu samoupravne pravice, ustvarjata med ljudmi malodušje in nezaupanje v sistemu. Divjanje cen osnovnih življenjskih potrebščin slabša socialno varnost upokojencev, zlasti upokojencev Železarne Jesenice in železniškega gospodarstva, med katerimi so tudi borci. Nespoštovanje pravnega reda in izigravanje zakonitosti vpliva na pešanje lojalnega odnosa do družbe in države. Zadnji šokantni dogodki potrjujejo vso resnost težkih razmer v naši družbi.

Borci so bili vedno ponosni na naš razvoj in veličastne uspehe, ki so jih dosegali delovni ljudje, nikdar pa niso pozabili, da smo z eno roko gradili, z drugo pa zgrajeno tudi branili. Sedanji napad ruši družbeni sistem in državnotvornost, zanika nacionalne in narodnostne pravice, ruši ustavne temelje in avnojska načela. Naivno bi bilo misliti, da je ta sovražni izpad le delo manjšega števila pregretih glav, sovražno naravnanih in bolno ambicioznih. Opaža se pasivni odnos posameznikov do nosilcev znanih idej v Novem kolektivizmu in v Novi reviji. Provokativni plakat s simboli nacizma pa presega meje predrznosti. Na krajevnih skupščinah so z izostrenim političnim občutkom opozarjali na konkretne primere političnih odklonov, na prisotnost političnega kameleonstva, dvoličnost. Praksa in izkušnje potrjujejo, da imamo v konfliktnih situacijah v družbi vedno opravka z ljudmi, ki znajo zamegliti resnico.

Na skupščinah so govorili tudi o delu komisije za priznanje posebne delovne dobe. Menili so, da je bil zakon o priznanju posebne dobe predčasno ukinjen. Komisija je svoje delo opravila pravično. Delo ostalih komisij, ki delajo v okviru OO ZZB NOV Jesenice, je bilo ocenjeno različno. Predsednik Križnar je izrazil željo, naj med borci prevladuje duh globokega tovarištva. Borci naj opustijo kakršnokoli medsebojno prerekanje ali celo nevoščljivost. Nobeden d borcev nima preveč za vsakdanje življenske potrebe. Večina jih je na meji socialne in eksistenčne varnosti. Redkim teče življenje v mejah zadovoljivih razmer.

Problemi so tudi z zgodovinopisjem in varstvom spomenikov. Marsikaj je za vedno zamujeno, umrljivost borcev je velika, z vsakim od njih pa lega v grob tudi del naše zgodovine in vedno se vse zatika pri denarju.

To so le posamezni drobci iz bogatih razprav borcev na krajevnih skupščinah.

Igor Mežek, sekretar OK ZKS Jesenice je govoril o znanih političnih dogodkih. Ko je govoril o Novi reviji št. 57, je poudaril, da so podobni prispevki izhajali v dnevnem časopisju že prej posamezno, združeno pa so objavljeni prvič. Avtorji krivdo za nastale razmere valijo na ZK, negirajo revolucijo, slovensko državnost v SFRJ, so proti avnojski Jugoslaviji, žaljivi so do Makedoncev, Črnogorcev, BiH ter Vojvodine. Negativen je tudi njihov odnos do JLA, podpirajo večstrankarski sistem, obenem pa izstop Slovenije iz jugoslovanske skupnosti. Ob slovenskem nacionalnem vprašanju in odgovorih nanj so se izognili Čebinskim listinam, postavljajo program revije kot vprašanje izobražencev — elite, ki ima zanje in naj bi reševala probleme, eleminirajo pa delavski razred. V člankih tudi obidejo 10. kongres ZKS, na katerem se je reševalo problem demokracije znotraj ZK in v družbi, v enakopravnem sodelovanju veh in vsakogar. Povedal je tudi, kakšna so stališča članov OK ZKS Jesenice, ki so bila sprejeta na seji 5. marca: prispevki v Novi reviji napadajo temelje naše samoupravne socialistične družbe, zato zaslužijo najstrožjo obsodbo. Ostra reakcija je nujna tudi zato, da nas v jugoslovanski skupnosti ne bi ocenjevali, da smo nedosledni, popustljivi. Znano je dejstvo, da so bili prispevki s podobno vsebino večkrat objavljeni, pa zaradi strpnosti nismo pravočasno ukrepali. Mežek je poudaril mnenje komunistov, da za dogodke v družbi niso in ne morejo biti krivi in odgovorni vsi komunisti enako. Ocenjeno je bilo, da je to vidik specialne vojne z namenom razbijanja bratstva in enotnosti narodov in narodnosti v jugoslovanski skupnosti. Nosilce nesprejemljivih idej je potrebno javnosti predstaviti poimensko. Jeseniški komunisti, je povedal Mežek, so ocenili, da je nacionalna nestrpnost prisotna v vseh območjih, zato do takšnih ekscesov ne moremo biti tolerantni. Nastop dr. Rupla na seji RK SZDL jeseniški komunisti ocenjujejo kot predrznost. Večino Slovencev je proglasil za nesposobne in jim odvzel pravico, da razmišljajo o svoji prihodnosti. V sklepih, ki so jih jeseniški komunisti posredovali predsedstvu CK ZKS, so popolnoma podprli stališča centralnega komiteja s pripombo, da je meja tolerance previsoka. Piscem in nosilcem takšnih idej, kot jih prinaša Nova revija, je potrebno onemogočiti javno delovanje. ZK naj pokliče na odgovornost komuniste, ki so formalno udeleženi v postopku, pa niso pravočasno reagirali. Jeseniški komunisti najstrožje obsojajo vse nacionalistične napade do drugih narodov in narodnosti v SFRJ.

Mežkove misli je nadaljeval Jože Božič. Poudaril je, da je potrebna bitka z nosilci pojavov, ki so že dalj časa prisotni v naši družbi, je pa jasno, da teze Nove revije ne bodo porušile naših temeljev in razvoja. Borci smo žive priče revolucionarnih dogajanj. Od tega ne moremo odstopati. Ni treba biti znanstvenik, da bi vedel, da to ni prav, naši ljudje pa morajo o tem povedati svoje mnenje. Smo za demokratično razvijanje odnosov, jasno pa se je treba opredeliti za določene procese ali proti njim. Tudi po mladinskem kongresu in ob štafeti je nastala vrsta konfliktnih situacij. Narejeno je veliko napak, pa ne samo v Sloveniji, tudi v Jugoslaviji. Vse to naj bi odstranili predvsem mladi sami. Ker pa gre za občutljive stvari, se moramo angažirati tudi borci. Veliko je žalitev borcev, ti pa ne sledijo znanstveni in zgodovinski dejavnosti, odnosom do mlade generacije, do družbenoekonomskega razvoja delavcev. Oceniti je treba tudi odnos do alternativnih gibanj, ki jih ne smemo precenjevati niti podcenjevati. ZB NOV mora podružbljati izročila NOV, zgodovina se mora braniti z zgodovino. Mladim moramo pomagati, da se jim pokaže prava pot, ne sme biti le odpiranje ran.

Vlasta Vidic je povedala, da so se borci protestno opredelili proti pisanju v Novi reviji, saj so pisci najbrž podaljšana roka naše politične emigracije. Poudarila je, da so pisci študirali po vojni na uspehih delovnih ljudi, sedaj pa izkoriščajo našo družbo, NOB in ZK. Vse to pa mora zopet plačati delovni človek. Preveč je tolerantnosti, odgovornost je le na jeziku, zakona za kaznovanje nočemo ali ne moremo najti. Tem ljudem je treba onemogočiti, da rovarijo proti družbi, ki jim je omogočila lepo in varno življenje. Ta inteligenca naj bi svojo izobrazbo raje izkoristila za napredek naše samoupravne socialistične družbe. Tudi glede plakata je treba javno povedati, kateri ljudje so v to vpleteni, pa tudi, od kod črpajo sredstva za svoje delo.

Ivan Kambič je menil, da je demokracija prerasla v anarhijo. O reviji pišemo in razpravljamo, avtorji so svoje dosegli, kajti o tem razpravlja vsa Slovenija in Jugoslavija. Dejstvo je, da je vsebina sovražna, kje pa je pravosodje, politični vrhovi, vsi ki so plačani, pa samo govorijo. To so že konkretne stvari, a nihče ne odgovarja.

Stane Torkar je ugotovil, da je stanje staro. V raznih revijah se pojavljajo vprašanja, ki bi jih morali rešiti tisti »na vrhu«. Pojavljata se dve frakciji. Ljudje, ki so doživeli vojno, pa so srečni, da bo mir, in ljudje, ki jim ni le do miru, hočejo tudi jasno perspektivo razvoja, ki je ni. Dogajajo se razne nepravilnosti, omejevanje samoupravljanja, večanje cen, podpore malemu človeku pa ni (najnižja — najvišja pokojnina je 1:6). Tako kot Kampič je tudi Torkar menil, da naj bi bilo štafete konec s Titovo smrtjo, saj se ob njej »pase« preveč ljudi.

Borci nismo proti štafeti, zgražamo pa se ob nepravilnostih in trošenju sredstev, je poudaril Franc Konobelj - Slovenko. Štafeto je treba v primerni obliki obdržati. Za vsemi dogajanji se skrivajo emigranti, obveščevalna služba. Ob teh problemih trošimo svoje sile, ne pa za reševanje težke gospodarske krize. Ne moremo vseh dati v en koš. Kar naenkrat smo vsi glavni krivci, čeprav že vrsto let vodijo gospodarstvo nesposobi ljudje. Tradicije prenašamo na mlade, ti pa jih ne sprejemajo. Glede spomeniškega varstva je podpisan samoupravni sporazum s krajevnimi skupnostmi, ni pa konkretno zadolženih ljudi ali organizacij. Povedal je, da so koroški partizani imeli zbor 10. marca in da so vsem družbenopolitičnim organizacijam in forumom poslali pismo glede na razmere pri nas in na Koroškem.

Tudi Franc Pesjak je poudaril, da je štafeta izgubila vrednost, ko se je preselila iz mladih rok v avtomobile. Za štafeto se v Jugoslaviji trošijo ogromna sredstva. ob pisanju člankov v naših časopisih in revijah, pa se sprašuje, kje je CK, kje so absolventi političnih šol, ali se še vedno uče le to, kar smo se mi med NOB. Glede vodenja gospodarstva je menil, da delamo kot svinja z mehom. Nič ni kontrole, zakonov ne spoštujemo. Drugje so kazni zaradi nespoštovanja zakonov, pri nas pa delamo, kar hočemo in to še kar naprej.

Razprava o naši politični in gospodarski krizi, v kateri je sodelovalo več članov in gostov je bila zelo obširna in plodna.

Predsednik Križnar je na podlagi razprav in na osnovi protestov na krajevnih skupščinah predlagal, naj odbor sestavi protestno pismo, ki naj bo protest na politične in gospodarske razmere v družbi in v podporo stališč CK ZKS in vseh družbenopolitičnih organizacij.

Poleg aktualne družbenopolitične problematike, ki so jo obravnavali na tej seji in skupščinah krajevnih organizaci, je sekretar odbora Ciril Šoberl podal obširno poročilo o delovanju krajevnih organizacij ZB, VVI in odbora ZZB NOV Jesenice. Na vseh skupščinah so razen o političnih in gospodarskih problemih razpravljali največ o socialno zdravstveni problematiki borcev.

V preteklem letu je na Jesenicah prejemalo stalno priznavalnino 157 upravičencev, 28 več kot v letu 1985. Poleg tega je bilo odobrenih 32 enkratnih priznavalnin ter 7 enkratnih pomoči k stroškom pogreba.

10 - dnevno okrevanje je bilo odobreno 18 članom in članicam. Žepnino je prejemalo 12 udeležencev NOV - oskrbovancev doma Franca Berglja. Za vse te oblike pomoči je bilo porabljeno 28.343.000 din, v letu 1987 pa je za priznavalnine in druge oblike pomoči namenjenih 42.514.000 dinarjev. Delo dispanzerja za zdravstveno varstvo borcev se je izboljšalo, razen zobozdravstvenih storitev. To dokazuje, da je dobro delo v dispanzerju odvisno od kadra, ki nudi zdravstvene usluge. Dispanzer za borce ima evidentiranih nekaj več kot 1100 upravičencev. Zaradi pogoste menjave zdravnikov je zelo otežena evidenca o zdravstvenem stanju borcev. Zato je tudi nekaj pripomb na pošiljanje borcev na klimatsko zdravljenje.

Glede ohranjanja in prenašanja tradicij iz NOB na organizacije mladih, še vedno največje breme leži na organizacijah ZB NOV. To velja za prireditve, pohode in podobno. Isto velja za spomeniško varstvo. Borci morajo sicer biti pobudniki prenašanja tradicij, postavljanja in vzdrževanja spomenikov in obeležij, ne morejo pa biti izključni nosilci nalog. Na skupščinah so tudi menili, da je premalo sredstev za delovanje krajevnih organizacij ZB NOV.

Po poročilu o finančnem poslovanju v 1986 letu, je Franc Konobelj - Slovenko predlagal, naj bi na redni letni skupščini, ki bo predvidoma v aprilu, počastili tudi 40 - letnico ustanovitve organizacije ZZB NOV Slovenije in na skupščino povabili vse delegate, bivše predsednika in sekretarje organizacije, častnega člana, vse DPO, predstavnike domicilnih enot in druge. Predlog je bil sprejet.

Jože Gazvoda je prebral protestno pismo proti negativnim pojavom v naši družbi. Z vsebino pisma bodo seznanili vse družbenopolitične organizacije na Jesenice, časopisa Delo, Železar, radio Triglav Jesenice in CK ZKS ter RO ZZB NOV Slovenije.

Franjo Ropret

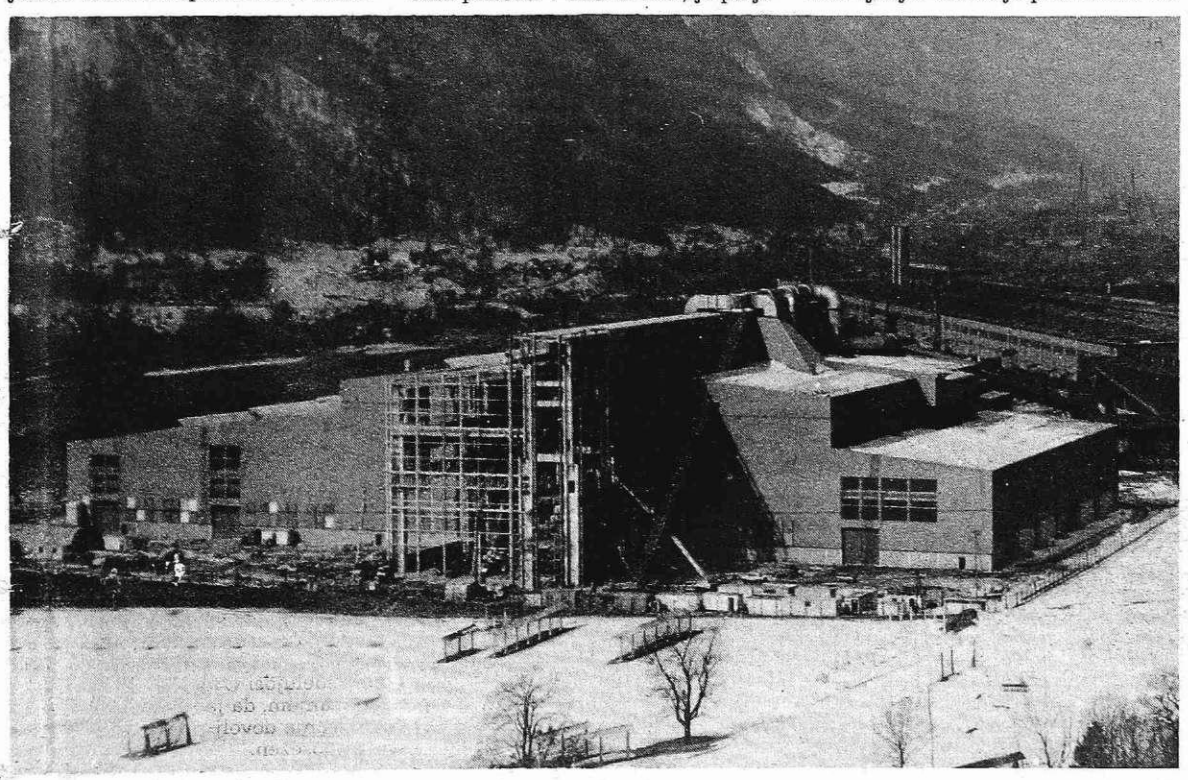

Deklarna 2 (foto: I. Kučina)

Občinsko srečanje Mladina poje 87

Zveza kulturnih organizacij Jesenice v sodelovanju s šolskimi kulturnimi društvi organizira v petek, 27. marca, že tradicionalno občinsko srečanje šolskih pevskih zborov pod naslovom MLADINA POJE 87, ki bo ob 18. uri v dvorani Gledališča Tone Čufar na Jesenicah. V desetih zborih se bo predstavilo okrog 500 pevk in pevcev.

1. Zborček cicibanov Glasbene šole Jesenice — 30 pevcev — zborovodkinja Ljubica Intihar;
   Janez Bitenc: Sonce se smeje,
   Janez Bitenc: Mamica moja,
   Janez Bitenc: Lenka se skriva.
2. Pionirski pevski zbor ŠKD osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — 29 pevcev — zborovodkinja Stanka Mencinger;
   Ljudska: Po cesti gre,
   Janez Bitenc: Polžek — poštar,
   Karol Pahor: Grobek — vrtec.
3. Pionirski pevski zbor ŠKD osnovne šole Tone Čufar Jesenice — 35 pevcev — zborovodkinja Marija Šurc, spremljava Urška Iskra, klavir in Helena Konobelj, prečna flavta;
   Janez Kuhar: Tonček je prišel,
   Samo Vremšak: Mravlje gredo spančkat,
   W. A. Mozart: Potepuh.
4. Pionirski pevski zbor ŠKD Prešernov rod osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — 50 pevcev — zborovodkinja Nataša Drolc, na klavirju spremlja Mojca Dolžan;
   partizanska: Tonček je prišel,
   Janez Bitenc: Dežek trka,
   Robert Schumann: Moja zvezda.
5. Mlajši mladinski pevski zbor ŠKD osnovna šole Tone Čufar Jesenice — 40 pevcev — zborovodkinja Marija Reichman, spremljava Nina Pavlin, klavir in Helena Konobelj, prečna flavta;
   Narodna v harm. C. Pregelj: Kukavica,
   Andrej Peine, Marij Kogoj: Kaj ne bi bila vesela,
   Pavle Oblak, A. Ostrovski: Dan na dan sij nam sonce.
6. Mlajši mladinski pevski zbor ŠKD osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — 37 pevcev — zborovodkinja Stanka Mencinger;
   Janez Bitenc, Pavel Šivic: Kurirček — junak,
   Janko Pribošič: Polž,
   Ljudska iz Rezije: Gora ta Banerina.
7. Mladinski pevski zbor ŠKD Ježkov rod osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela — 60 pevcev — zborovodja Davorin Rostohar;
   Milan Apih: Bilečanka,
   Ljudska v prir. Miro Kokol: Pleničke je prala,
   Franjo Lučič: Iz daleke zemlje.
8. Mladinski pevski zbor ŠKD Prešernov rod osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica — 55 pevcev — zborovodja Jože Humerca;
   — — — Venček narodnih,
   Josip Ribičič: Še veš,
   Radovan Gobec: Pesem o svobodi.
9. Mladinski pevski zbor ŠKD osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice — 62 pevcev — zborovodkinja Mira Mesarič;
   Ljudska: Ena ptička priletela,
   Makso Pirnik (Nada Carevska-Živa): Smrt v Brdih,
   Janko Pribošič (Oton Župančič): Zvečer.
10. Mladinski pevski zbor ŠKD osnovne šole Tone Čufar Jesenice — 60 pevcev — zborovodkinja Marija Reichman, na klavirju spremlja Urška Iskra;
    Ciril Pregelj: Mamica moja, odpusti mi,
    Jacques Arcadelt: Ave Marija — Motetto,
    B. Aquestig: Donna, Donna.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Milan KUNDERA: Knjiga smeha in pozabe. Drž. založba Slovenije 1987. Knjige pisateljev, ki so se rodili in nekaj časa živeli na Vzhodu, pa zdaj živijo in pišejo na drugi strani, so za nekoga, ki je takorekoč prisiljen brati sprotno knjižno produkcijo, prijetno osvežilo. Kundera je zanimiv nemara predvsem zato, ker je disident, oporečnik. Pa je to sploh pravi izraz? Vsekakor je res, da gre za avtorja, ki je seznanjen z lepotami življenja na tej in na drugi strani. V novejših Kunderovih delih čutimo, da so spomini na doživetja realnega socializma in sploh na domovino že malce obledeli, avtor se sicer kar naprej vrača v tiste kraje in med tiste ljudi, očitno se zaveda, da je to njegov izkustveni kapital. Vendar je občutje njegovih romanov in novel nastalo v deželi, kjer sicer ne zapirajo ljudi zaradi njihovih prepričanj in se prijatelji in svojci ne odvračajo od tebe, ker se bojijo policije, ki pa vendarle na druge, bolj pretanjene načine krni človekovo svobodo.

Pravzaprav pa se zdi, da gre za občutje, ki bi lahko izviralo iz prevelike svobode. Tam se ni dalo več živeti, tu (na Zahodu) je živeti skorajda preveč lahko. Konstante Kunderovega pripovedništva so, kot vidimo že iz naslovov, smeh, pozaba in nekakšna lahkotnost. In razvezana erotika. To je tisto, kar se dogaja na obeh straneh nekdanje železne zavese. (Saj zdaj ta oznaka ni več toliko v rabi?) Kunderove osebe v vsakem primeru — pa če živijo na Češkem ali kje v Zahodni Evropi — karseda živahno menjujejo svoje ljubezenske partnerje, zdi se pa, ko da jim to ne bi prinašalo posebnega zadovoljstva. Ženske ob tem celo nekoliko trpijo, vendar se uklanjajo: tako se pač živi. Bralca ne preseneča toliko ta sproščenost in živahnost menjav, kolikor dejstvo, da prikazuje avtor to prakso kot nekaj samo po sebi umevnega, kot danost, kot nekaj, v čemer se uteleša duh časa.

Pri tem pa se ne morem znebiti občutka, ko da opisi te spolne razvezanosti na nek način pojasnjujejo ali vsaj dopolnjujejo pisateljevo politično angažiranost. Najbolj je sam sebi podoben, kadar opisuje junake, s katerimi bi morali sočustvovati zaradi tega, ker jih režim preganja; pa so nam hkrati smešni in kar malce zoprni zaradi svoje »ljubezenske« neugnanosti.

Ta avtor zna na čisto poseben način zadirati trne v srce občutljivega (to je naivnega?) bralca. Vzemimo primer iz prvega dela te knjige. Junak — oporečnik, ki mu v Pragi po prihodu bratske pomoči z Vzhoda slabo kaže — se na vsem lepem spomni, da je imel kot študent razmerje z zavedno partijko. Pisaril ji je vznesena pisma: kako zoprno, če pomislim, da je bilo tisto dekle pravzaprav grdo in da se je k vsemu temu iz ne čisto razumljivih pobud pravzaprav silil. In da je ona nekje (kajpak: v postelji) to zaslutila.

Kakšna je pravzaprav ta situacija? Junak (človek; posameznik) je totalno poražen. Hočem reči: poražen je tudi intimno, sam v sebi.

Pisec spremne besede nas prepričuje, da gre za roman: le nekdo, ki bistva ne bi znal razumeti, bi v tem videl zbirko novel. Meni se žal ni godilo nič drugače. Knjiga je sestavljena iz sedmih »delov«, vsak teh delov je (po mojem) lepo zaokrožen. Res je, zdaj vem, v čem naj bi bila notranja povezava: vse to naj bi bile variacije na temo — kakor v glasbi. To sem čutil. Osrednja tema naj bi bila zgodba emigrantke Tamine, ki bi rada pretihotapila iz domovine svoje privatne zapiske: ti so njena edina vez s preteklostjo, s spomini na rajnkega moža. Kundera bi lahko rekel — prosto po G. Flaubertu — Tamina, to sem jaz. Tudi avtor bi rad rešil nekaj svoje preteklosti, svoje intimne vezi z domovino in z ljudmi, vendar se mu godi kot Tamini: vanj se vtihotaplja občutek izgubljenosti.

Junakinja Tamina se potem pojavi še v enem (6.) delu, ki pa je nekakšen sanjski vložek. Drugi del opisuje druge junake, osebe, ki nimajo zveze s Tamino. O njih bi raje govoril kot o novelah. Nekatere teh zgodb so avtobiografske, nekateri junaki nas spominjajo na avtorja samega. Avtor zgodbo pogosto pripoveduje na »esejistični« način, se pravi tako, da dogajanja prepleta s premišljevanji. Vemo, da ta način pri večini bralcev ni posebno priljubljen.

Vendar, mislim, da to Kunderi lahko oprostimo, saj zna biti v oživljanju oseb, situacij in dogodkov prav naturalistično plastičen.

Pravzaprav pa zdaj vidim, da bi bil za vse to lahko uporabil dosti manj besed. Lahko bi rekel, da je tu predvsem seks in politika (kar zadeva snov). In kar zadeva občutje, morda nekaj sorodnega tistemu v nekaterih italijanskih filmih, recimo v Rdeči puščavi. Pravzaprav kaj nenavadna kombinacija. Ta pisatelj dejansko ni izgubil občutka za čisto lepoto — čeprav nam pripoveduje o grobih in neprijetnih, predvsem pa o smešnih rečeh

Seveda pa bi lahko rekli tudi, da gre za stališče tipičnega intelektualca, za analitika, ki razdira patos zgodovine in preprosto čustvo navadnih ljudi. Res je, Kundera ne prenese (zlaganega) patosa, v situacijah, ki bi naj budile čustvo, opaža neskladnost, ki je povod smehu. Smeh je, kot sam pravi, hudičeva lastnost: na drugi strani so »angeli in slavčki«, možje v uniformah ali tudi v civilu, ki skrbijo za skladnost, za predanost in za zanos.

M. H.

Odlomek iz knjige

3.

Kmalu potem, ko so leta 1968 mojo domovino zasedli Rusi, so me vrgli iz službe (kot že tisoče in tisoče drugih Čehov) in nihče mi ni smel ponuditi drugega dela. Takrat so me začeli obiskovati mladi prijatelji, ki so bili še tako mladi, da jih Rusi še niso utegnili uvrstiti na svoje sezname in so lahko ostali v redakcijah, šolah in filmskih ekipah. Ti dobri mladi prijatelji, ki jih nikoli ne izdam, so mi ponudili, naj bi pod njihovimi imeni še naprej pisal in objavljal radijske, televizijske in gledališke igre, članke, reportaže in filmske scenarije ter si tako služil vsakdanji kruh. Kdaj pa kdaj sem kakšno ponudbo izkoristil, večinoma pa sem jih odklanjal, saj nisem utegnil postoriti vsega, kar so mi predlagali, pa tudi zato, ker je bilo nevarno. Ne zame, ampak zanje. Tajna policija nas je hotela izstradati, nas pritirati v tolikšno stisko, da bi pokleknili in se javno pokesali. Zato je skrbno nadzirala zasilne izhode, po katerih smo se izmikali obkolitvi, in strogo kaznovala darovalce imen.

Med temi plemenitimi darovalci je bilo tudi dekle po imenu R. (Glede na to, da je kasneje vse prišlo na dan, nimam v njenem primeru česa skrivati.) To plaho, krhko in bistro dekle je bila urednica ilustriranega mladinskega tednika, ki je izhajal v velikanski nakladi. Ker je moral časopis v tistih časih objavljati gore neužitnih političnih člankov, ki so peli čast in hvalo bratskemu ruskemu narodu, je uredništvo mrzlično iskalo gradivo, da bi vsaj malo pritegnilo bralce. Odločili so se, da bodo izjemoma oskrunili čistost marksistične ideologije, in so uvedli astrološko rubriko.

V času izobčenja sem tako sestavil nekaj tisoč horoskopov. Če je lahko veliki Jaroslav Hašek trgoval s psi (prodal je brez števila ukradenih psov ali pa je mešance podtikal kot najčistokrvnejše živali), zakaj bi sam ne mogel biti astrolog? Pred časom so mi pariški prijatelji poslali zbirko knjig o astrologiji, ki jih je spisal Andre Barbault, nosilec zvenečega naslova »Vicepresident du centre international d'astrologie«; v vsako knjigo sem na prvo stran s ponarejeno pisavo dopisal: A Milan Kundera, avec admiration, Andre Barbault. Knjige s posvetilom sem kot po naključju razporedil po mizi, svojim osuplim praških strankam pa sem razlagal, da sem bil njega dni nekaj mesecev za asistenta pri slavnem Barbaultu v Parizu.

Ko me je R. pobarala, ali bi se hotel lotiti astrološke rubrike v njenem tedniku, sem predlog kajpak z navdušenjem sprejel, zraven pa sem ji svetoval, naj v redakciji raztrosi novico, da bo besedila prispeval znamenit atomski fizik, ki pa iz strahu, da bi se mu kolegi ne rogali, noče izdati svojega imena. Podjetje se mi je na ta način zdelo dvakrat zavarovano: krila sta ga neobstoječi znanstvenik in še njegov psevdonim povrhu.

Pod izmišljenim imenom sem torej napisal najprej daljši in prelep opis o astrologiji, potem pa še vsak mesec kratek in dokaj bedast članek o trenutnem nebesnem znamenju, ki sem ga sam opremil z risbo Bika, Ovna, Device ali Rib. Zaslužek je bil zanemarljiv, vsa stvar ni bila ne prida zabavna ne pozornosti vredna. Pri tem je bila še najbolj zabavna moja eksistenca, eksistenca človeka, ki je naenkrat vstal od mrtvih v neverjetnem utelešenju in zdaj stotisočglavi množici socialistične mladeži pridiga veliko resnico o astrologiji.

Lepega dne mi je R. zaupala, da je glavni urednik navdušen nad astrologom in bi od njega želel horoskop zase. Vzelo mi je sapo. Glavnega urednika so na čelo lista vendar postavili Rusi, pol življenja je prebil po najrazličnejših marksistično - leninističnih tečajih v Pragi in Moskvi!

»Malce ga je bilo sram, ko me je prosil,« se je smejala R. »Ne bi rad, da bi se razvedelo, kako naseda tem srednjeveškim vražam, a kaj, ko ga stvar tako salamensko privlači!«

»Je že v redu,« sem dejal in si od zadovoljstva pomel dlani. Glavnega urednika sem namreč dobro poznal. Poleg tega, da je šefoval R., je bil tudi član najvišje partijske kadrovske komisije in je zagrenil življenje številnim mojim prijateljem.

»Ostati hoče v popolni anonimnosti. Povedati vam smem samo datum njegovega rojstva, vi pa nikakor ne smete zvedeti, da gre zanj.«

»Toliko bolje,« sem se vse bolj razvnemal.

»Za horoskop vam je pripravljen plačati stotaka.«

»Stotaka?« sem prasnil v smeh. »Kaj si le misli, skopuh?«

Poslati mi je moral tisoč kron. Na desetih straneh sem na dolgo in široko opisal njegov značaj, orisal njegovo preteklost (ki sem jo dokaj dobro poznal) in prihodnost. S spisom sem se ukvarjal dober teden in se pri tem marljivo posvetoval z R. S horoskopom je namreč moč krasno vplivati, če ne že kar upravljati z vedenjem ljudi. Lahko jim svetujemo določena dejanja, jih od drugih odvrnemo ali jih s komaj opaznim namigom na prihodnje sreče pripravimo h kesanju.

Ko sva se kasneje z R. spet srečala, sva se od srca nasmejala. Trdila je, da se je glavni urednik, odkar je prebral svoj horoskop, spremenil na bolje. Manj je vpil na ljudi okrog sebe. Strah ga je postajalo lastne strogosti, na katero ga je opozarjal horoskop, opirati se je začel na zadnji ščepec ljubeznivosti, ki ga je bil še zmožen, v pogledu, ki ga je vse pogosteje upiral v prazno, pa je bilo moč zaznati otožnost človeka, ki je zvedel, da mu zvezde za prihodnje kažejo eno samo gorje in trpljenje.

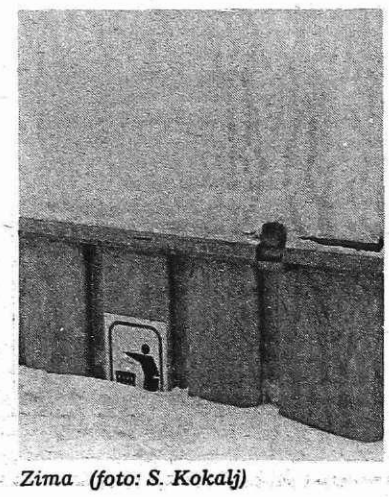

Zima (foto: S. Kokalj)

Glasbeni recital Jeraša — Kerštanj

Zveza kulturnih organizacij Jesenice vas vabi v soboto, 28. marca, ob 19.30 v dvorano Gledališča Tone Čufar na Jesenicah na

glasbeni recital

pozavnista Domna Jeraša in pianista Primoža Kerštanja, dijakov srednje glasbene šole v Ljubljani.

Na sporedu recitala imata dela: G. F. Händla, J. E. Galliarda, O. Frescobaldija, E. Pauderta, K. Maria von Webra, E. Greya, J. Prohaska, J. Štuhca in O. Lohmauna.

ZKO Jesenice organizira recital kot priznanje obema glasbenikoma za njuno vsestransko glasbeno aktivnost v občini in uspešen študij.

Likovna razstava Franca Berceta na Javorniku

V petek, 20. marca, so v razstavnem prostoru Viktorja Gregorača v delavskem domu na Javorniku odprli letošnjo prvo likovno razstavo. Tokrat razstavlja svoja dela član DOLIK Franc Berce z Javornika. Ob otvoritvi razstave je o pomenu likovne dejavnosti v krajevni skupnosti spregovoril predsednik sveta krajevne skupnosti Valentin Markež, hkrati pa je tudi predstavil slikarja Franca Berceta.

Franc Berce že dolgo vrsto let deluje kot član DOLIK in je samostojno razstavljal v Kranjski gori, v delovnem kolektivu ISKRA na Blejski Dobravi, zatem pa tudi v Kranju, v hotelu GOLF na Bledu, v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah, v zdravilišču Dobrna in ob 10 - letnici delovanja Hladne valjarne Bela Jesenice v razstavnem prostoru Viktorja Gregorača na Javorniku. Poleg tega je avtor s svojimi deli sodeloval približno petdesetkrat na skupinskih razstavah, ki jih je organiziral DOLIK Jesenice. Udeležil se je tudi osmih slikarskih kolonij na Gorenjskem in v Trbovljah.

»To kaže na izredno pestro dejavnost. Tokrat Franc Berce predstavlja 24 likovnih del, v glavnem akvarelov. Je eden mlajših članov DOLIK, ki je našel predstavo o tipični Gorenjski, predvsem o Gornjesavski dolini, kar je povezal z akvareli. Vendar je treba ta pojem slikarske tehnike dopolniti s pristavkom, da slike, ki jih France Berce ustvarja, niso čisti akvareli, ker slikarsko tehniko dopolnjuje s pasteli, gvašem, risbo, skratka to ni več čisti akvarel, čeprav tako deluje. S pomočjo tehnike ustvarja avtor občutene pripovedi o pokrajini in dopolnjuje našo likovno predstavo o slikovitosti gornjesavskega konca. France Berce je opustil vse, kar je motilo jasno kompozicijo in je samo jasen koncept, vtkan v pokrajino. Te jasnosti ni v nekaterih drugih slikah, ker je zabrisana z vrsto nadrobnosti, kar je pogojeno s slikarjevo željo, da čim verneje poda sliko narave.

Ko ogledujemo njegove slike s teh vidikov, nam postaja jasno, da je Bercetovo, v tem trenutku že izjemno znanje, v resnici samo sredstvo za dosego nekaterih namenov. Razen v nekaterih slikah ostaja slikar dokumentarno veren očesu, ki se nezmotljivo ustavlja ob zunanjem opazovanju krajine. Manj posega v drugo stran, kjer se odkriva duhovna razsežnost slikarskega pričevanja, kadar prevzeto strmi nad lepotami krajine. Tako se nam slikar Berce razkriva kot odraz poglobljenega vživljanja v optično lepoto krajine. Njegove slike po razpoloženjski nastrojitvi lahko prištevamo med lirično usmerjeno slikarstvo.«

To je del ocene slikarjeve dejavnosti, likovnega kritika Andreja Pavlovca, ki jo je ob otvoritvi predstavil Valentin Markež.

Na otvoritvi je sodeloval z nekaj pesmimi tudi moški pevski zbor VINTGAR z Blejske Dobrave pod vodstvom Alojza Vengarja. Kakovostna razstava slik Franca Berceta bo odprta vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure do 4. aprila.

Edo Žagar

Otvoritev razstave del Franca Berceta (foto: K. Tušar)

Po tekmovanju mladih glasbenikov

Slovenske poklicne glasbene ustanove dobivajo svoje glasbenike z Akademije za glasbo, dveh srednjih šol in 50 glasbenih šol. Še več učencev vseh teh šol se vključuje v ljubiteljska glasbena združenja, saj imamo v Sloveniji okoli 1000 zborov, nad 100 pihalnih godb, 300 ansamblov domače zabavne glasbe, okoli 100 skupin različnih zvrsti zabavne glasbe, pa tudi nekaj nepoklicnih simfoničnih orkestrov. Večina učencev pa ostane v vlogi poslušalcev glasbe oziroma obiskovalcev koncertov.

Ena pomembnih glasbenih manifestacij je vsakoletno tekmovanje učencev in študentov glasbe v Sloveniji. Letošnje 16. tekmovanje je bilo sredi marca v Velenju. 26 glsbenih šol, Akademija za glasbo, Glasbena matica iz Trsta in glasbena šola z avstrijske Koroške so poslale na tekmovnaje skoraj 500 učencev in študentov. V skupinskem delu so sodelovali: simfonični, godalni in komorni orkester ter štirje harmonikarski orkestri. Zanimivo so bile sestavljene komorne skupine (klavir štiriročno, klavirski duo, kitarski duo, kitarski trio, flavta s kitaro, duo flavt, skupine s harmonikami, skupine z godali v več kategorijah, skupine s pihali in trobili prav tako v več kategorijah). V solističnem delu je tekmovalo 56 pianistov in 57 trobilcev. Ena solistka, trobilni kvintet in godalni orkester so dobili najvišje število možnih točk. Poleg tega je še 26 posameznikov, 22 manjših zasedb in 6 orkestrov dobilo prvo nagrado.

Glasbeni šoli z Jesenic in iz Radovljice sta imeli letos le 3 udeležence, vse tri v klavirskem delu, in sicer v 1. kategoriji. **Jeseničanka Nina Pavlin, iz razreda Rajke Puškaš - Pejič, je dobila 71, 50 točke in s tem tretjo nagrado. Iz radovljiškega razreda Jožice Potočnik sta tekmovali dve učenki. Ireni Kolar je zmanjkalo le nekaj točk, da bi se pridružila tistim z drugo nagrado, pač pa je to uspelo Tini Gašperšič.**

Večne dileme vseh tekmovanj so vedno spremljale tudi glasbena tekmovanja. Še posebej so izrazite, kadar propozicije po zahtevnosti preraščajo nivo in sistem glasbenega šolstva, kar se je največkrat pojavljalo pri zveznem tekmovanju. Tudi če zahteve niso pretirano visoke, so priprave povezane z veliko dodatnega dela tako za učenca kot učitelja, hkrati tudi s tveganjem glede izbire primernega tekmovalnega sporeda, neoporečnega tehničnega in muzikalnega pristopa ter starosti primernega psihičnega oblikovanja. To še ni vse, h končnemu vtisu pa marsikaj prispeva bolj ali manj objektivna presoja žirije. Prav zaradi teh tveganj se mnogi učitelji neradi odločajo za tekmovanje, čeprav se tudi zavedajo, da je prav intenzivno delo ob pripravah tisto gibalo, ki pospeši glasbeni razvoj učenca, obenem pa z izkušnjami in novimi spoznanji bogati pedagoga.

Zaradi doseženih nagrad in pogovorov s strokovnjaki na tekmovanju so se sodelujoči vrnili zadovoljni in s prepričanjem, da je bila odločitev za tekmovanje dovolj pretehtana, smoter pa dosežen.

EG

S komasacijo k večji produktivnosti v kmetijstvu

Zadnja leta se soočamo s fenomenom inflacije, iščemo vzroke zanjo in jo želimo z vsemogočimi ukrepi ustaviti ali vsaj omiliti. Vendar izgleda, kakor da nam to ne bo nikoli uspelo. Prav gotovo je inflacija najboljši pokazatelj naše negospodarnosti, ki se najbolj kaže v visokih proizvodnih stroških skoraj v vseh gospodarskih panogah, nesorazmernih cenovnih odnosih in zato nenormalni rasti življenjskih stroškov. Te najbolj čutimo pri osnovnih dobrinah, to je pri hrani, ki je vsak dan dražja v primerjavi z razvitimi zahodnoevropskimi deželami, s katerimi bi se želeli primerjati na ekonomskotehničnem področju.

Ko je govora o hrani, tej najdragocenejši energiji na svetu, moramo prav gotovo pomisliti, kaj lahko sami storimo, da bi bila ta cenejša, oziroma da bi bili stroški pridelave čim nižji. Eden od glavnih vzrokov, ki nas sili v taka razmišljanja, tiči v neurejenosti najosnovnejšega kmetijskega produkcijskega tvorca, to je kmetijske zemlje. Ta je poleg znanih naravnih danosti še močno razdrobljena. Neugodna posestna struktura, ki se vleče iz prazgodovinskih časov preko vladavine Marije Terezije vse do današnjih dni, se še nadalje drobi in tako zgublja svoj proizvodni potencial. Vzroki so objektivne in subjektivne narave. Razdrobljena posestna struktura ne garantira pocenitve kmetijske proizvodnje. Nasprotno: je temeljni vzrok, da pridelujemo hrano z izredno visokimi stroški, te pa poskušamo kmetijskim proizvajalcem kompenzirati (izravnati, nadomestiti) z določenimi premijami, regresi, s prelivanjem investicijskih sredstev iz razvitejših panog (če so te sploh razvite!?), kar vse skupaj nima dolgoročih ekonomskih posledic, a je sedaj neizbežna družbena nuja.

S takimi ukrepi se soočamo tudi v občini Jesenice, a skrajni čas je, da dopovemo sami sebi, jeseniškemu kmetu, celotnemu gospodarstvu in stroki sami, da je bolje uporabljati ekonomsko logiko in priznati kmetijstvu, d je del gospodarstva in ne socialna kategorija. Začarani krog ponudbe in povpraševanja, administrativni krog regresiranja na eni strani in skubljenja (nepriznavanje realne cene proizvodnje) na drugi strani, je moč urejati le s trdno gospodarsko politiko in v njenem sklopu tudi kmetijsko politiko. Le tako se je mogoče približati pravi (stvarni) menjavi dela, uravnati razkorak med cenovnimi razmerji tehničnega in biotehničnega izdelka. Prelivanje sredstev najbrž ne krepi gospodarsko sicer najrazvitejših, a ne dovolj razvitih panog, temveč še bolj potencira uvodoma omenjeni fenomen, širi administracijo in vnaša nezadovoljstvo v določene asociacije. Omenil sem že, da je pretok trenutno ekonomska nuja, vendar ta »trenutek« traja izredno dolgo in bojim se, da se zavleče v večnost. Pri taki gospodarski in kmetijski politiki nikakor ni mogoče vztrajati, čeprav nekaterim to celo ustreza. Zato v kmetijskih strokovnih krogih razmišljamo drugače, vztrajamo ne le pri »gašenju ognja— in želimo ustvariti take pogoje za proizvodnjo hrane, ki bodo dajali kakovostne, cenejše in večje količine kmetijskih izdelkov.

Prvi korak k taki proizvodnji je prav gotovo ustvarjanje večjih kmetijskih proizvodnih enot — kmetij, ki bodo imele kmetijska zemljišča čimbolj skoncentrirana (in zaokrožena) v eni ali dveh, oziroma v čim manjšem številu parcel. Na ta način je možno doseči ekonomičnejšo proizvodnjo v kmetijstvu z zniževanjem proizvodnih stroškov po enoti obdelovalne površine (ar, ha), oziroma po enoti dobljenega pridelka (l mleka, kg mesa. . .). Ali drugače rečeno: »vhodni— stroški manj bremenijo »izhodni« izdelek.

H komasaciji kmetijske zemlje vodi sicer več poti, vendar je najhitrejša, najučinkovitejša in najracionalnejša takoimenovana komasacija kmetijskih zemljišč. To je upravno ekonomski ukrep, s katerim se zemljišča v lastnini oziroma uporabi zložijo v zemljiško komasacijski sklad in ponovno razdelijo med iste lastnike oziroma uporabnike tako, da je čimbolj zadovoljeno namenu in cilju, zaradi katerega se je komasacija sploh uvedla. Poudarjam gospodarno učinkovitost takega ukrepa, ki najbolj koristi dobremu gospodarju — kmetu. Resda so v občini Jesenice čisti kmetje v manjšini, kmetijskih zemljišč pa je malo. Ta so konfigurativno močno razgibana, a ravno tako mora kmetijski prostor služiti svojemu prvobitnemu namenu, ki je danes okrepljen s sodobno tehniko in biotehniko. Ta dosega že tak razvoj, da povzroča neurejenost zemljišč veliko vrzel. Aplikacija sodobne tehnologije terja koncentriranost kmetijskih kompleksov. Tu pa ni mišljena koncentracija v smislu zemljiškega maksimuma, a o tem kdaj drugič.

Izkušnje na območjih, kjer so bile komasacije že izvajanje, kažejo konkretne učinke. Ti so seveda odvisni še od marsičesa drugega, a najbolj od stopnje pravilne združbe — združitve zemljišč ter nadaljnjega gospodarnega obnašanja obdelovalcev po izvršenem ukrepu. Prednost in cilj komasiranih zemljišč je v tem, da se zmanjša število parcel na celotnem komasacijskem območju ter poveča dejanska površina združene (nove) parcele zaradi odstranitve poljskih poti, meja itd. Primer: ob združitvi površine s po 25 arov v eno parcelo 75 arov se poveča efektivna obdelovalna površina od 2 do 6 arov, oziroma 3 do 8 odstotkov. Ta razpon seveda ni vedno enak. Odvisen je od oblike prejšnjih in bodoče parcele (njene optimalne oblike). K tako povečani površini je treba prišteti ekonomičnost obdelave združenih zemljišč zaradi kroženja kmetijske mehanizacije s parcele na parcelo, oziroma od gospodarskega centra na vsako parcelo posebej. Oblike parcel imajo pomembno vlogo pri sami obdelavi. Nepravilne oblike, zverižene meje, ozke in špičaste parcele ter služnosti (te se pri komasaciji odpravijo), otežkočajo vsako kmetijsko mehanizacijo. S komasacijo se ti vzroki odpravijo in s tem se dejanska obdelovalna površina lahko poveča. Ne gre zanemariti prihranka pri času obdelave, pri času, porabljenem za pot do zemljišča, lažje izbire in izrabe strojev in njihove obrabe (amortizacije) ter pogonskega goriva. Vsi ti dejavniki se lahko zmanjšajo do 30 ali celo več odstotkov. Na večjih površinah se lažje izvajajo vsa kmečka opravila: setev, obdelava poljščin, zaščita rastlin in spravilo posevkov (kultúr). V ilustracijo navajam primerjavo vloženega dela na parcelah, kjer predstavlja 0,1 ha velika parcela indeks 484, pri 2 ha je ta 74, medtem ko je pri 10 ha le 54 (za 1 ha veliko parcelo je indeks 100). Menim, da komentar dobremu gospodarju, ki želi poceniti proizvajati ni potreben. In ravno nekateri »dobri gospodarji« se komasaciji na vso moč upirajo (pri vodenju postopka smo to doživeli). Zato je to obenem tudi odgovor tistim, ki oporekajo sodobnemu gospodarjenju v svoji preprostosti in konzervativnem vstrajanju pri starem.

Gotovo nas najbolj zanima proizvodni učinek na komasiranih površinah, ki se močno poveča zaradi intenzivnosti obdelave in možnosti izbire večjega asortimenta gojenih rastlin (njivska proizvodnja in kolobar).

V komasacijskem postopku sodelujejo vsi imetniki kmetijskih zemljišč in ni bojazni, da bi bil kdo ob zemljo.

V srednjeročnem planu občine Jesenice sta opredeljeni dve komasacijski območji, ki sta sestavni del republiškega plana urejanja zemljišč v SRS. Zato ni ovire, da se ta plan ne bi začel izvajati.

Nujnost uvedbe komasacije v KS Blejska Dobrava (80 ha) in KS Žirovnica (200 ha) poleg omenjenega gospodarskega (smotrnega) izkoriščanja kmetijskih površin še posebej narekuje potek nove avtoceste, ki oba kompleksa prečka in ju razdeli vsakega v dva dela. Izpada kmetijskih površin, ki jih bo prizadela avtocesta ni mogoče preprečiti (nadoknaditi), možno pa je ta izpad (porabo) omiliti ravno z omenjenim agrotehničnim ukrepom, ki se mu bo pridružil še drugi meliorativni ukrep, takoimenovana agromelioracija (odstranjevanje grobelj, grmovja, navoz rodovitne prsti, meliorativna gnojenja itd.) Čim več površin bosta zajela ta dva ukrepa, tem milejši bo udarec za tiste lastnike, ki bodo zaradi avtoceste izgubili večje površine.

V komasacijski sklad bo vložila svoja zemljišča tudi Kmetijska zemljiška skupnost, ki bo iz kmetijskega zemljiškega sklada posameznim kmetom nadomestila izgubo večjih površin.

Naslednji faktor, ki narekuje nujnost komasacije in agromelioracije nižinskih kmetijskih površin, je dejstvo, da se skupni hribovski pašniki že vrsto let urejujejo skupaj in so v to vložena že ogromna družbena sredstva. Interes kmetov za urejanje teh je izredno velik. Tovrstne melioracije ni nikoli dovolj. Za nižinske površine, kamor je vlaganje bolj upravičeno, pa nekateri celo odklanjajo take ukrepe. Zavedati se moramo, da je hribovske pašnike mogoče izkoriščati le ob sočasni rabi nižinskih obdelovalnih površin. Slednje predstavljajo limit izkoriščanja pašnikov. Zato so ukrepi za izboljšanje nižinske zemlje toliko bolj upravičeni, nujni in ne več odložljivi. Čim večja bo namreč proizvodnja na obdelovalnih površinah, tem večja bo potreba po urejanju zaraščajočih se (sekundarnih) površin.

Financiranje omenjenih agrotehničnih ukrepov je sistemsko urejeno. 90 odstotkov sredstev krijeta Zveza vodnih skupnosti Slovenije in Zveza kmetijskih zemljiških skupnosti Slovenije. Ostala sredstva pa ne bo težko zbrati v občini (Kmetijska zemljiška skupnost), sklad za intervencije v kmetijstvu).

S tem sestavkom sem hotel ponovno opozoriti na pomembnost, upravičenost in nujnost urejanja kmetijskih zemljišč v času, ko se na njih vse preveč rado načrtuje dejavnosti, ki jim ta zemlja ni bila nikoli namenjena. Obenem sem želel informirati javnost o prvem poskusu komasiranja zemljišč na Jesenicah, posebej še tiste, ki si narobe razlagajo vsa prizadevanja po boljšem gospodarjenju tudi v manj akumulativni gospodarski sferi.

J. Šavor

Uspehi strelske družine »Stane Žagar« Podnart

Strelska družina Stane Žagar Podnart tudi v sezoni 1986—1987 uspešno nadaljuje svoje delo. Načrtno usposabljajo mlade strelce, kar potrjujejo doseženi rezultati.

Na gorenjskem prvenstvu v Kranju, kjer je bila tudi kvalifikacija za republiško prvenstvo v nacionalnem programu, so ekipno zmagale pionirke SD Podnart; Darja Bešter, Romana Bešter in Tadeja Bizjak. Gorenjska prvakinja je Tadeja Bizjak s 170 krogi, druga je Darja Bešter, 4. Romana Bešter, 5. Ema Turnšek. Pionirke iz Podnarta so presegle ekipno republiško normo za 50 krogov, državno pa za 11 krogov.

Med pionirji je bil najboljši Beno Štular, ki je osvojil 2. mesto s 162 krogi in se tudi uvrstil na republiško prvenstvo.

Med člani je najboljši Vojko Vidic. Osvojil je občinsko zlato puščico in se uvrstil na regionalno tekmovanje Gorenjske, ki še ni končano.

Čeprav v Podnartu nimajo tako dobrih pogojev kakor nekatere druge strelske družine, so prišli s pionirkami v sam vrh na gorenjskem prvenstvu. Pionirke iz Podnarta so bile najboljše tudi na vseh ostalih prvenstvih v občini in na srečanju gorenjskih pionirjev.

Ciril Rozman

Dopisujte

France Voga 6

SPOMINI NA DOVJE

Po pogrebu je bila na domu pokojnika pogrebščina, na katero so bili povabljeni sorodniki, posebno tisti iz drugih krajev, sosedi in vsi, ki so kakorkoli sodelovali pri pogrebu. Pogrebščina je bila prava gostija. Jedlo in pilo se je kot na ohceti.

Za pokojnikom je družina žalovala. Ženske so se oblekle v črnino, moški pa so si pripeli žalne črne trakove. Žalovanje je trajalo:

— za starši eno leto,
— za bratom in sestro pol leta,
— za otrokom tri mesece.

V tem času člani družine niso smeli na plese, ali se drugače veseliti.

Niti se ni smel nihče od družine poročiti.

Jerb'nga — dedovanje

S smrtjo gospodarja je običajno nastopil čas, ko je kmetija prešla v roke nasledniku. Za časa življenja so gospodarji zelo neradi prepuščali vajeti mlajšim. Veljalo pa je, da mora kmetija ostati skupaj. Prva kmetija, kjer se je delila tudi zemlja, je bila Urbasova in vsem na vasi se je to čudno zdelo.

Praviloma je dobil, oziroma nasledil kmetijo najstarejši sin. Toda, če se ta ni preveč dobro razumel s starši, ali se jim je kdaj hudo zameril, jo je lahko dobil tudi kdo od mlajših bratov. Pri Klančniku je (konec 19. stol.) najstarejši sin Jozl, nekoč v jezi, z očetom sta se sporekla zaradi ovc, le-tega porinil od sebe. Oče so mu to tako zamerili, da mu niso dali kmetije. Dva mlajša brata sta odšla v Ameriko, četrti je šel za duhovnika, tako da je dobil kmetijo najmlajši sin Fronc.

Ostalim, ki niso dobili zemlje, je moral mladi gospodar izplačati doto in narediti bale. S tem so bili izplačani in so morali od doma, če so se poročili. Neporočeni so lahko ostali doma za »strica« ali »teto«. Pomagali so pri delu na kmetiji in imeli izgovorjen kot do smrti.

Če je kmetija dobro stala in ni bila v dolgovih, je bogata dota dekletom, ki so se možile, dala v novem domu veliko veljavo. Seveda je bilo ravno obratno, če je bila kakšna brez ali z majhno doto. Takšna je morala potem »tih biti«.

Tudi fantje so se lahko z doto osamosvojili. Najrajši so nabavili vprežno živino in »furali«. Lahko pa so si doma izgovorili v uživanje kakšen velik rovt, si nakupili večjo čredo vovca — ovc in od te črede živeli. Primer za to je Jozl, najstarejši Klančnikov sin. Ta je s tropom ovac zaslužil toliko, da si je v Mojstrani postavil veliko hišo. V njej je danes Triglavski muzej, domačini pa hiši še vedno pravijo »Pri Jozlno«.

Dota se je izplačevala v denarju. Pri dobro stoječi kmetiji je bila tudi 30.000 kron (vrednost 6 — 7 krav) in še krava in pet ovac. Bale pa so bile pohištvo, oprema in perilo. To je bilo za mladega gospodarja seveda huda obremenitev in dobro je moral zgrabiti za delo, da je lahko izplačal brate in sestre. Takrat je bilo treba iti v gozd in posekati les. Gozd je bil vedno kmetova rezerva za hude čase in se brez potrebe ni nikoli sekal.

Ni pa bila dota in bale pravilo. Lahko so vsi ostali praznih rok, kmetijo je dobil en sam. Vse je bilo odvisno od gospodarja, ki je že za časa življenja naredil oporoko. V njej je poleg višine dote in bal za otroke vpisal tudi pobovš'ngo — preužitek zase in za ženo.

Zrnov hlev

Pobovš'nga — preužitek

Tudi višina preužitka je bila odvisna od tega, kako dobro je stala kmetija. Tole je iz oporoke prepisan preužitek za prejšnjo gospodinjo na kmetiji:

— stanovanje: velika in mala soba (kamra) in kuhinja
— petkrat dnevno hrano
— dnevno: liter in pol mleka ter jajce
— letno: po dva mernika rži, pšenice, koruze
en mernik ječmena
pitano ovco
dvanajst kilogramov svinjskega mesa
deset kilogramov slanine
štiri kilograme masla
tri kilograme volne
tri kubične metre smrekovih drv
tri kubične metre bukovih drv
dva para copat
en par čevljev

— vsa oskrba in nega za čas bolezni

Lahko pa je bilo za preužitek zapisano tudi:
— greda in gnoj za pridobivanje zelenjave
— eno ali več sadnih dreves v sadovnjaku
— kos gozda za sekanje lesa — za priboljške

Prvotno je imela vsaka kmetija za preužitkarje postavljeno manjšo hišico — paštbo. Pozneje so se iz teh paštb razvile kajže, nekaj pa jih je ostalo. Oddajale so se v najem za enega ali dva tarbeha — dnine na mesec. Lahko pa so se uporabljale tudi za razna dela. Pri Lengarju so v njej sušili sadje.

Hlapci, pastirji in drugi, ki niso imeli svojih družin, so ostali na kmetijah. Vsaka je imela za takšne kakšen »štibl'c« ali sobico. Dokler so mogli, so pasli, pospravljali orodje in pomagali pri lažjih opravilih. Pri hiši so dobili hrano in mleko. To so bili skromni ljudje. Običajno so jih imeli v družini radi, kajti v hišno politiko se niso vtikali, so pa vedno pomagali z roko ali besedo.

Nadaljevanje

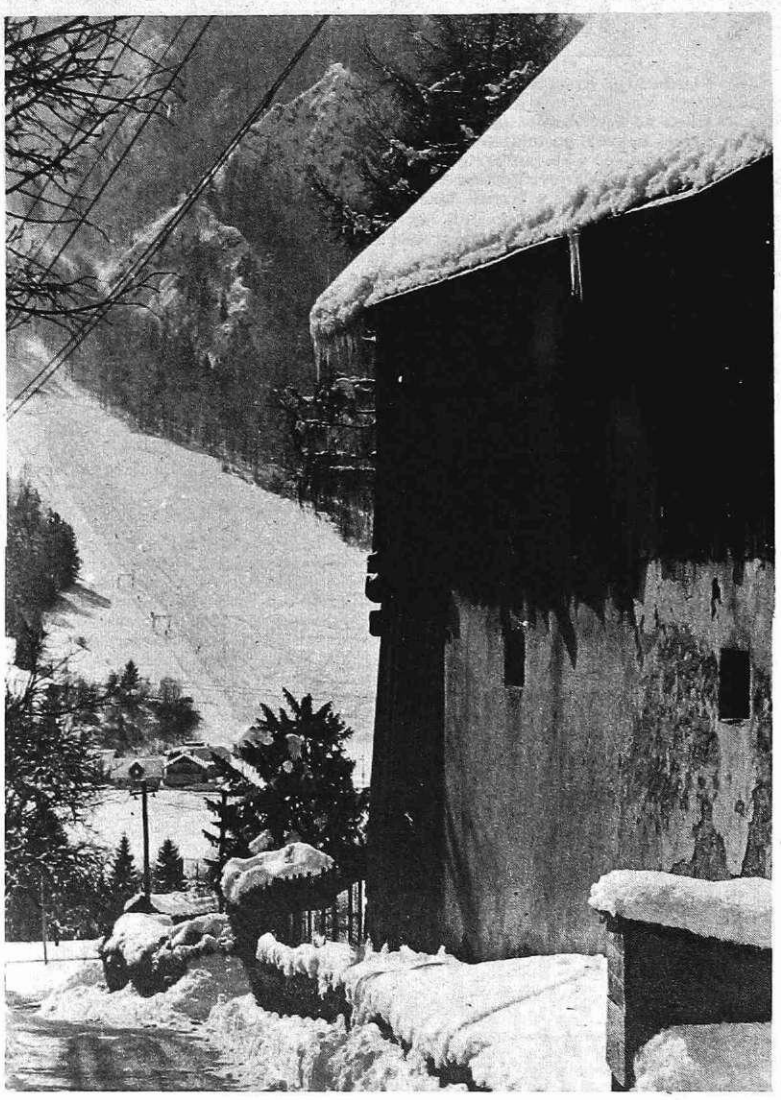

Smučišče v Mojstrani (fotc: I. Kučina)

Dežurni trgovini

V soboto, 28. marca, bosta na Jesenicah od 7. do 18. odprti trgovini:
DELIKATESA, poslovalnica 7, Titova 7 in
DELIKATESA, Kašta 3, Svetinova 3/a, Koroška Bela.

Dežurna lekarna

V marcu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Bledu.

Obvestilo

Odbor za ureditev spominskega parka na Plavžu sporoča vsem, ki želijo finančno podpreti akcijo postavitev spominskih obeležij — doprsnih kipov narodnim herojem: Jože Gregorčiču - Gorenjcu, Matiju Verdniku - Tomažu, Andreju Žvanu - Žvanu, Tončku Dežmanu in revolucionarju ter delavskemu pisatelju Tonetu Čufarju, da finančna sredstva nakažejo na žiro račun: št. 51530—746—083—96648
ZZB NOV Cirila Tavčarja, odbor za ureditev spominskega parka na Plavžu, ali ga osebno prinesejo na občinski odbor ZZB NOV Jesenice, Titova 86.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

27. marca, amer. barv. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera sovjet. vojnega filma ŽERJAVI LETE.

28. marca, amer. barv. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera kanad. barv. komedije NE KUKAJ SKOZI TUJA OKNA.

29. marca, amer. barv. risani film LARIFARI ZAJČEK ob 10. uri, ob 16. uri amer. barv. akcij. film TERMINATOR, ob 18. in 20. uri kanad. barv. komedija NE KUKAJ SKOZI TUJA OKNA.

30. marca, kanad. barv. komedija NE KUKAJ SKOZI TUJA OKNA ob 18. in 20. uri.

31. marca, amer. barv. drama MASKA ob 16., 18. in 20. uri.

1. aprila, amer. barv. drama MASKA ob 16. in 18. uri, ob 20. uri angl. barv. znan. fant. film BRAZILIJA. FILMSKO GLEDALIŠČE (cena karte 600 din).

2. aprila, amer. barv. film GOONIJI ob 16., 18. in 20. uri.

KINO PLAVŽ

28. marca, amer. barv. komedija SMEŠNE STRANI ZGODOVINE ob 18. in 20. uri.

29. marca, sovjetski film CIGANI LETIJO V NEBO ob 16. uri, ob 18. in 20. uri nem. barv. erot. film NAJSTNICA. FILM NI PRIMEREN ZA OTROKE!

30. marca, nem. barv. erot. film JOY-RADOST ŽIVLJENJA ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

29. marca amer. barv. pust. film OGNJEVITI FANTJE ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

27. marca, franc. barv. komedija MAŠČEVANJE PERNATE KAČE ob 18. uri.

DIA večer

V sejni sobi Planinskega društva Javornik — Koroška Bela bo v sredo, 1. aprila, ob 19. uri deveto predvajanje diapozitivov v sezoni 1986/87.
Diapozitive pod naslovom »S kolesom po Madžarski« bosta predvajali Marjana Svetina in Marina Čemažar.

Razstavni salon DOLIK Jesenice

Od 21. marca do 1. aprila je v razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice na ogled razstava slik akvarelov slikarja prof. dr. medicine Ludvika Taborja.
Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.
Razstavni salon vabi v četrtek, 26. aprila, ob 18. uri v svoje prostore na predvajanje barvnih diapozitivov pokojnega mednarodnega mojstra fotografije Slavka Smoleja z naslovom Cvetje in obrazi naših gora, opremljenih z izvirnimi besedili avtorja.

Srečanje ekip ŠŠD jeseniške občine v malem nogometu

Ekipe osnovnih šol jeseniške občine so se 21. marca udeležile tekmovanja v malem nogometu v počastitev dneva mladosti. Ekipe so se ob 9.30 začele zbirati v zbornici šole, kjer smo si najprej ogledali televizijski prenos odhoda štafete s Triglava, nato pa je članica predsedstva ZSMS Dragica Koncič pozdravila vse zbrane, povedala nekaj misli o štafeti in odprla tekmovanje. Po žrebanju tekmovalnih parov se je tekma začela.

Tekme so potekale v športnem vzdušju, gledalci pa so z veliko vnemo spremljali igro svojih ekip. Vse ekipe so se enako športno borile za čim boljšo uvrstitev.

Po tekmovaju so se igralci okrepčali in odšli v dvorano, kjer je predsednica OO ZSMS na OŠ Tone Čufar Ana Stojakovič pozdravila vse ekipe in razglasila tekmovalne rezultate.

Ana Stojakovič

Filmsko gledališče

BRAZILIJA

Drugi film v okviru filmskega gledališča je **Brazilija**, režiserja Terrya Gilliama, sicer člana skupine Monty Python (pred letoma smo gledali njihovo izvrstno komedijo **Monty Python: Smisel življenja**). Film je narejen v najboljši maniri grenkokomičnih filmov te skupine. Je sodobna verzija **1984**: film o pranju možganov, o tehnobirokratskem svetu, sovražnem do vsakega posameznika. Veliko ministrstvo za informacije zbira tudi najmanjše podatke o prebivalstvu... Kolikor bolj v filmu uživate, toliko bolj vas konec zaloti nepripravljene. Nasedli ste demagogiji, ki je v kulturi najbolj razvita: mislili ste, da boste kaj izvedeli, v resnici pa ste zgolj poslušno sledili avtorjevi ambicioznosti — ne temu, kar je izdelal, marveč temu, kar njega izdela kot avtorja.

Letna skupščina

Turistično društvo Žirovnica vabi vse člane, da se udeležijo redne letne skupščine, ki bo v petek, 27. marca, ob 19. uri v razredu osnovne šole Gorenjskega odreda v Žirovnici.

Zahvale

Društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela in Društvu invalidov Jesenice, predsednici Potočnikovi in tajnici Majdi Hutter ter ostalim poverjenikom iskrena hvala za čestitke in želje k mojemu jubileju. Obenem jim želim še nadaljnjega uspešnega dela.

Francka Kelih

Vsem sodelavkam in sodelavcem Žičarne in Hladne valjarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za podarjena darila in čestitke ob moji upokojitvi. Posebno se zahvaljujem Loti Čimžar za njeno pozornost.

Vsem skupaj še enkrat hvala ter v prihodnje še veliko delovnih uspehov.

Ivanka Petrovič

Ob boleči izgubi dragega moža

ANTONA VOVKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za vso pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi kirurškemu oddelku Bolnice Jesenice.

Iskrena hvala pihalnemu orkestru, pevcem za zapete žalostinke in župniku za obred.

Posebna zahvala velja tovarišicama Žakljevi in Erlahovi za nesebično pomoč ob teh težkih trenutkih.

Žalujoča žena Mici

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, brata, starega očeta, strica, svaka

FRANCA LEGATA

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izkazano pomoč, izrečeno sožalje in darovano cvetje. Hvala pevcem za zapete žalostinke, župniku za obred in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Delavcem Valjarne debele pločevine, Profilarne, Elektrod, KO ZB NOV Žirovnica in Društvu upokojencev Žirovnica hvala za pomoč in darovano cvetje.

Vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sindikatu obrata Elektrode ter sodelavkam in sodelavcem za prelepa darila, ki mi bodo v drag spomin.

Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov.

Francka Košir

Sindikalni organizaciji ERD se toplo zahvaljujem za prejeto čestitko. Celotnemu kolektivu želim mnogo uspehov, posebno sodelavki Lidiji.

Nežka Frelih

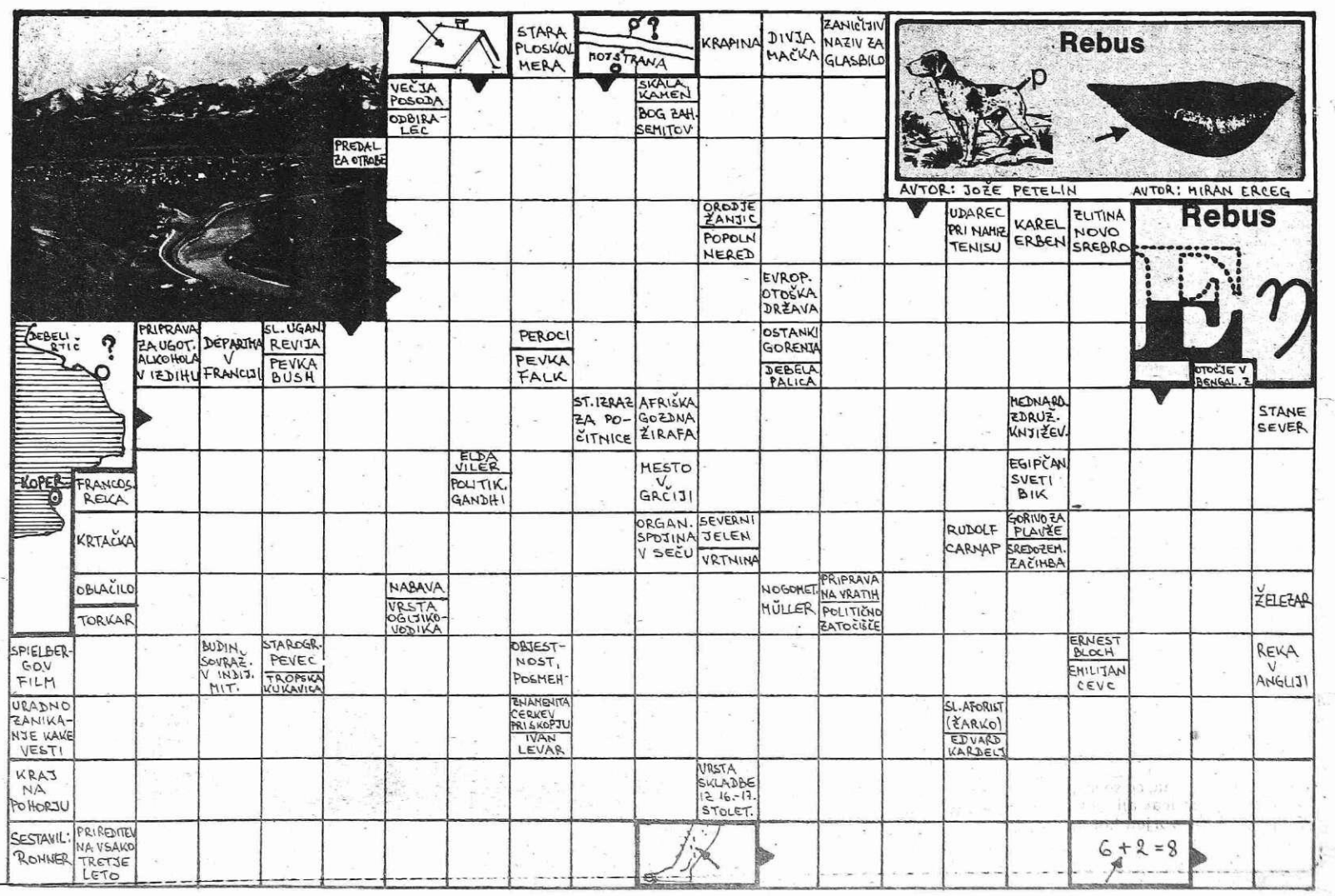

PRISRČEN SPREJEM ZA GREGA BENEDIKA

Naš alpski smučar Grega Benedik, član Smučarskega kluba Jesenice, je na zaključku svetovnega pokala v Sarajevu dosegel svoj doslej največji uspeh. Premagal je vso svetovno elito najboljših slalomistov in se prvič povzpel na zmagovalno stopničko v svetovnem pokalu. Zmaga je bila za nekatere res morda malo presenetljiva, vendar je bil Grega letos v izredni slalomski formi in je dosegel tudi več drugih izrednih rezultatov. Ta nadvse pomembna zmaga mu je prinesla tudi visoko uvrstitev v skupnem seštevku točk v svetovnem pokalu v slalomu, kjer je zasedel več kot odlično 5. mesto. Tako je ob velikem zmagoslavlju Bojana Križaja ob osvojitvi kristalnega globusa v slalomu v olimpijskem Sarajevu slavil tudi Grega Benedik.

Ob vrnitvi domov so mu krajani v Žirovnici pripravili nadvse prisrčen sprejem. Pred osnovno šolo Gorenjskega odreda v Zabreznici se je zbralo več sto ljudi ter predstavniki družbeno-političnih, športnih in drugih organizacij.

V imenu Skupščine občine Jesenice in družbenopolitičnih organizacij je mlademu smučarskemu šampionu čestitala Angelca Vidic-Vlasta, poleg tega pa so mu iskreno čestitali tudi predstavniki TVD Partizan Žirovnica, Zveze smučarskih organizacij Jesenice, Smučarskega kluba Jesenice, najbolj prisrčna pa je bila brez dvoma čestitka predsednice O/ZSMS na osnovni šoli Gorenjskega odreda Nataše Drolc.

Ob sprejemu so pripravili tudi pester kulturni program, saj so zapeli člani okteta iz Žirovnice, nastopila pa je tudi šolska folklorna skupina.

Najbolj vneti ljubitelji smučanja so Grega Benedika pričakali že ob eni uri zjutraj, ko se je vrnil iz Sarajeva. Sprejema in čestitk je bil kljub utrujenosti vesel, vse pa je povabil v svoje stanovanje, kjer so ta uspeh proslavili s pesmijo in harmoniko.

J. R.

Kegljači na ledu na 37. evropskem prvenstvu osvojili dve medalji

Na letošnjem 37. evropskem prvenstvu v kegljanju na ledu, ki je bilo v zahodnem Berlinu v ZRN, je naša reprezentanca spet prijetno presenetila. Domov se je vrnila z dvema medaljama in s tem dokazala, da se lahko kosa z najboljšimi velesilami v kegljanju na ledu v Evropi, kot so Zvezna republika Nemčija, Avstrija in Italija.

Največji uspeh so naši kegljači dosegli med posamezniki v bližanju in zbijanju. Posebno se je odlikoval Franci Kralj, ki je osvojil drugo mesto in tako postal vicešampion Evrope. Najboljši so bili domačini, prav Franci Kralj pa jim je preprečil, da bi osvojili vse tri medalje. Dobro sta tekmovala tudi Rudi Šapek, ki je osvojil 10. mesto, in Franc Čampa, ki je zasedel 15. mesto. Vsi trije tekmovalci so v tej disciplini dosegli tudi lep ekipni uspeh, in sicer bronasto medaljo.

V ekipnem delu 37. evropskega prvenstva so ponovno slavili domačini, saj sta ekipi ZRN osvojili zlato in srebrno medaljo. Naši ekipi v močni in izenačeni konkurenci nista mogli pričakovati veliko. Prva ekipa v postavi: Milan Radanič, Franc Kralj, Franc Čampa, Alojz Barnik in Lado Sodja je zasedla 10. mesto, druga ekipa v postavi: Ante Bazo, Stane Mlekuš, Marko Maričič, Jože Kosar in Ivan Piber pa je zasedla 12. mesto.

Letos je tretjič na evropskem prvenstvu nastopila tudi ekipa mladincev, ki predvsem zaradi neizkušenosti še ne more računati na boljše uvrstitve. Razveseljivo pa je, da je letos že premagala nekatere ekipe in ni več povsem v ozadju.

Med posamezniki v bližanju in zbiranju je Janez Mohorč zasedel 18., Radenko Malinkovič 20., in Rudi Šapek 23. mesto. Ekipno so v tej disciplini naši mladinci zasedli 5. mesto. V moštvenem delu prvenstva je ekipa mladincev v postavi: Janez Mohorč, Željko Ristič, Radenko Malinkovič, Miladin Sakič in Rudi Šapek osvojila 9. mesto.

Po velikem uspehu na 37. evropskem prvenstvu v Zahodnem Berlinu čakajo kegljače na ledu letos še pomembni nastopi. Že maja bo v Kranjski gori evropsko prvenstvo posameznikov v bližanju in zbijanju na asfaltu, novembra pa bo v Italiji svetovno prvenstvo v kegljanju na ledu.

J. R.

Razpis IV. prvenstva OS ZSS Jesenice v sankanju za leto 1987

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Jesenice — Svet za šport in rekreacijo organizira IV. prvenstvo v sankanju, ki bo v soboto, 28. marca, ob 10. uri v Savskih jamah.

Izvajalec prvenstva bo Sankaški klub Jesenice, vodja tekmovanja pa Ljubo Špendov.

Pravico nastopa imajo vsi zaposleni člani sindikata v občini Jesenice in upokojenci Zveze društev upokojencev v občini Jesenice.

Prvenstvo je posamezno za moške in ženske ter ekipno.

Tekmuje se v naslednjih kategorijah:
I. do 35 let,
II. nad 35 let.

Za ekipno uvrstitev se upošteva najboljši čas iz vsake kategorije moških in žensk.

Tekmuje se po pravilniku Sankaške zveze Slovenije za tekmovanje z navadnimi sanmi.

Tekmuje se z navadnimi sanmi, katere ne smejo biti težje od 10 kg, ne smejo biti gibljive v nobenem položaju, drsne ploskve ne smejo biti nameščene pod ostrim kotom in morajo biti kovinske.

Vsak tekmovalec ali tekmovalka mora tekmovati v ustreznem starostnem razredu. Kršenje tega pravila se kaznuje z diskvalifikacijo.

Vodstvo tekmovanje sestavljajo predstavnik organizatorja, vodja tekmovanja in sodnik na štartu, ki rešujejo morebitne pritožbe, ki se morajo oddati v pisni obliki najkasneje 10 minut po končani zadnji vožnji.

Organizator si pridržuje pravico, da spremeni kraj, čas in datum tekmovanja, če bodo to zahtevale okoliščine. O tem bo organizator pravočasno obvestil po lokalnem radiu Triglav Jesenice.

Vsak tekmovalec oz. tekmovalka tekmuje na lastno odgovornost! Organizator ne prevzame nobene odgovornosti za morebitne poškodbe.

Pismene prijave z navedbo priimka in imena ter letnico rojstva sprejema OBČINSKI SVET ZSS JESENICE, vključno do petka, 27. marca.

Sindikalno hokejsko srečanje

V sredo, 18. marca, ob pol sedmih zvečer se je v hali v Podmežakli začela ostra bitka med nekoliko številnejšimi rdečimi hokejisti in manjšino v belih dresih. Tokrat rdečih dresov niso nosili državni prvaki, člani HK Jesenic, ampak delavci montažnega oddelka z Javornika. Beli so bili montažarji z Jesenic. Po dolgem času je bila spet organizirana prijateljska sindikalna tekma.

Borbenost je bila na obeh straneh velika, to dokazuje tudi veliko število padcev (ali pa to mogoče mnogo več pove o znanju hokejske igre in drsanja pri posameznikih — eden je bil šele tretjič na ledu). Rdeči so se držali tradicije domačih hokejistov in nastopali samo s svojimi močmi, beli pa so po vzoru drugih moštev »kupili« dva igralca. Beli so zato tudi premočno zmagali z 8 : 1. Vendar rezultat ni pomemben, kar dokazuje tudi podatek, da so se po tekmi vsi udeležili družabnega večera.

Tako srečanje kot družabni večer sta pripomogla k boljšemu medsebojnemu poznavanju, kar upajmo, se bo poznalo že naslednji teden, ko bodo skupaj začeli z deli na večjih remontih po obratih naše železarne, zato mogoče ne bi bilo odveč, če bi zgledu montažarjev sledili še drugi.

Naj se zahvalim vsem članom HK, ki so pomagali pri organizaciji in posodili opremo, kakor tudi posameznikom, ki so dali pobudo in jo tudi uspešno izpeljali do konca.

Franci Tušar

Predsedstvo in igralci HK Jesenice se vsem, ki so jim čestitali ob osvojitvi 22. državnega prvenstva, iskreno zahvaljujejo.

1. SKL — ženske

JESENICE : INDUPLATI MENGEŠ 92:79 (49:35)

Jesenice, telovadnica CSUI, gledalcev 100, sodnika Uršič (NG) in Plut (Lj).

Jesenice: Rozman, Deretič 5, Šmitran 27, Felc 26, Bartelj, Lah 2, Stražišar 6, Krznarič 9, Bešič, Ulčar 14, Smolej 2, Zrnič 1.

Derbi 19. kola 1. SKL med ekipama Jesenic in Mengša je s prikazano igro zadovoljil lepo število gledalcev. Igra na tej tekmi je bila ena boljših v tej sezoni. Kljub visokemu rezultatu sta obe ekipi odlično igrali v obrambi, visok rezultat pa je posledica razpoloženih strelk v obeh ekipah, ki jih skoraj ni bilo moč brez prekrškov ustaviti.

Dobro igro in dvig forme so Jeseničanke napovedale že s presenetljivo zmago na prijateljski tekmi s Savo v Kranju, kjer so zmagale s prednostjo dvajsetih košev. Ekipo Mengša sestavljajo izkušene igralke, prekaljene z igranjem v 2. ZKL, ki jim košarkarske veščine ne delajo težav. V prvih minutah tekme so bile kljub dobri obrambi domače ekipe presentljivo uspešne v metih iz vseh položajev. Bistven preobrat tekme je bil prehod domačih igralk iz conske obrambe v posamično. Proti posamični obrambi so gostje težko organizirale napad, večino metov so izvajale iz neizdelanih položajev. Večina teh metov je zgrešilo koš, kar so Jeseničanke izkoristile in pred koncem polčasa povedle za devetnajst točk.

V drugem polčasu so gostje skušale na vse načine spremeniti potek tekme. V napadu in obrambi so požrtvovalno skakale, v napadu so z izredno požrtvovalnostjo skušale doseči koše, ob tem pa so domače igralke naredile veliko tudi nepotrebnih osebnih napak, kar se je poznalo tudi v njihovi igri, ki so jo morale nekoliko umiriti. Tako sta si bili ekipi do konca tekme v igri enakovredni, kar pa ni zmanjšalo kvalitete igre.

Vsekakor je zmaga na tej tekmi s prikazano igro potrdila kvalitete ženske članske ekipe Jesenic, ki pa žal tega ne bo mogla dokazati v naslednji sezoni v 2. ZKL, ker je drugo mesto v ligi skoraj nedosegljivo.

T

NAMIZNI TENIS

URŠKA SAMAR TRETJA V DVOJICAH NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

V Novem Sadu je bilo od 20. do 22. marca državno prvenstvo v namiznem tenisu za pionirje in pionirke posamezno in v dvojicah. Nastopilo je 48 najboljših pionirjev in 32 pionirk. Iz Slovenije se je na državno prvenstvo uvrstilo 10 pionirjev in 6 pionirk, med njimi sta bila tudi Jeseničana Urška Samar in Zmago Pem.

Izredno lep uspeh je dosegla Urška Samar, ki je v igri dvojic s soigralko Lidijo Lendvai iz Peručice Foča osvojila tretje mesto. Med posameznicami je pristala na 22. mestu. Zmago Pem je v igri dvojic z Mrkićem iz Subotice osvojil 9. do 16. mesto, med posamezniki pa 34. mesto.

Državni prvaki so postali: pri pionirjih Slobodan Grjuć iz Vojvodine Novi Sad, pri pionirkah Lidija Lendvai iz Peručice Foča, pri dvojicah pionirjev Grjić - Hodžić, pri dvojicah pionirk Lang - Fazlić in pri mešanih dvojicah Grujić - Lendvai.

Judo

Republiško prvenstvo za člane in članice

Republiško prvenstvo za člane je organiziral Judo klub Drava iz Ptuja pod pokroviteljstvom TGA B. Kidrič Kidričevo. V prelepi dvorani ŠC Dušan Kveder je nastopilo 108 članov iz 18 klubov. Nastopili so vsi najboljši judoisti iz Impola, Celja in Olimpije. V kategoriji do 71 kg je tekmoval tudi Jeseničan Florjan Vidic in zasedel 5. mesto med 25 tekmovalci. Ker šele prvo leto tekmuje v članski konkurenci, je to velik uspeh za 18 - letnega tekmovalca. Uspeh je toliko večji, ker je to najbolj kvalitetna in množična kategorija. V borbi za 3. mesto je napravil začetniško napako. S tako prizadevnostjo na treningu in tekmovanju mu je uspeh na mladinskem prvenstvu zagotovljen.

Durmišević v kategoriji do 86 kg ni uspel, saj je izpadel že v 1. kolu.

Republiško prvenstvo članic je organiziral Judo klub Impol iz Slov. Bistrice. Tekmovanje je bilo okrnjeno, saj ni bilo klubov iz Mojstrane. Tako se je borba za ekipno prvo mesto odvijala med ekipama iz Slovenj Gradca in Jesenic, kjer imajo tudi ženske ekipe. Razlika je le ta, da ima judo v Slovenj Gradcu prioriteto, več je zanimanja za ta prelepi šport, na Jesenicah pa ni tako množičnega zanimanja deklet za judo in judo kot šport šele prihaja v vrh jeseniškega športa. Jeseničanke so dosegle naslednja mesta:

Makuc — do 56 kg — 3. mesto,
Beriša — do 61 kg — 1. mesto,
Wolf — do 66 kg — 2. mesto,
Mausar — do 72 kg — 1. mesto.

Vse štiri tekmovalke so se uvrstile na državno prvenstvo Splitu od 17. do 19. aprila. Priprave slovenskih tekmovalk je Zveza judo klubov zaupala trenerju judo sekcije TVD Partizan.

Državno prvenstvo v Splitu bo zelo velik strošek, zato so dekleta in fantje že začeli z zbiranjem potrebnih sredstev. Zelo bi bili veseli, če bi kdo prevzel sponzorstvo za udeležbo na prvenstvu.

DB

Že letos nova Erjavčeva koča na Vršiču

Člani Planinskega društva Jesenice so znani po svoji marljivosti. To potrjuje njihova obsežna in vsestranska dejavnost. Vestno skrbijo za svoje postojanke, ki jih imajo verjetno največ v Sloveniji. Kdo ne pozna Erjavčeve in Tičarjeve koče na Vršiču, koče pri izviru Soče v Trenti, koče na Golici in pod Špičko. Skrbijo tudi za Maretov dom v Martuljku, za zavetišča v Španovem vrhu in na Voglu ter za štiri visokogorske bivake. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da jim vse postojanke povzročajo stalne skrbi. Redno jih morajo oskrbovati ter skrbeti za številna popravila, kajti objekti so visoko v gorah izpostavljeni snegu, dežju in vetru. Kljub vsemu pa pozabljajo na težave, ko vidijo, da so planinci zadovoljni z njihovimi uslugami.

Ko so na letošnjem občnem zboru jeseniški planinci ocenjevali delo v preteklem letu, so z zadovoljstvom ugotavljali, da so bili uspešni tudi na drugih področjih. Število članov se je povečalo na 2030. Alpinisti so opravili 379 plezalnih vzponov doma in v tujih stenah, med drugim tudi v Južni Ameriki. Tudi delo mladinskega odseka je spet živahnejše, srečujejo se še s problemom pomanjkanja kadrov. Postaja GRS namenja vso skrb preventivnim akcijam, med drugim pa člani vsako leto pomagajo pri organizaciji in izvedbi zimskega pohoda na Stol. Vsekakor velja omeniti tudi prizadevanja za varstvo cvetja in rastlin na njihovem območju.

Na letošnjem občnem zboru je osrednja pozornost veljala doslej verjetno najobsežnejši akciji jeseniških planincev — gradnji nove Erjavčeve koče na Vršiču. Sedanja je dotrajana in je ne morejo več popraviti. Nova koča bo stala na istem mestu in ne bo kazila idilične okolice s starimi macesni na Vršiču. Predsednik gradbenega odbora Vojko Koblar je na občnem zboru povedal razveseljive novice, in sicer, da priprave na gradnjo potekajo brez večjih težav. Projekti so že izdelani, pričakujejo pa tudi, da bodo kmalu dobili gradbeno dovoljenje. Ob tem poteka tudi obsežna akcija zbiranja denarja. Sodelovanje in pomoč oblikujejo tudi vsa ostala planinska društva, akcijo pa podpira tudi Planinska zveza Slovenije. Za pomoč so zaprosili tudi združeno delo, kjer prav tako pričakujejo vso podporo. Prodajajo tudi darilne bone, precej dela pa bodo opravili tudi udarniško. Na občnem zboru so predstavili zanimivo izkaznico o prostovoljnem delu, ki jo bo lahko dobil vsak član društva in tudi drugi. Staro Erjavčevo kočo bodo maja porušili, jeseni pa bo nova koča že delno oskrbovana.

Na občnem zboru so za predsednika Planinskega društva Jesenice ponovno izvolili Pavla Dimitrova, podelili pa so tudi priznanja štirim dolgoletnim planinskim delavcem, ki bodo odslej častni člani društva. To so: Janez Krušic, Janko Šilar, Maks Dimnik in Ciril Praček. Na občnem zboru so se zahvalili za dolgoletno delo tudi tajnici društva Dragici Miklič, ki odhaja v pokoj.

Celotni občni zbor je izzvenel v želji, da bi bili jeseniški planinci letos še uspešnejši na vseh področjih, predvsem pa si želijo uspešne gradnje Erjavčeve koče na Vršiču.

J. R.

Medklubsko prvenstvo v umetnostnem drsanju

Ob koncu letošnje drsalne sezone je Drsalni klub Jesenice v soboto, 21. marca, organiziral tradicionalno prijateljsko medklubsko srečanje s Hokejsko - drsalnim klubom Cinkarna iz Celja. Na ledeni ploskvi v dvorani v Podmežakli so se pomerili drsalci vseh kategorij.

Med članicami je prvo mesto osvojila Jeseničanka Irina Vauhnik. Odlično je izpeljala zlasti prosti program in zasluženo zmagala. Njena klubska tovarišica Mojca Kurbos je bila najboljša v obveznih likih, slabše pa je drsala v prostem programu. Na koncu je zasedla drugo mesto. Tudi po tretji medalji je posegla članica DK Jesenice Romana Kučina, ki je zelo dobro drsala predvsem v prostem programu.

V skupini mladink je nekoliko presenetljivo prvo mesto osvojila Celjanka Barbara Grenko. Petra Nagode je zlato medaljo izgubila v prostem programu, Stanka Podlesnik je osvojila tretje in Mojca Nagode četrto mesto.

Med pionirji A je prvo mesto zasedel Primož Čelesnik, na drugo mesto pa se je uvrstil Peter Novak. Oba sta člana DK Jesenice.

Med pionirkami skupin A in B Jeseničani nimajo svojih tekmovalk, v skupini pionirk C pa je prvo mesto osvojila članica DK Jesenice Melita Čelesnik, ki je bila prepričljivo najboljša tako v obveznih likih kot v prostem programu.

Melita Čelesnik je konec prejšnjega tedna nastopila tudi na medklubskem prvenstvu DKK Stanko Bloudek iz Ljubljane. V konkurenci osemnajstih mladih drsalk iz DKK Olimpija in DKK S. Bloudek je osvojila prvo mesto in tako dokazala, da v Sloveniji nima resne tekmice.

Letošnja drsalna sezona se je tako iztekla. Kljub številnim težavam, ki so letos pestile DK Jesenice, je bila zelo uspešna. Drsalci so osvojili cel kup medalj na republiškem prvenstvu, pa tudi na državnem prvenstvu so bili uvrščeni visoko. Ob ustreznih rešitvah v zvezi trenerji, ki jih v klubu zelo primanjkuje, in nekoliko s primernejših terminih za trening bo najbrž naslednja sezona še uspešnejša.

A. Ilenič

Smučarski piknik občanov Jesenic v Črnem vrhu

V lepem, sončnem vremenu sta občinski sindikalni svet in konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice organizirala v nedeljo, 22. marca, smučarski piknik v Črnem vrhu. Veleslalomsko smučarsko progo in meritve je vzorno pripravil Smučarski klub Jesenice, šaljivo tekmovanje z zračnico ob koči pa je pripravila komisija za športno rekreacijo pri IO sindikata Železarne Jesenice.

REZULTATI VELESLALOMA:
Ženske nad 50 let: 1. Marija Babič;
Ženske od 40 do 50 let: 1. Mica Markež, 2. Jožica Smolej, 3. Milena Pirc, 4. Kristina Razinger;
Od 30 do 40 let: 1. Olga Pervanja, 2. Zdenka Erjavšek, 3. Vera Pregant, 4. Majda Babič, 5. Ivana Komic, 6. Sonja Perne.
Od 20 do 30 let: 1. Maja Sodja, 2. Sonja Kovač, 3. Andreja Kosem, 4. Irena Smolej, 5. Marjana Truhačev, 6. Dana Klinar;
Od 15 do 20 let: 1. Mojca Robič, 2. Alenka Eniko, 3. Mataja Klinar;
Od 10 do 15 let: 1. Katja Svetina, 2. Alenka Eniko, 3. Mataja Klinar;
Do 10 let: 1. Katja Erjavšek, 2. Ruth Martinčič, 3. Tina Babič, 4. Marjeta Markež, 5. Anja Pesjak, 6.Polonca Razinger.
Moški:
Nad 60 let: 1. Franc Pesjak;
Od 50 do 60 let: 1. Stanko Klinar, 2.—3. Lado Repe in Franci Koblar, 4. Jože Klinar, 5. Edo Kavčič, 6. Ivo Borštnik, 7. Albin Babič, 8. Zlato Lipovšček;
Od 40 do 50 let: 1. Pavel Smolej, 2. Stane Razinger, 3. Lovro Markež, 4. Janko Pirc, 5. Brane Ramuš, 6. Viktor Rakovec, 7. Mirko Klinar, 8. Andrej Kutin, 9. Jože Komic;
od 30 do 40 let: 1. Matjaž Kovač, 2. Joža Smolej, 3. Bogdan Geršak, 4. Branko Klinar, 5. Janez Babič, 6. Srečko Tomažič, 7. Milan Binder, 8. Toni Gerbec, 9. Niko Truhačev, 10. Ludvik Martinčič, 11. Marjan Guzelj, 12. Bojan Erjavšek, 13. Franci Morič, 14. Jure Klančnik;
Od 20 do 30 let: 1. Marko Razinger, 2. Milan Klinar, 3. Igor Zupančič, 4. Igor Detela, 5. Bojan Šega, 6. Igor Razinger, 7. Klemen Hribar, 8. Bogdan Gerbec, 9. Matjaž Rižmarič, 10. Jože Kosič;
Od 15 do 20 let: 1. Tomaž Koblar, 2. Blaž Markež, 3. Robi Klinar;
Od 10 do 15 let: 1. Boštjan Sodja, 2. Klemen Razinger, 3. Matej Eniko, 4. Gaber Klinar, 5. Primož Markež, 6. Luka Markež;
Do 10 let: 1. Aleš Babič, 3. Blaž Erjavšek, 4. David Martinčič.

V šaljivem tekmovanju, v vožnji z zračnico, je bil dosežen naslednji vrstni red:
Ženske nad 35 let: 1. Ivica Komic, 2. Olga Pervanja, 3. Milena Pirc, 4. Božena Konkolič;
Od 15 do 35 let: 1. Mateja Klinar, 2. Sonja Černe;
Do 15 let: 1. Tanja Gril, 2. Romina Bergant, 3. Nika Morič, 4. Tina Klančnik, 5. Alenka Pervanja, 6. Martina Lipicer.
Moški nad 35 let: 1. Franc Koblar, 2. Stanko Klinar, 3. Drago Dokl, 4. Stane Sedlar, 5. Brane Ramuš, 6. Janko Pirc, 7. Mirko Klinar, 8. Jože Komic, 9. Lado Repe, 10. Jože Klinar, 11. Andrej Kutin, 12. Franc Morič.
Od 15 do 35 let: 1. Robert Klančar, 2. Matjaž Krmel, 3. Božo Černe, 4. Janez Oberstar, 5. Branko Klinar, 6. Boris Drobnak, 7. Bojan Rabič, 8. Alojz Martelak.
Moški do 15 let: 1. Gaber Klinar, 2. Primož Dečman, 3. Danilo Klinar, 4. Boštjan Sodja, 5. Luka Kovač, 6. Primož Smolej, 7. Aljoša Žnidar, 8. Gorazd Lah, 9. Matej Eniko, 10. Aleš Berlot, 11. Uroš Grah.
Dvojice: 1. Dečman—Berlot, 2. Lah-Žvab, 3. Markež—Razinger, 4. Klančar—Oberstar, 5. Pesjak—Klinar, 6. Klinar—Klinar, 7. Černe—Černe, 8. Pesjak—Morič, 9. Kovač—Hlebec, 10. Krmel—Udir, 11. Žnidar—Žvab, 12. Klinar—Klinar, 13. Truhačev—Truhačev, 13. Lah—Grah, 15. Rižmarič—Koselj, 16. Razinger—Razinger.

Najmlajša udeleženca v vošnji parov sta bila Truhačev—Truhačev.

Vsi tekmovalci v vseh kategorijah, ki so dosegli najmanj tretje mesto, so prejeli praktične nagrade.

Po končanem tekmovalnem in zabavnem delu v Črnem vrhu je bil organiziran ples v hotelu Planina pod Golico z zabavnimi igrami.

Glede na številni obisk občanov na prvem smučarskem pikniku, ki so ga organizatorji vzorno pripravili, vidimo,da si takih srečanj še želimo, zato naj bi taka oz. podobna oblika piknika postala tradicionalna.

KIVI